

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023 – Projekt

**Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020**

Zebrzydowice, kwiecień 2017 r.

Zamawiający

Gmina Zebrzydowice
Urząd Gminy Zebrzydowice
ul. ks. A Janusza 6
43-410 Zebrzydowice
tel. 32 47 55 100, fax: 32 469 32 66
e-mail: ug@zebrzydowice.pl
www.zebrzydowice.pl
NIP 5482430901

Wykonawca

REGIONALNY FUNDUSZ EKOROZWOJU S.A.
WWW.RFEKO.PL

Regionalny Fundusz Ekorozwoju S.A.

ul. Legionów 57
43-300 Bielsko-Biała
tel./fax: 33 810 10 54, 33 816 41 42
e-mail: biuro@rfeko.pl
www.rfeko.pl
KRS 0000182929 REGON 072132702
NIP 9372169208

Opracowanie:

mgr inż. Natalia Kosut
mgr inż. Alina Tomaszek

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	10
1.1.	Podstawy prawne i charakter opracowania.....	10
1.2.	Definicje i wyjaśnienie pojęć.....	11
1.3.	Wykorzystane dane i materiały źródłowe	13
1.4.	Metodyka przygotowywania lokalnego programu rewitalizacji	14
2.	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – diagnoza ilościowa	17
2.1.	Strefa społeczna.....	17
2.1.1.	Struktura demograficzna	17
2.1.2.	Aktywność społeczna mieszkańców	24
2.1.3.	Edukacja i opieka nad dziećmi.....	26
2.1.4.	Kultura i sztuka	33
2.1.4.1.	Dziedzictwo kulturowe	33
2.1.4.2.	Działalność placówek kultury i sztuki.....	34
2.1.5.	Pomoc społeczna	35
2.1.6.	Bezrobocie	45
2.1.7.	Przestępczość.....	50
2.2.	Strefa gospodarcza	51
2.2.1.	Działalność gospodarcza	51
2.2.2.	Rynek pracy.....	55
2.3.	Strefa środowiskowa	59
2.3.1.	Położenie gminy.....	59
2.3.2.	Cenne obszary przyrodnicze	62
2.3.3.	Stan środowiska naturalnego	62
2.3.4.	System odprowadzania i oczyszczania ścieków	64
2.4.	Strefa techniczna.....	67
2.4.1.	Budynki mieszkalne	67
2.4.2.	Budynki użyteczności publicznej	74
2.4.3.	Mieszkania socjalne i komunalne	77
2.4.4.	Infrastruktura drogowa i kolejowa	80
2.4.5.	Infrastruktura zaopatrzenia w wodę.....	89

2.4.6.	Infrastruktura sportowa	91
2.5.	Strefa przestrzenno – funkcjonalna.....	92
2.5.1.	Zagospodarowanie przestrzenne.....	92
2.5.2.	Tereny pogórnice	93
2.5.3.	Transport publiczny.....	94
2.5.4.	Turystyka i rekreacja	95
3.	Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – wyniki ankietyzacji i Konsultacji społecznych.....	97
3.1.	Ankietyzacja – Strefa społeczna.....	100
3.2.	Ankietyzacja – Strefa gospodarcza	101
3.3.	Ankietyzacja – Strefa środowiskowa	101
3.4.	Ankietyzacja – Strefa techniczna.....	102
3.5.	Ankietyzacja – Strefa przestrzenno-funkcjonalna	103
3.6.	Ankietyzacja – oczekiwania i potrzeby mieszkańców	104
3.7.	Ankietyzacja – Podsumowanie.....	105
3.8.	Konsultacje społeczne.....	106
3.9.	Potrzeby rewitalizacyjne	107
4.	Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	109
5.	Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji.....	115
5.1.	Problemy – strefa społeczna.....	115
5.1.1.	Depopulacja ludności	115
5.1.2.	Mała aktywność społeczna	115
5.1.3.	Brak organizacji wystarczającej opieki nad dziećmi.....	116
5.1.4.	Wykluczenie społeczne	117
5.1.5.	Pomoc społeczna, inne formy pomocy finansowej oraz osoby ubogie.....	117
5.1.6.	Patologie społeczne	118
5.1.7.	Brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych	119
5.1.8.	Bezrobocie	119
5.1.9.	Przestępczość	120
5.2.	Problemy – strefa gospodarcza	121
5.3.	Problemy – strefa środowiskowa	123
5.4.	Problemy – strefa techniczna	124
5.5.	Strefa przestrzenno-funkcjonalna	126
6.	Wizja i cele rewitalizacji.....	127

7.	Projekty rewitalizacyjne i mechanizmy zapewnienia ich komplementarności.....	129
7.1.	Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne	129
7.2.	komplementarność projektów rewitalizacyjnych.....	146
8.	Kontekst strategiczny lokalnego Programu Rewitalizacji – powiązania z zapisami dokumentów strategicznych i planistycznych Gminy	150
9.	Finansowanie lokalnego Programu Rewitalizacji	156
9.1.	Budżet programu.....	156
9.2.	Indykatywne ramy finansowe projektów	156
9.3.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności źródeł finansowania przedsięwzięć	166
12.	Zarządzanie lokalnym Programem Rewitalizacji	174
10.1.	System wdrażania – struktury organizacyjne.....	174
10.2.	Podmioty zaangażowane we wdrażanie programu.....	175
10.2.1.	Mechanizmy włączania podmiotów w proces rewitalizacji.....	175
10.3.	Monitoring i ocena skuteczności działań.....	177
10.3.1.	System wprowadzania modyfikacji.....	180
10.3.2.	Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	181

Spis tabel

Tabela 1	Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w latach 2009 – 2011	17
Tabela 2	Gęstość zaludnienia w poszczególnych miejscowościach w latach 2009 – 2011	18
Tabela 3	Struktura wieku ludności w 2011 r. – podział według ekonomicznych grup wieku	19
Tabela 4	Liczba kobiet i mężczyzn w miejscowościach w latach 2009-2011	20
Tabela 5	Współczynnik feminizacji w miejscowościach w latach 2009-2011	21
Tabela 6	Dane statystyczne dla Gminy Zebrzydowice.....	21
Tabela 7	Problemy demograficzne w Gminie Zebrzydowice (wg danych za 2011 r.).....	23
Tabela 8	Frekwencja w wyborach samorządowych i prezydenckich.....	24
Tabela 9	Wykaz ujętych w rejestrze organizacji pozarządowych w Gminie Zebrzydowice ...	25
Tabela 10	Problemy związane z aktywnością społeczną mieszkańców na terenie Gminy Zebrzydowice	26
Tabela 11	Opieka nad dziećmi w wieku 3-6 lat na terenie Gminy Zebrzydowice w latach 2006-2015.....	27
Tabela 12	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Zebrzydowice w latach 2005-2014	27
Tabela 13	Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2006 – 2015	29
Tabela 14	Wyniki sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej w 2015 r. i 2016 r.	30
Tabela 15	Liczba uczniów w gimnazjach w latach 2006 – 2015	31
Tabela 16-	Wyniki egzaminu w 2015 r. i 2016 r.	32

Tabela 17 Problemy związane z edukacją i opieką nad dziećmi w Gminie Zebrzydowice.....	32
Tabela 18 Wykaz zabytków w Gminie Zebrzydowice	33
Tabela 19 Liczba czytelników biblioteki w latach 2005-2015.....	34
Tabela 20 Zajęcia organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury	35
Tabela 21 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Zebrzydowice w latach 2009-2015	36
Tabela 22 Rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Zebrzydowice.....	37
Tabela 23 Rodziny korzystające z zasiłku rodzinnego w Gminie Zebrzydowice.....	38
Tabela 24 Kwoty wypłacanych zasiłków rodzinnych i innych świadczeń rodzinnych.....	39
Tabela 25 Liczba dzieci, którym wydawane są bezpłatne posiłki w szkołach, na terenie Gminy Zebrzydowice.....	40
Tabela 26 Rodziny z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie Zebrzydowice	40
Tabela 27 Rodziny z potrzebą ochrony macierzyństwa w Gminie Zebrzydowice	41
Tabela 28 Rodziny z problemem alkoholowym na terenie Gminy Zebrzydowice.....	41
Tabela 29 Rodziny posiadające niebieskie karty w Gminie Zebrzydowice	42
Tabela 30 Kwoty zasiłków oraz świadczeń wypłacanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach.....	42
Tabela 31 Dodatki mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice	43
Tabela 32 Pomoc społeczna na terenie Gminy Zebrzydowice (wg danych za 2015 r.)	44
Tabela 33 Bezrobocie w Gminie Zebrzydowice (na dzień 03. 02.2017)	45
Tabela 34 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Zebrzydowice.....	48
Tabela 35 Bezrobocie na terenie Gminy Zebrzydowice (wg danych za 2017 r.)	49
Tabela 36 Działania Policji na terenie Gminy Zebrzydowice	50
Tabela 37 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON.....	51
Tabela 38 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w latach 2009 – 2015.....	53
Tabela 39 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007	54
Tabela 40 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości	56
Tabela 41 Działalność gospodarcza i rynek pracy w Gminie Zebrzydowice (2009 – 2015r.)	58
Tabela 42 Powierzchnia miejscowości Gminy Zebrzydowice	59
Tabela 43 Klasy jakości powietrza.....	62
Tabela 44 Stan sieci kanalizacyjnej w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015	65
Tabela 45 Strefa środowiskowa w Gminie Zebrzydowice.....	66
Tabela 46 Budynki mieszkalne.....	67
Tabela 47 Budynki mieszkalne oddane do użytku w latach 2008-2015	67
Tabela 48 Przeciętna liczba izb w 2015 r.....	68
Tabela 49 Budynki wielorodzinne w Gminie Zebrzydowice	69
Tabela 50 Budynki użyteczności publicznej w Gminie Zebrzydowice.....	74
Tabela 51 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice	78
Tabela 52 Problemy dotyczące budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej w Gminie Zebrzydowice	80
Tabela 53 Zestawienie zrealizowanych robót remontowych na drogach powiatowych w latach 1999-2016, wykraczających poza standardowe utrzymanie dróg na terenie Gminy Zebrzydowice	81
Tabela 54 Drogi powiatowe na terenie Gminy Zebrzydowice	82

Tabela 55 Problemy dotyczące infrastruktury drogowej w Gminie Zebrzydowice	86
Tabela 56 Plany remontowo-inwestycyjne na lata 2017-2021 na terenie Gminy Zebrzydowice (na dzień 08.02.2017 r.)	87
Tabela 57 Plany remontowo-inwestycyjne dotyczące dróg gminnych na lata 2017- 2018 na terenie Gminy Zebrzydowice	87
Tabela 58 Stan sieci wodociągowej w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015.....	90
Tabela 59 Problemy dotyczące zaopatrzenia ludności w wodę w Gminie Zebrzydowice.....	91
Tabela 60 Zmiany w użytkowaniu ziemi w latach 2012-2014	93
Tabela 61 Obiekty hotelowe w Gminie Zebrzydowice w latach 2012 – 2015.....	96
Tabela 62 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy społecznej oraz ich nasilenie	100
Tabela 63 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy gospodarczej oraz ich nasilenie.....	101
Tabela 64 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy środowiskowej oraz ich nasilenie	102
Tabela 65 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy technicznej oraz ich nasilenie.....	102
Tabela 66 Ulice wymagające remontów w podziale na poszczególne miejscowości	103
Tabela 67 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy przestrzenno – funkcjonalnej oraz ich nasilenie	104
Tabela 68 Charakterystyka negatywnych zjawisk występujących na obszarze Gminy Zebrzydowice	109
Tabela 69 Powierzchnia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice	114
Tabela 70 Cele rewitalizacji oraz kierunki działań.....	127
Tabela 71 Podstawowe projekty rewitalizacyjne w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023.....	131
Tabela 72 Uzupełniające projekty rewitalizacyjne w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023.....	140
Tabela 73 Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych.....	148
Tabela 74 Cele strategiczne wskazane w SRPS 2011 – 2017 i powiązanie z celami LPR dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023.....	155
Tabela 75 Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych.....	157
Tabela 76 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z realizacją w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.....	167
Tabela 77 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych.....	172
Tabela 78 Instrumenty partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Gminy Zebrzydowice	176
Tabela 79 Wskaźniki monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023	178
Tabela 80 Harmonogram wdrażania postanowień Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023.....	181

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015	17
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 -2015	18
Wykres 3 Struktura wieku ludności w 2011 r. w poszczególnych miejscowościach	19
Wykres 4 Struktura wieku ludności w latach 2008 – 2015 w Gminie Zebrzydowice	20
Wykres 5 Struktura liczby kobiet i mężczyzn w Gminie Zebrzydowice w 2011 r.	21
Wykres 6 Urodzenia i zgony na 1000 osób w Gminie Zebrzydowice w latach 2006-2015....	22
Wykres 7 Struktura wieku i płci ludności w Gminie Zebrzydowice w 2004 i 2015 r.	22
Wykres 8 Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w Gminie Zebrzydowice w latach 2006-2015	27
Wykres 9 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 – 4 lat w latach 2005 – 2014.....	28
Wykres 10 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 – 6 lat w latach 2005 – 2014.....	29
Wykres 11 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 r.....	30
Wykres 12 Liczba czytelników bibliotek w Gminie Zebrzydowice w latach 2005-2015.....	34
Wykres 13 Odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną w ogólnej liczbie ludności Gminy Zebrzydowice w latach 2009-2015	36
Wykres 14 Dodatki mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice w latach 2008-2015	43
Wykres 15 Bezrobotni w Gminie Zebrzydowice.....	45
Wykres 16 Bezrobocie długotrwale w Gminie Zebrzydowice	46
Wykres 17 Struktura wieku bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice.....	46
Wykres 18 Wyształcenie bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice.....	47
Wykres 19 Odsetek bezrobotnych w grupie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Zebrzydowice	48
Wykres 20 Rejestr REGON- ogółem.....	52
Wykres 21 Rejestr REGON – sektor publiczny	52
Wykres 22 Rejestr REGON – sektor prywatny	53
Wykres 23 Struktura podmiotów w sektorze prywatnym wpisanych do rejestru REGON (2015 r.)	54
Wykres 24 Rodzaje działalności PKD w Gminie Zebrzydowice (2015 r.)	55
Wykres 25 Struktura wielkości podmiotów gospodarczych w Gminie Zebrzydowice (2015 r.)	57
Wykres 26 Procentowa struktura użytkowania gruntów w 2016 r.	92
Wykres 27 Struktura pochodzenia ankietowanych	97
Wykres 28 Najbardziej zaniedbane budynki na terenie Gminy Zebrzydowice	103
Wykres 29 Kierunki działań, na których powinna skupić się gmina, wskazane przez mieszkańców.....	104
Wykres 30 Potrzeby mieszkańców związane z Gminą Zebrzydowice.....	105

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Zebrzydowice w skali województwa i powiatu	60
Rysunek 2 Położenie geograficzne Gminy i przebieg drogi wojewódzkiej nr 937	61
Rysunek 3 Lokalizacja osuwisk w Gminie Zebrzydowice (pomarańczowy – aktywne osuwiska, fioletowy – okresowo aktywne osuwiska)	63
Rysunek 4 Budynki wielorodzinne przy ul. Morcinka 17A i 17B	68
Rysunek 5 Budynek Szkoły Podstawowej w Zebrzydowicach.....	75
Rysunek 6 Budynek Szkoły Podstawowej w Kończycach Małych.....	76
Rysunek 7 Budynek Szkoły Podstawowej w Markłowicach Górnych	76
Rysunek 8 Sieć komunikacyjna na terenie Gminy Zebrzydowice.....	84
Rysunek 9 Ankieta dotycząca rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice, rozesłana do mieszkańców.....	98
Rysunek 10 Lokalizacja obszaru „Kaczyce I”, na którym wydobywany jest metan przez Karbonia S.A.	122
Rysunek 11 Budynek dworca PKP w Kaczycach.....	125
Rysunek 12 Priorytety, cele strategiczne i cele operacyjne w SGR.....	151
Rysunek 13 Cele strategiczne SUIKZP.....	152
Rysunek 14 Priorytety, cele strategiczne, cele operacyjne PGN	154

1. WPROWADZENIE

1.1. PODSTAWY PRAWNE I CHARAKTER OPRACOWANIA

Podstawowym dokumentem, tworzącym ramy prawne procesu rewitalizacji, jest *Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (Dz.U. 2015 poz. 1777), która określa zasady, tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Mając na względzie ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014 – 2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju opracowało *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* (Warszawa, 2 sierpnia 2016)¹. Dokument definiuje i wyjaśnia pojęcia związane z rewitalizacją, określa mechanizmy wsparcia dla projektów rewitalizacyjnych oraz wskazuje cechy i elementy programów rewitalizacji.

Zgodnie z *Wytycznymi* **rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.**

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, m.in.:

- lokalną społeczność,
- przedsiębiorców,
- organizacje pozarządowe,
- właścicieli nieruchomości,
- organy władzy publicznej.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny:

- wewnątrz – poszczególne działania pomiędzy sobą,
- zewnątrz – z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy,
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe,
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych,
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru,

---

¹ dalej: *Wytyczne*

- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej,
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji,
- realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Rewitalizacja powinna być prowadzona zgodnie z zasadami zawartymi w umowie partnerstwa, a w szczególności z zasadami polityki przestrzennej. W *Wytężnych* podkreślono także wagę współpracy z lokalną społecznością podczas prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Na podstawie zapisów *Wytężnych* Zarząd Województwa Śląskiego sporządził *Zasady wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020* (Uchwała nr 2483/83/V/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r.). Dokument określa cechy i elementy programu rewitalizacji, procedurę oceny programów rewitalizacji (pozytywna ocena Instytucji Zarządzającej RPO WSL warunkuje korzystanie z dofinansowania w ramach kilku osi priorytetowych) oraz definiuje preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w RPO WSL na lata 2014 – 2020.

Zgodnie z zapisami dokumentu, projekty realizowane w ramach programów rewitalizacji powinny być ukierunkowane na rozwiązywanie indywidualnych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, ze szczególnym naciskiem na pierwszą kategorię – tak, by odgrywała ona kluczową rolę w kompleksowej rewitalizacji. Jako ostateczny cel działań wyznaczono doprowadzenie do trwałych zmian społecznych w dziedzinie zatrudnienia, integracji społecznej i edukacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023 został opracowany:

- w trybie i na zasadach określonych w *Wytężnych*,
- w związku z art. 52 ust. 1 *ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, który dopuszcza do 31 grudnia 2023 r. realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.

1.2. DEFINICJE I WYJAŚNIENIE POJĘĆ

Przedstawione w niniejszym rozdziale informacje wynikają wprost z zapisów *Wytężnych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*.

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju,

w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji:

- inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji (np. lokalne programy rewitalizacji, miejskie programy rewitalizacji),
- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. poz. 1777).

Biorąc pod uwagę powyższe Gmina Zebrzydowice rewitalizację prowadzi w oparciu o *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023*, zwany dalej Lokalnym Programem Rewitalizacji, Programem lub LPR.

Projekt rewitalizacyjny – projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

1.3. WYKORZYSTANE DANE I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Dokumenty strategiczne Gminy Zebrzydowice:

- *Strategia Rozwoju Gminy Zebrzydowice do roku 2020* (przyjęta Uchwałą Nr XII/105/15 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 26 listopada 2015r.),
- *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego* (przyjęte Uchwałą Nr XXVII/271/13 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 27 czerwca 2013r.),
- *Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego* (przyjęty Uchwałą Nr XXII/233/04 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 26 sierpnia 2004r.),
- *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice* (przyjęty Uchwałą Nr XV/146/16 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 30 marca 2016r.),
- *Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zebrzydowice na lata 2011-2017* (przyjęty Uchwałą Nr IV/26/11 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 27 stycznia 2011),
- *Lokalny Program Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych: Obszar po byłej KWK „Morcinek”* (opracowany w 2007r.).

Inne opracowania:

- *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masywnymi. Skala 1:10 000. Gmina Zebrzydowice. Powiat cieszyński. Województwo śląskie.*, J. Garecki, K. Adamek, Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2010),
- „Czternasta roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2015 r.”,
- „Aktualizacja Program Usuwania Azbestu dla Powiatu Cieszyńskiego”.

Uchwały Rady Gminy Zebrzydowice:

- Załączniki do Uchwały Nr XI/102/11 Rady Gminy Zebrzydowice z dnia 24 listopada 2011r w sprawie: zaliczenia dróg z obszaru Gminy Zebrzydowice do kategorii dróg gminnych.

Pisma od zarządców budynków wielorodzinnych:

- Przedsiębiorstwa Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. (dot. budynków przy ul. Agrestowej 15, 17, 19, 21, ul. Dworcowej 32, ul. Dworcowej 34, ul. Kochanowskiego 54 w Zebrzydowicach),

- Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej w Zebrzydowicach przy ul. Dworcowej 36,
- Zespołu Zarządców Nieruchomości Sp. z o.o. Oddział Śląsk (dot. budynku przy ul. Kochanowskiego 57 w Zebrzydowicach),
- ARIPOL Sp. z o.o. (dot. budynków przy ul. Kochanowskiego 56-64),
- Zarządu Wspólnoty Mieszkaniowej w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 57,
- Spółdzielni Mieszkaniowej Nowa (dot. budynków przy ul. Morcinka 17A, 17B, 17C w Kaczycach).

Pisma od zarządców dróg:

- Powiatowego Zarządu Dróg Publicznych w Cieszynie (znak pisma: PZD – 7320 / 06 /288 /2017).

Pisma od innych instytucji:

- Komisariatu Policji w Zebrzydowicach (znak pisma: L. dz. Zb-261/17).

1.4. METODYKA PRZYGOTOWYWANIA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Proces przygotowania procesu rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice obejmował trzy główne etapy:

1. **Etap diagnostyczny:** obejmujący analizę uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, infrastrukturalnych, przestrzenno – funkcjonalnych na podstawie przeprowadzonej wśród mieszkańców Gminy Zebrzydowice ankietyzacji oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych celem poznania potrzeb i oczekiwań interesariuszy,
2. **Etap projektowy:** wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wykonanie pogłębionej analizy sytuacji w obszarze rewitalizacji,
3. **Etap wykonawczy:** sporządzenie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023* (w tym określenie wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, określenie celów rewitalizacji oraz wskazanie podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych),
4. **Etap monitoringu:** opracowanie systemu zarządzania *Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023*, dobór wskaźników monitoringu, zaplanowanie ewentualnego systemu wprowadzania zmian w dokumencie i raportowania.

Każdemu etapowi procesu rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice będzie towarzyszyła ewaluacja i monitoring, wskazująca na braki, szanse, zagrożenia i poziom realizacji założeń projektu, podstawa do podejmowania i intensyfikacji działań w projekcie.

W ramach etapu diagnostycznego do instytucji zajmujących się polityką społeczną, edukacją, rynkiem pracy, infrastrukturą drogową i bezpieczeństwem zwrócono się z prośbą o przedstawienie możliwie najaktualniejszych danych dotyczących sytuacji na obszarze poszczególnych miejscowości w Gminie. Równocześnie, w dniach od 07.02.2017r. do 10.03.2017 r. wśród mieszkańców Gminy przeprowadzono anonimową ankietyzację. Głównym celem ankietyzacji było określenie występujących lokalnie problemów oraz potrzeb ludności. Ankiety zostały rozesłane do interesariuszy drogą pocztową. Istniała

również możliwość pobrania druku ze strony internetowej (<http://www.zebrzydowice.pl/aktualnosci/news/id/74.html>) oraz z Gazety „*Wiadomości z nad Piotrówką*” wydawanej przez Gminę. Wypełnione ankiety mieszkańcy zwracali do Urzędu Gminy lub wysyłali na wskazany adres e-mail. Ponadto w dniach 3 – 6 kwietnia 2017r. zostały przeprowadzone spacerowe ekspedycje po terenie Gminy, gdzie upoważnieni przez Urząd Gminy Zebrzydowice ankietnicy, przeprowadzali z mieszkańcami indywidualne wywiady i wypełniali ankiety. Biorąc pod uwagę pozyskane informacje oraz dane znajdujące się w BDL GUS dokonano analizy uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, infrastrukturalnych, przestrzennych i funkcjonalnych. Na tym etapie przeprowadzono również konsultacje społeczne w formie:

- Spotkania z mieszkańcami, mającego miejsce dnia 6 kwietnia 2017 r., o godzinie 14.00 w budynku Domu Ludowego w Kaczycach przy ul. Ludowej 10,
- Spotkania z mieszkańcami, mającego miejsce dnia 6 kwietnia 2017 r., o godzinie 16.00 w budynku Urzędu Gminy Zebrzydowice w Zebrzydowicach przy ul. ks. A. Janusza 6.

Do udziału w konsultacjach społecznych zostali zaproszeni wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji. Ogłoszenie o planowanych spotkaniach z mieszkańcami, ukazało się na stronie internetowej:

(http://www.zebrzydowice.pl/aktualnosc-125-spotkanie_z_mieszkancami_gminy_w.html), dnia 24 marca 2017r. oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy Zebrzydowice. Głównym celem spotkań było przeprowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do całej społeczności lokalnej. Podczas spotkań poinformowano zebrane osoby o:

- istocie, celach i zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu (celem ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści posłużono się prezentacją multimedialną),
- wynikach diagnozy opartej na wynikach ankietyzacji, przeprowadzonej wśród mieszkańców, informacjach otrzymanych od różnych instytucji, a także danych statystycznych pochodzących z BDL GUS (zebranych osobom przedłożono wydrukowane zestawienie informacji),
- wstępnie wyznaczonym terenie zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Przeprowadzono także rozmowy zachęcające interesariuszy do aktywnego udziału w procesie delimitacji poprzez wskazanie problemów z jakimi boryka się społeczność lokalna, a także obszarów cechujących się szczególnym nagromadzeniem zjawisk kryzysowych oraz terenów, które z punktu widzenia interesariuszy wymagają rewitalizacji. Informacje pozyskane w czasie dyskusji zostały uwzględnione w diagnozie oraz przy wyznaczeniu dokładnych granic terenu zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Podczas etapu projektowego na podstawie opracowanej diagnozy wyznaczono obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji wykorzystując treść mapy ewidencyjnej. Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizowanego wzięto pod uwagę tereny cechujące się koncentracją negatywnych zjawisk oraz mające istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Następnie, dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji, wykonano pogłębioną diagnozę sytuacji wraz z określeniem lokalnych potencjałów.

Kolejnym etapem było sporządzenie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023*. Biorąc pod uwagę zidentyfikowane negatywne zjawiska oraz charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz cele i kierunki działań. Następnie wskazano podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne, które są kluczowe z punktu widzenia wychodzenia obszaru ze stanu kryzysowego. W LPR szczególnie uwzględniono kwestie finansowania planowanych projektów, mechanizmy zapewnienia ich komplementarności oraz spójności z dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy, a także kolejności realizacji poszczególnych zadań.

Końcowy etap procesu rewitalizacji, dotyczy opracowania systemu zarządzania, monitorowania i raportowania. Ważne jest aby dla interesariuszy procesu rewitalizacji stworzyć możliwość wprowadzania nowych projektów do dokumentu, a także obserwacji postępów w realizacji poszczególnych zadań. Dobór odpowiednich wskaźników monitoringu, dotyczących eliminacji wskazanych w diagnozie problemów, pozwoli na raportowanie realizacji poszczególnych zadań, a także sporządzenie końcowego raportu i ocenę całego procesu rewitalizacji. Projekt *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023*, przedstawiono do publicznej konsultacji w ostatniej dekadzie czerwca 2017 r. Dokument umieszczono na stronie internetowej Gminy Zebrzydowice: www.zebrzydowice.pl.

2. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH – DIAGNOZA ILOŚCIOWA

2.1. STREFA SPOŁECZNA

2.1.1. Struktura demograficzna

Najnowsze dostępne dane BDL GUS, w podziale na miejscowości, wskazują, że na koniec 2011 r. w Gminie Zebrzydowice mieszkało 12 960 osób. W latach 2009 – 2011 obserwowany jest nieznaczny przyrost ilości ludności (0,70%). Wzrost liczby ludności ma miejsce w Zebrzydowicach oraz w Markłowicach Górnych, natomiast spadek liczby ludności w Kaczych oraz Kończycach Małych (Tabela 1).

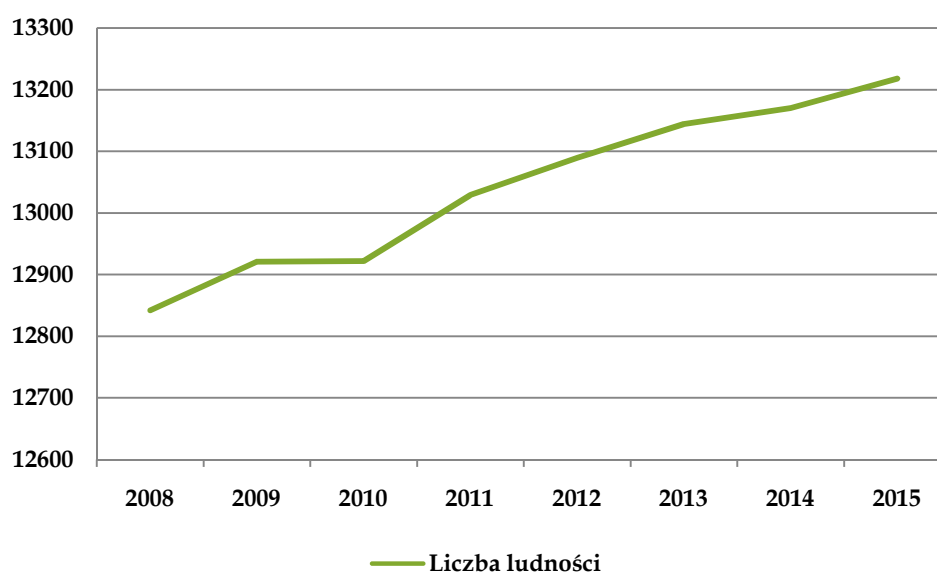
Tabela 1 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach w latach 2009 – 2011

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności [osoby]		Odsetek mieszkańców Gminy [%]		Wzrost/ Spadek [%]
		2009	2011	2009	2011	
1.	Zebrzydowice	5 271	5 368	40,96	41,41	0,45
2.	Kaczyce	3 183	3 173	24,73	24,48	0,25
3.	Kończyce Małe	3 352	3 327	26,05	25,67	0,38
4.	Markłowice Górne	1 063	1 094	8,26	8,44	0,18
Gmina Zebrzydowice		12 869	12 960	100	100	0,70

Źródło: BDL GUS

Analiza danych statystycznych, dotyczących całej Gminy Zebrzydowice pozwala stwierdzić, że liczba ludności od 2008 r. do 2015 r. wzrosła o 2,85% (Wykres 1).

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według dostępnych danych BDL GUS, w podziale na miejscowości, na rok 2011 zaludnienie w gminie wynosiło 315 os./km². W latach 2009 – 2011 obserwowany jest wzrost gęstości zaludnienia w Gminie (0,96%). Wzrost gęstości zaludnienia ma miejsce w Markłowicach Górnych oraz Zebrzydowicach. Spadek gęstości zaludnienia obserwowany jest natomiast w Kończycach Małych oraz Kaczycach.

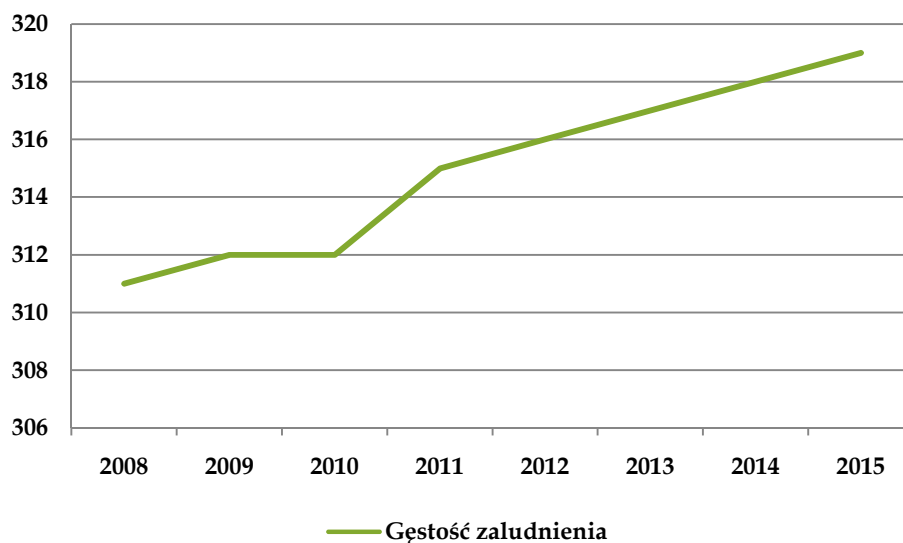
Tabela 2 Gęstość zaludnienia w poszczególnych miejscowościach w latach 2009 – 2011

Lp.	Miejscowość	Gęstość zaludnienia [osoby/km ²]		Wzrost / Spadek [%]
		2009	2011	
1.	Zebrzydowice	340	346	1,76
2.	Kaczyce	346	345	0,29
3.	Kończyce Małe	282	280	0,70
4.	Markłowice Górne	231	238	2,03
Gmina Zebrzydowice		312	315	0,96

Źródło: BDL GUS

Zgodnie z danymi statystycznymi, dotyczącymi całej Gminy Zebrzydowice, można stwierdzić, że gęstość zaludnienia, podobnie jak liczba ludności od 2008 r. do 2015 r. wzrosła o 2,50 % (Wykres 2).

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 -2015

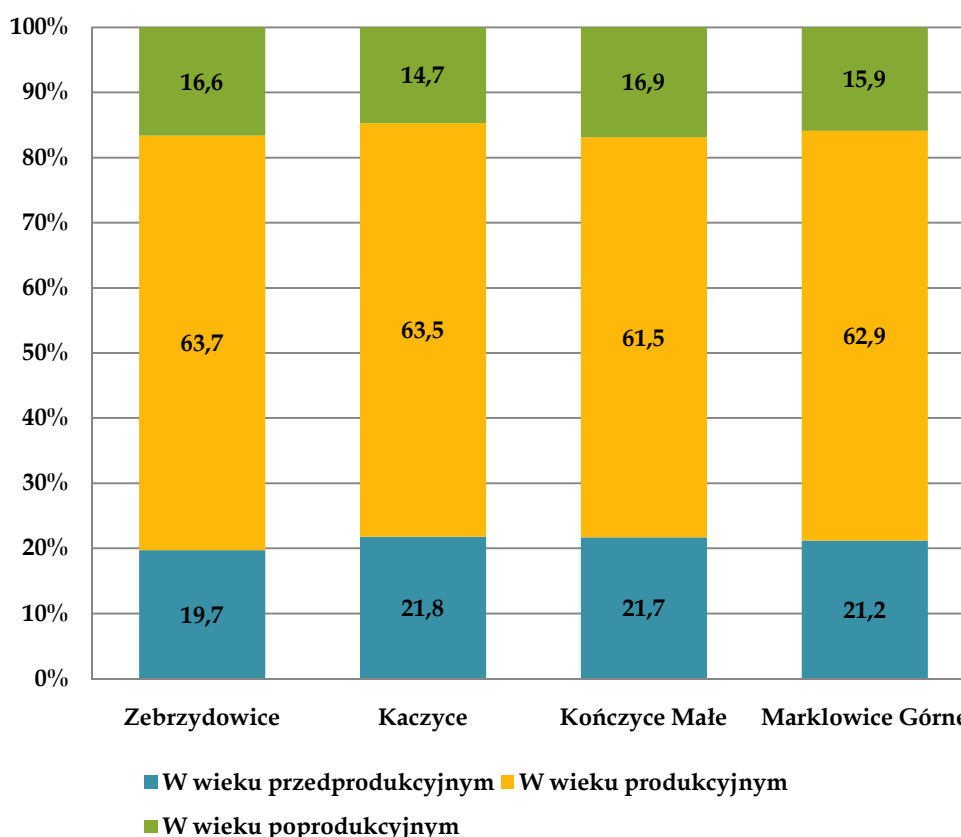

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najnowsze dostępne dane statystyczne w podziale na miejscowości, wskazują na zróżnicowanie struktury ludności pod względem ekonomicznych grup wieku. Negatywne zjawiska dotyczące struktury ludności występują w dwóch miejscowościach. W Zebrzydowicach jest najwięcej ludności w wieku produkcyjnym, przy jednocześnie najmniejszym odsetku ludności w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei w Kończycach Małych jest najmniej ludności w wieku produkcyjnym i najwięcej w wieku poprodukcyjnym. Pozytywne zjawisko, związane ze znaczną przewagą ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym, ma miejsce w Kaczycach oraz w Markłowicach Górnych. Szczegółowe informacje przedstawia Tabela 3 oraz Wykres 3.

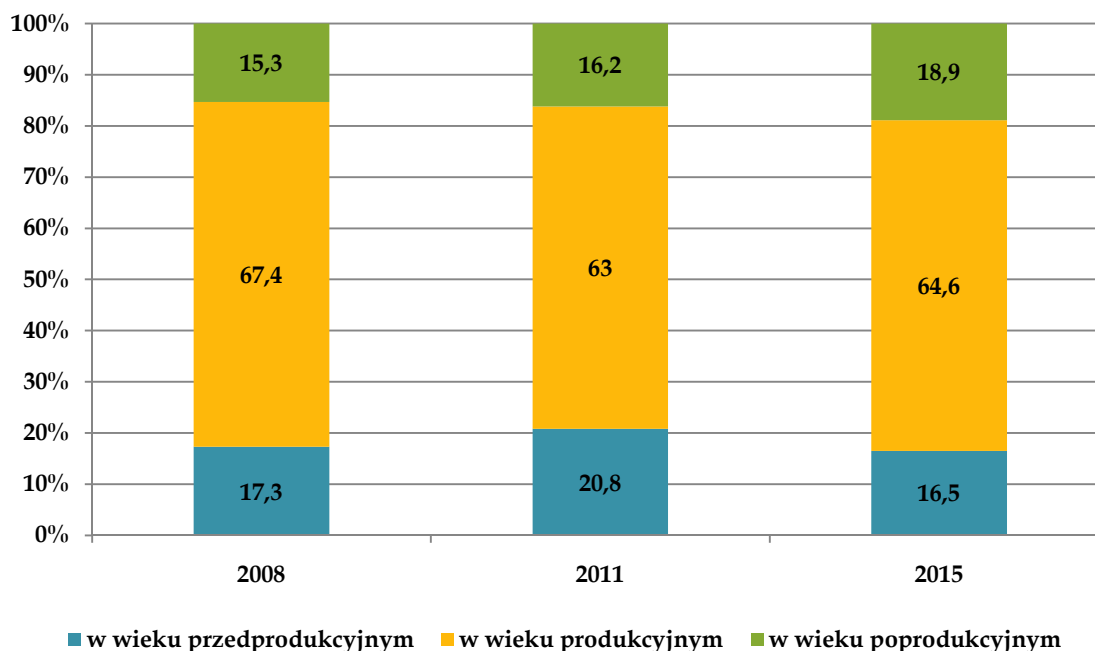
Tabela 3 Struktura wieku ludności w 2011 r. – podział według ekonomicznych grup wieku

Lp.	Miejscowość	W wieku przedprodukcyjnym		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym	
		osoby	%	osoby	%	osoby	%
1.	Zebrzydowice	1058,0	19,7	3417,0	63,7	893,0	16,6
2.	Kaczyce	692,0	21,8	2014,0	63,5	467,0	14,7
3.	Kończyce Małe	721,0	21,7	2045,0	61,5	561,0	16,9
4.	Marklowice Górne	232,0	21,2	688,0	62,9	174,0	15,9
Gmina Zebrzydowice		2 703,0	20,9	8 164,0	63	2 095,0	16,2

Źródło: BDL GUS
Wykres 3 Struktura wieku ludności w 2011 r. w poszczególnych miejscowościach

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Nie obserwuje się dużych odchyleń w strukturze ludności poszczególnych miejscowości w odniesieniu do struktury ludności całej Gminy Zebrzydowice w 2011 r. Analizując dane dotyczące struktury ludności w podziale według ekonomicznych grup wieku, można zauważyć wyraźne zmiany na przestrzeni lat 2008 – 2015 (Wykres 4). W latach 2008 – 2011 obserwowano wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, przy znaczącym spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym. W latach 2011 – 2015 miała miejsce odwrotna sytuacja, ponieważ znacząco spadła liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, nieznacznie wzrosła liczba ludności w wieku produkcyjnym oraz znacząco wzrosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Poprzez analogię do sytuacji w 2011 r., można stwierdzić, że podobne negatywne zjawiska związane z zwiększeniem się liczby seniorów i zmniejszeniem liczby dzieci i młodzieży, będą obserwowane na obszarze każdej z miejscowości Gminy Zebrzydowice.

Wykres 4 Struktura wieku ludności w latach 2008 – 2015 w Gminie Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według najnowszych dostępnych danych statystycznych dla poszczególnych miejscowości Gminy Zebrzydowice, struktura ludności w podziale na kobiety i mężczyzn nie jest zróżnicowana. Wszędzie obserwowana jest nieznaczna nadwyżka kobiet nad mężczyznami. Odwrotna sytuacja miała miejsce w 2009 r. w Kaczycach (Tabela 4 oraz Tabela 5). Od 2012 r. w całej Gminie współczynnik feminizacji uległ zmniejszeniu i wynosił 104. Wartość ta utrzymuje się na stałym poziomie do 2015 r. W stosunku do danych dla całej Gminy, najwięcej zarówno kobiet, jak i mężczyzn jest w Zebrzydowicach, a najmniej w Markłowicach Górnych (Wykres 5).

Tabela 4 Liczba kobiet i mężczyzn w miejscowościach w latach 2009-2011

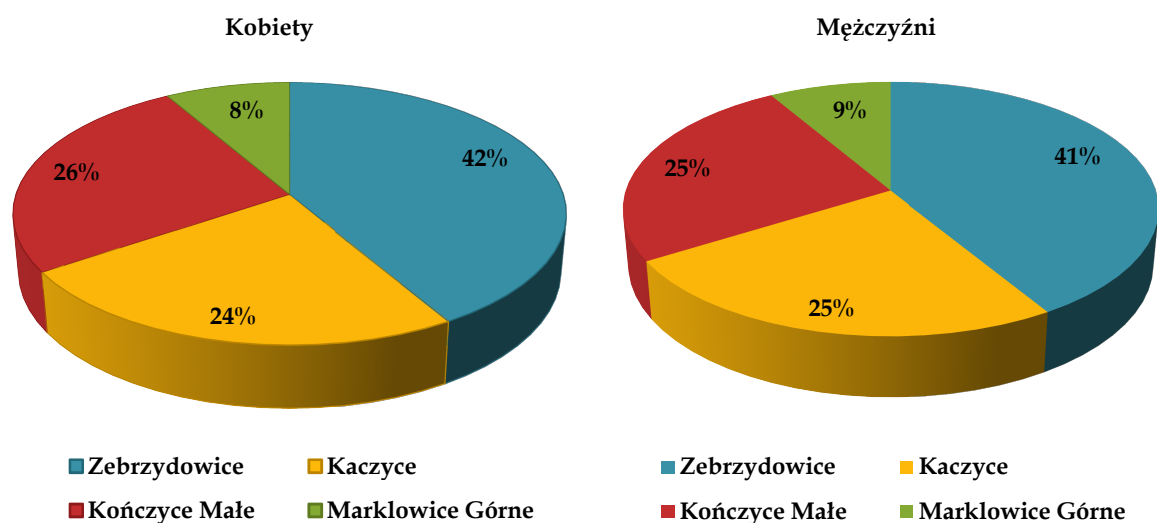
Lp.	Miejscowość	2009				2011			
		Kobiety	%	Mężczyźni	%	Kobiety	%	Mężczyźni	%
1.	Zebrzydowice	2 714	51,5	2 557	48,5	2 751	51,2	2 617	48,8
2.	Kaczyce	1 588	49,9	1 595	50,1	1 598	50,4	1 575	49,6
3.	Kończyce Małe	1 728	51,6	1 624	48,4	1 725	51,8	1 602	48,2
4.	Markłowice Górne	544	51,2	519	48,8	558	51,0	536	49,0
Gmina Zebrzydowice		6 574	51,1	6 295	48,9	6 632	51,2	51,2	48,8

Źródło: BDL GUS

Tabela 5 Współczynnik feminizacji w miejscowościach w latach 2009-2011

Lp.	Miejscowość	Liczba kobiet na 100 mężczyzn	
		2009	2011
1.	Zebrzydowice	106	105
2.	Kaczyce	100	101
3.	Kończyce Małe	106	108
4.	Marklowice Górne	105	104
Gmina Zebrzydowice		105	105

Źródło: BDL GUS

Wykres 5 Struktura liczby kobiet i mężczyzn w Gminie Zebrzydowice w 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

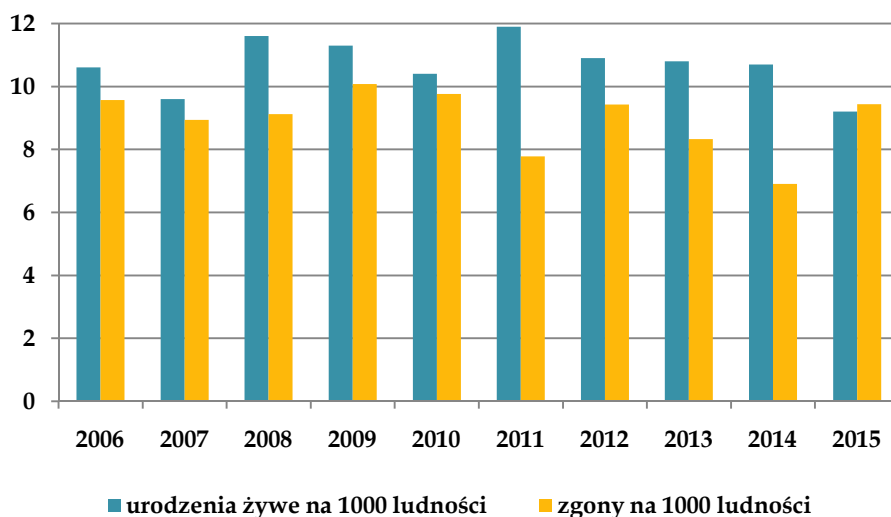
Na przestrzeni lat 2006 – 2015 w Gminie Zebrzydowice obserwowany był dodatni przyrost naturalny, ponieważ występowała przewaga urodzeń nad zgonami. Ujemną wartość przyrostu naturalnego zanotowano tylko w 2015r i wyniósł -0,2‰. W latach 2006 – 2015 zaobserwowano spadek liczby urodzeń o ponad 13% (tzn. 1,4 urodzenia na 1000 mieszkańców), a także spadek liczby zgonów o 2% (tzn. 0,2 zgonów na 1000 mieszkańców). Saldo migracji w latach 2006 – 2014 jest dodatnie, ale można zaobserwować tendencję spadkową. Nie udało się pozyskać szczegółowych danych statystycznych dotyczących tych wartości dla każdej z miejscowości w Gminie. Szczegółowe informacje przedstawia Tabela 6.

Tabela 6 Dane statystyczne dla Gminy Zebrzydowice

Gmina Zebrzydowice	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Przyrost naturalny na 1000 ludności	1	0,7	2,4	1,2	0,6	4,2	1,5	2,5	3,8	-0,2
	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,6	9,6	11,6	11,3	10,4	11,9	10,9	10,8	10,7	9,2
	Zgony na 1000 ludności	9,6	8,9	9,1	10,1	9,8	7,8	9,4	8,3	6,9	9,4
	Saldo migracji na 1000 ludności	5,5	7,1	9,6	6,6	4,6	4,1	2,2	3,2	1,4	0,0

Źródło: BDL GUS

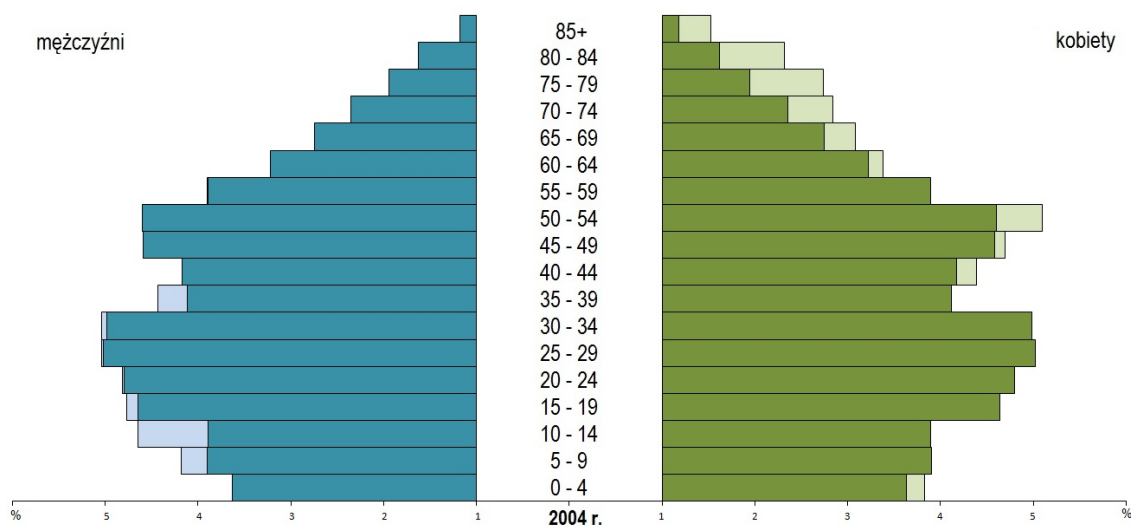
Wykres 6 Urodzenia i zgony na 1000 osób w Gminie Zebrzydowice w latach 2006-2015

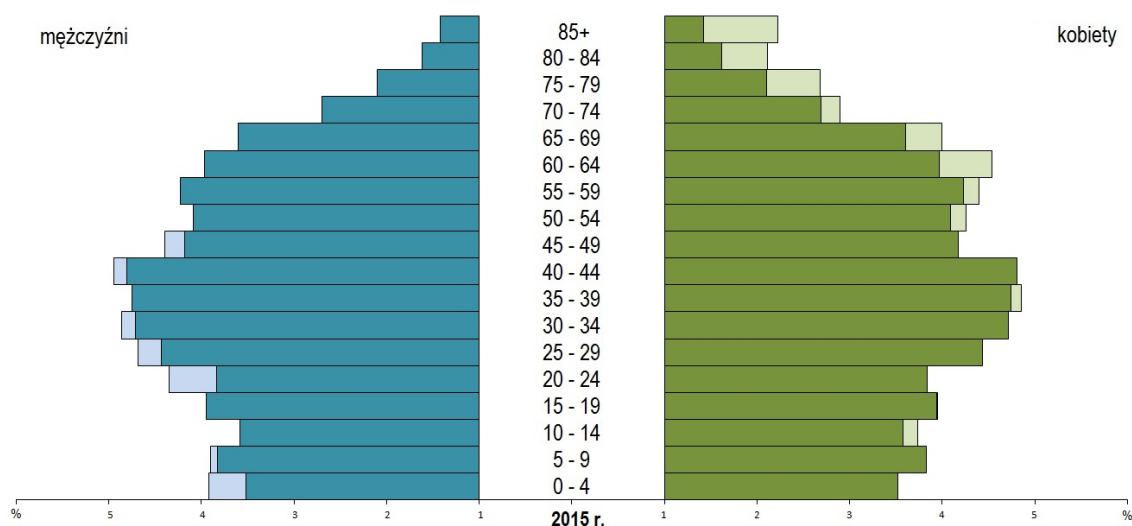

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Szczegółowa analiza wieku i płci (w podziale na 5-cio letnie przedziały wiekowe) mieszkańców Gminy Zebrzydowice (Wykres 7) przedstawia proces starzenia się społeczeństwa – 2004 r. odsetek osób starszych niż 80 lat wynosił 2,64%. A w 2015 r. już 3,38%, przy czym wyraźny wzrost dotyczy kobiet. Porównując piramidy wieku dla 2004 r. i 2015 r., w strukturze wieku coraz większy udział mają ludzie dorośli i seniorzy (od 20 do 79 lat), a mniejszy dzieci i młodzież (do 19 lat).

Wykres 7 Struktura wieku i płci ludności w Gminie Zebrzydowice w 2004 i 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zdiagnozowane problemy demograficzne, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 7.

Tabela 7 Problemy demograficzne w Gminie Zebrzydowice (wg danych za 2011 r.)

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
1.	Spadek liczby ludności				
2.	Spadek gęstości zaludnienia				
3.	Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym				
4.	Niski odsetek ludności w wieku produkcyjnym				
5.	Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym				
6.	Wysoki współczynnik feminizacji				
7.	Niski przyrost naturalny (2015 r.)				
8.	Wysokie saldo migracji (2014 r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.1.2. Aktywność społeczna mieszkańców

Jednym ze wskaźników aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice jest frekwencja w wyborach. W roku 2014 odbyły się wybory samorządowe, natomiast w 2015 r. wybory prezydenckie. Frekwencję osób uprawnionych do głosowania przedstawia Tabela 8.

Tabela 8 Frekwencja w wyborach samorządowych i prezydenckich

Lp.	Siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej	samorządowe 2014 r.		Wybory prezydenckie w 2015 r.	
		Wybory do Rady Gminy	Wybory Wójta Gminy	I tura	II tura
1.	Remiza OSP w Markłowicach Górnych ul. Szkolna 10	49,36%	49,36%	58,26%	62,08%
2.	Szkoła Podstawowa Zebrzydowice ul. Orzeszkowej 73	48,82%	48,62%	58,55%	59,00%
3.	Urząd Gminy Zebrzydowice ul. Ks. A. Janusza 6	46,93%	46,93%	55,75%	58,28%
4.	Urząd Gminy Zebrzydowice ul. Ks. A. Janusza 6	54,80%	54,80%	63,08	64,51%
5.	Szkoła Podstawowa Kończyce Małe ul. Jagiellońska 56	48,41%	48,41%	59,05%	59,96%
6.	Szkoła Podstawowa Kończyce Małe ul. Jagiellońska 56	47,83%	47,83%	57,57%	59,92%
7.	Zespół Szkół Kaczyce ul. Harcerska 13	44,69%	44,69%	56,41%	59,36%
8.	Zespół Szkół Kaczyce ul. Harcerska 13	28,52%	28,52%	45,58%	49,79%
Ogółem Gmina Zebrzydowice		46,45%	46,42%	56,98%	59,16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BIP Zebrzydowice

Zwraca uwagę większe zainteresowanie sprawami krajowymi niż lokalnymi – w wyborach prezydenckich głosowało więcej osób niż w przypadku wyborów samorządowych. Co więcej w wyborach na prezydenta RP frekwencja w Gminie była wyższa niż średnia wartość dla całego kraju (frekwencja w Polsce wyniosła odpowiednio 48,96% i 55,34% dla I oraz II tury głosowania). Zainteresowanie wyborami prezydenckimi było większe w przypadku II tury. Największą ilość głosów oddano w okręgu nr 4 w Zebrzydowicach, najniższą natomiast – w okręgu nr 8 w Kaczychach (ponad połowa uprawnionych, nie oddała swojego głosu.

Również w przypadku wyborów samorządowych, największą ilość głosów oddano w okręgu nr 4 w Zebrzydowicach. Bardzo niską frekwencję w wyborach samorządowych (jedynie 28,52%) odnotowano w ósmym okręgu wyborczym z siedzibą w Zespole Szkół w Kaczychach.

Kolejnym wskaźnikiem, określającym aktywność społeczną mieszkańców jest liczba organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Zebrzydowice (Tabela 9). Najwięcej tego typu instytucji funkcjonuje w Zebrzydowicach. Nie udało się pozyskać szczegółowych danych dotyczących ilości osób działających w poszczególnych

organizacjach. Jednak na podstawie opisu ich działalności, można stwierdzić, że mają pozytywny wpływ na społeczność całej Gminy Zebrzydowice.

Tabela 9 Wykaz ujętych w rejestrze organizacji pozarządowych w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Nazwa organizacji	Adres	Opis działalności
Zebrzydowice	1. Uczniowski Gminny Klub Sportowy „Sokół”	ul. Ks. A. Janusza 21 43-410 Zebrzydowice	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej.
	2. Kolejowy Klub Sportowy „Spójnia”	ul. Wojska Polskiego 1a 43-410 Zebrzydowice	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
	3. Towarzystwo Rekreacyjno-Sportowe „La Mirage”	ul. Adama Asnyka 28 43-410 Zebrzydowice	Działalność w zakresie sportu, turystyki i rekreacji.
	4. Polski Związek Wędkarski – Koło Zebrzydowice	ul. Ks Janusza 21 43-410 Zebrzydowice	Działalność naukowo-badawcza i wdrożeniowa wędkarstwa proekologicznego, uznającego nadrzędność ochrony środowiska. Działalność edukacyjno-wychowawcza w zakresie wiedzy ekologicznej wśród młodzieży.
Kaczyce	5. Górniczy Klub Sportowy „Morcinek” Kaczyce	ul. Ludowa 10 43-417 Kaczyce	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
	6. Uczniowski Klub Sportowy w Kaczycach	ul. Ludowa 10 43-417 Kaczyce	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu.
	7. Stowarzyszenie Muzyczne „Lira”	ul. Morcinka 17 43-417 Kaczyce	Stowarzyszenie prowadzi działalność w obszarach kultury, sztuki, tradycji oraz muzyki
Kończyce Małe	8. Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Małokończyckiej	ul. Kasztelańska 10/3 43-410 Kończyce Małe	Działanie na rzecz społeczności lokalnej i zrównoważonego rozwoju.
	9. Ludowy Klub Sportowy „Kończyce Małe”	ul. Jagiellońska 33 43-410 Kończyce Małe	Rozwój różnych dziedzin sportu i rekreacji. Czynny udział w życiu kulturalnym, społecznym i sportowo rekreacyjnym na obszarze gminy i poza nią. Uczestnictwo w rozgrywkach sportowych organizowanych przez związki sportowe. Popularyzacja wśród młodzieży sportowego trybu życia
Marklowice Górne	10. Fundacja „Moja Przyszłość”	ul. Dębowa 36A Marklowice Górne 43-410 Zebrzydowice	Prowadzenie działalności profilaktycznej, socjalnej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej, edukacyjnej, oświatowo-kulturalnej, psychologicznej, obywatelskiej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem i niedostosowaniem społecznym oraz w trudnej sytuacji życiowej w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych, chorych, dzieci i młodzieży, rodzin zastępczych, adopcyjnych i biologicznych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.mojepanstwo.pl, KRS oraz indywidualnych rozmów telefonicznych z przedstawicielami organizacji pozarządowych

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane z aktywnością społeczną mieszkańców, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 10. Najmniejsza aktywność społeczna jest obserwowana w Kaczycach oraz w Markłowicach Górnych.

Tabela 10 Problemy związane z aktywnością społeczną mieszkańców na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczycy	Kończyce Małe	Markłowice Górne
1.	Niska frekwencja w wyborach do Rady Gminy i Wójta Gminy (2014 r.)				
2.	Niska frekwencja w wyborach prezydenckich (2015 r.)				
3.	Mała liczba organizacji pozarządowych (2017 r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.1.3. Edukacja i opieka nad dziećmi

Na terenie Gminy Zebrzydowice nie funkcjonują placówki publiczne zajmujące się dziećmi do lat 3. Funkcję żłobka pełni natomiast niepubliczna placówka – Klub Malucha „Motylek”, zlokalizowana w Zebrzydowicach. Placówka posiada 14 miejsc dla dzieci w wieku od 1 do 3 lat. Od 04.10.2013 r. miejsce to jest wpisane do Rejestru Żłobków i Klubów Dziecięcych Gminy Zebrzydowice.

W Gminie znajduje się jedno przedszkole publiczne z trzema oddziałami w sołectwach i jedna placówka niepubliczna:

- Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach, ul. Makowa 1, 43-410 Zebrzydowice;
- GPP w Zebrzydowicach Oddział w Kaczycach, ul. Ludowa 8, 43-417 Kaczycy;
- GPP w Zebrzydowicach Oddział w Kończycach Małych, ul. Jagiellońska 22a, 43-410 Kończyce Małe;
- GPP w Zebrzydowicach Oddział w Markłowicach Górnych, ul. Szkolna 28, 43-410 Markłowice Górne;
- Niepubliczne Przedszkole Twórcze „To ‘Tu” w Zebrzydowicach, ul. E. Orzeszkowej 9a, 43-410 Zebrzydowice.

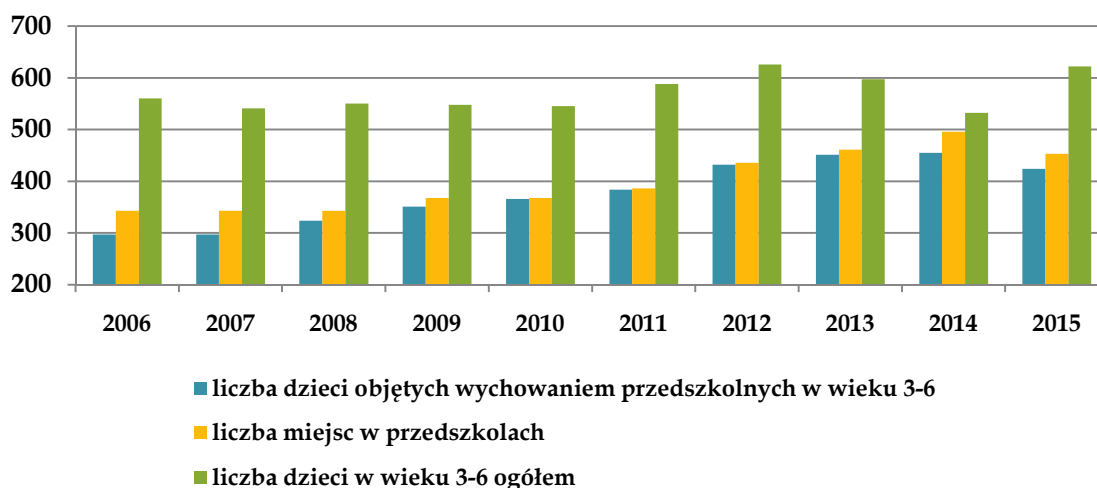
Łączna liczba miejsc w przedszkolach w roku 2015 wyniosła 453. Jest to ilość niewystarczająca dla liczby dzieci w wieku przedszkolnym w całej gminie – w roku 2015 ich liczba wyniosła 622. Na problem ten zwrócono również uwagę w Strategii RIT Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020. Biorąc pod uwagę lata 2006 – 2014 nie wszystkie miejsca w placówkach były zajęte, jednakże całkowita liczba dzieci w wieku przedszkolnym znacznie przekraczała liczbę dostępnych miejsc (Tabela 11).

Tabela 11 Opieka nad dziećmi w wieku 3-6 lat na terenie Gminy Zebrzydowice w latach 2006-2015

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6	297	297	324	351	366	384	432	451	455	424
liczba miejsc w przedszkolach	343	343	343	368	368	386	436	461	496	453
liczba dzieci w wieku 3-6 ogółem	560	541	550	548	545	588	626	597	532	622

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

W Gminie Zebrzydowice liczba miejsc w przedszkolach systematycznie wzrasta. Wzrasta również liczba dzieci w wieku 3 – 6 lat. Pomimo trendu wzrostowego, miejsc w przedszkolach wciąż brakuje (Wykres 8). W roku 2005 tylko 51,1% dzieci w wieku 3-6 lat uczęszczało do placówek nauczania przedszkolnego. W przeciągu 10 lat odsetek małoletnich, objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł o 31,1% osiągając w roku 2014 poziom 84,2% (Tabela 12).

Wykres 8 Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w Gminie Zebrzydowice w latach 2006-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

Tabela 12 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Gminie Zebrzydowice w latach 2005-2014

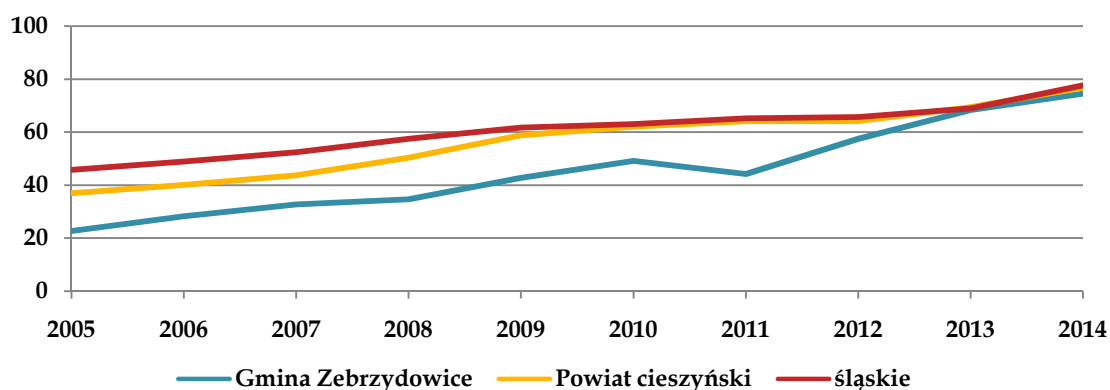
Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Zebrzydowice	odsetek dzieci w wieku 3 – 4 lat	22,7	28,2	32,7	34,7	42,8	49,1	44,2	57,5	68,4
	odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat	51,1	52,0	54,7	58,4	63,3	67,2	65,1	68,8	75,4
Powiat cieszyński	odsetek dzieci w wieku 3 – 4 lat	36,9	40,0	43,7	50,3	58,8	62,1	64,1	64,1	69,4

Wyszczególnienie		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat	58,4	61,2	62,6	67,8	72,6	73,8	73,7	73,6	77,9	86,0
Województwo śląskie	odsetek dzieci w wieku 3 – 4 lat	45,7	48,8	52,4	57,4	61,6	63	65,1	65,6	68,9	77,6
	odsetek dzieci w wieku 3 – 6 lat	63,9	66,7	68,1	71,4	74,2	74,6	75,1	76,1	78,5	85,7

Źródło: BDL GUS

Dane w skali powiatu i województwa znacząco różnią się od tych dla Gminy Zebrzydowice. Odsetek dzieci w wieku 3 – 4 lat objętych wychowaniem w roku 2005 wyniósł jedynie 22,7%, podczas gdy wartość ta w powiecie i województwie wyniosła odpowiednio 36,9% i 45,7%. Sytuacja zmieniała się na przestrzeni 10 lat, osiągając w roku 2014 zbliżone wartości – 74,5% w gminie, 76,8% w powiecie oraz 77,6% w całym województwie (Wykres 9).

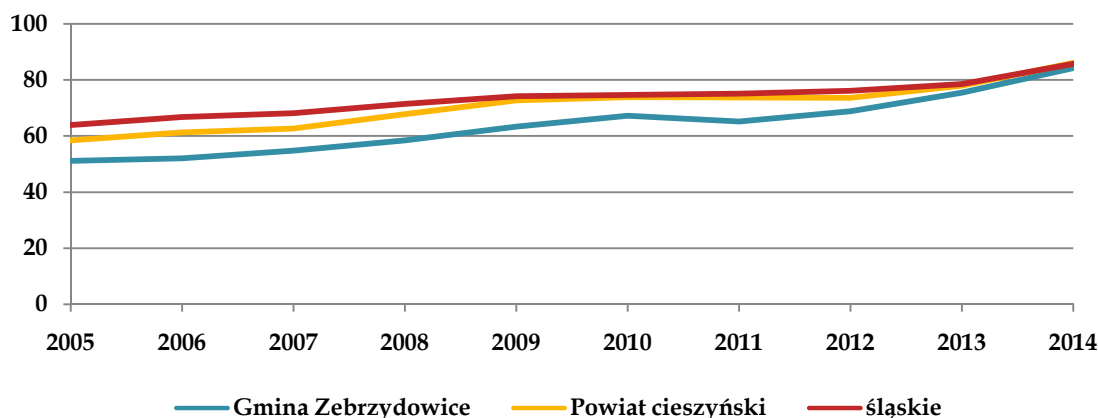
Wykres 9 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 – 4 lat w latach 2005 – 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Inaczej przedstawia się sytuacja dzieci w grupie wiekowej 3 – 6 lat. Odsetek małoletnich objętych wychowaniem w tym wieku w 2005 r. wyniósł w Gminie 51,1%, w powiecie 58,4% a w województwie 63,9%. W przeciągu 10 lat obserwowano tendencję wzrostową, która w roku 2014 wynosiła w Gminie Zebrzydowice, powiecie i województwie odpowiednie wartości: 84,2%, 86% oraz 85,7% (Wykres 10).

Wykres 10 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3 – 6 lat w latach 2005 – 2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analiza odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wskazuje, iż w Gminie Zebrzydowice do roku 2012 występowały znaczne różnice w porównaniu do pozostałych jednostek samorządu terytorialnego. W ostatnich kilku latach sytuacja ta uległa jednak zmianie. W Gminie funkcjonują cztery szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa w Zebrzydowicach w Zespole Szkół im. K. K. Baczyńskiego, ul. J. Kochanowskiego 55, 43-410 Zebrzydowice;
- Szkoła Podstawowa w Kaczcach w Zespole Szkół im. Macierzy Szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego, ul. Harcerska 13, 43-417 Kaczyce;
- Szkoła Podstawowa im. J. Dąbrowskiego w Kończycach Małych, ul. Jagiellońska 56, 43-410 Kończyce Małe;
- Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych, ul. Szkolna 25, 43-410 Zebrzydowice.

W roku 2015 do szkół uczęszczało w sumie 931 uczniów. Liczba uczniów, na przestrzeni lat 2006-2015 w szkołach podstawowych, w Zebrzydowicach, Kończycach Małych oraz Markłowicach Górnych wzrasta. Największy wzrost liczby dzieci miał miejsce w placówce w Markłowicach Górnych – ponad 18%. Wyjątek stanowi Szkoła Podstawowa w Kaczcach, gdzie liczba uczniów na przestrzeni 9 lat spadła o prawie 8%. Szczegóły przedstawia Tabela 13.

Tabela 13 Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2006 – 2015

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Szkoła Podstawowa w Zebrzydowicach	385	374	363	368	369	351	341	331	350	378
Szkoła Podstawowa w Kaczcach	253	250	232	220	223	219	215	214	201	233
Szkoła Podstawowa w Kończycach Małych	221	230	230	228	226	229	218	208	226	238
Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych	67	71	66	64	68	71	69	74	75	82
Liczba uczniów w szkołach podstawowych ogółem	826	925	891	880	881	870	843	827	852	931

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

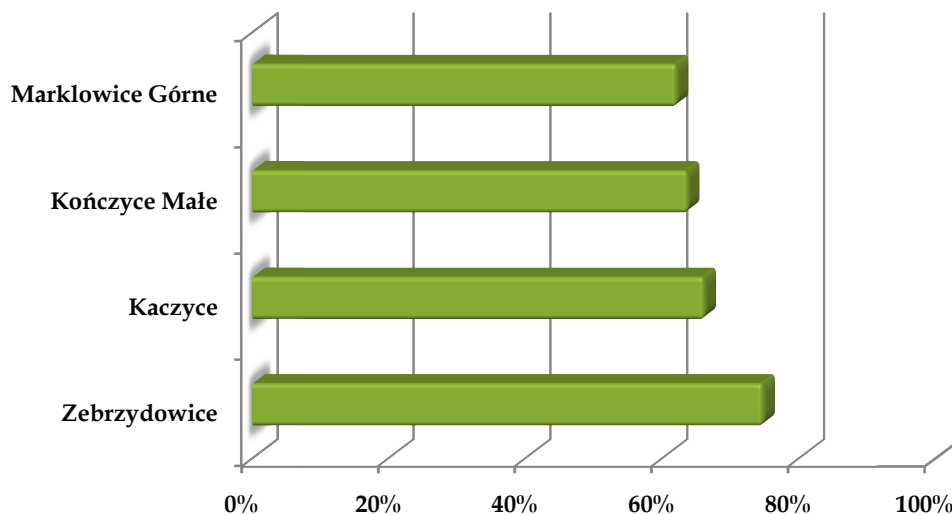
Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów różnią się w zależności od szkoły i przedmiotu. Najlepsze wyniki w roku 2016 osiągnęła szkoła w Zebrzydowicach. Średni wynik uczniów tej szkoły wyniósł 75% (Wykres X). Najgorsze wyniki osiągnęły natomiast dzieci ze szkoły w Markłowicach Górnych (62%). Porównując wyniki z ostatnich dwóch lat najlepsze wyniki osiągnęła szkoła w Zebrzydowicach, następnie w Kaczycach i Markłowicach. Sprawdzian najgorzej pisali małoletni ze szkoły w Kończycach Małych (Tabela 14).

Tabela 14 Wyniki sprawdzianu w szóstej klasie szkoły podstawowej w 2015 r. i 2016 r.

Lp.	Szkoła	Język polski		Matematyka		Język angielski	
		średni wynik [%]		średni wynik [%]		średni wynik [%]	
		2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
1.	Szkoła Podstawowa w Zebrzydowicach	75,2	79,0	65,64	62,4	83,2	83,0
2.	Szkoła Podstawowa w Kaczycach	78,1	73,2	63,23	49,3	79,5	76,1
3.	Szkoła Podstawowa w Kończycach Małych	64,5	69,4	50,00	52,4	68,9	69,5
4.	Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych	73,8	57,5	68,64	50,0	88,0	79,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

Wykres 11 Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

Według rankingu szkół podstawowych województwa śląskiego² w roku 2015, placówki w Gminie osiągnęły następujące miejsca (na 1120 szkół w woj. Śląskim):

- 240 miejsce – Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych;
- 276 miejsce – Szkoła Podstawowa w Kaczycach;
- 296 miejsce – Szkoła Podstawowa w Zebrzydowicach;
- 987 miejsce – Szkoła podstawowa w Kończycach Małych.

Na terenie Gminy Zebrzydowice zlokalizowane są dwa gimnazja:

- Gimnazjum w Zebrzydowicach w Zespole Szkół im. K. K. Baczyńskiego, ul. J. Kochanowskiego 55, 43-410 Zebrzydowice;
- Gimnazjum w Kaczycach w Zespole Szkół im. Macierzy Szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego, ul. Harcerska 13, 43-417 Kaczyce.

Łączna liczba uczniów uczęszczających do placówek w roku 2015 wyniosła 441. Na przestrzeni 9 lat obserwuje się tendencję spadkową pod względem ilości młodzieży uczęszczającej do szkół gimnazjalnych (Tabela 15).

Tabela 15 Liczba uczniów w gimnazjach w latach 2006 – 2015

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gimnazjum w Zebrzydowicach	336	341	359	364	339	312	305	232	295	276
Gimnazjum w Kaczycach	176	163	159	153	152	153	164	169	172	165
Liczba uczniów w gimnazjach ogółem	512	504	518	517	491	465	469	492	467	441

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. i 2016 r. plasowały się w obu szkołach na podobnych poziomach. Najniższe wyniki młodzież uzyskała z części matematycznej. W 2015 r. najwyższe wyniki uczniowie uzyskali z języka angielskiego, natomiast w 2016 r. z języka polskiego (Tabela 16).

² www.miastopociech.pl

Tabela 16- Wyniki egzaminu w 2015 r. i 2016 r.

Gimnazjum w Zebrzydowicach	Cz. Humanistyczna			
	Język polski		Historia i WOS	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
	64,6	74,5	67,3	57,8
	Cz. Matematyczno-przyrodnicza			
	Matematyka		Przedmioty przyrodnicze	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
	50,5	46,8	52,3	51,6
	J. angielski			
	2015 r.		2016 r.	
74,1		67,1		

Gimnazjum w Kaczycach	Cz. Humanistyczna			
	Język polski		Historia i WOS	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
	66,2	76,7	66,1	64,9
	Cz. Matematyczno-przyrodnicza			
	Matematyka		Przedmioty przyrodnicze	
	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.
	51,9	51,1	54,5	56,0
	J. angielski			
	2015 r.		2016 r.	
67,6		61,0		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zebrzydowice

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane z edukacją i opieką nad dziećmi, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 17.

Tabela 17 Problemy związane z edukacją i opieką nad dziećmi w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Markłowice Górne
1.	Brak żłobków				
2.	Brak wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach				
3.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym				
4.	Poziom kształcenia w szkołach podstawowych				
5.	Poziom kształcenia w gimnazjach				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

Ze zgromadzonych danych wynika, że problemy w sferze edukacji i opieki nad dziećmi występują równomiernie we wszystkich miejscowościach Gminy. Głównym problemem z którym borykają się mieszkańcy jest brak publicznej placówki zajmującej się dziećmi do lat 3 oraz niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach.

2.1.4. Kultura i sztuka

2.1.4.1. Dziedzictwo kulturowe

Według wojewódzkiej ewidencji zabytków na terenie Gminy Zebrzydowice znajduje się 7 zabytków (Tabela 18).

Tabela 18 Wykaz zabytków w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Adres	Obiekt wpisany do rejestru zabytków	Numer rejestru zabytków Data wpisu
1.	Kaczyce ulica Harcerska 28	Dawny drewniany kościół parafialny pod wezwaniem świętego Bartłomieja – obecnie pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego (przeniesiony z Ruptawy), z XVII wieku Granice obejmują cały obiekt w ramach ogrodzenia i wyposażenie wnętrza	A/734/66 30 XII 1966 województwo katowickie
2.	Kończyce Małe	Kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny z XVIII wieku Granice obejmują cały obiekt wraz z wyposażeniem wnętrza oraz otoczenie w ramach ogrodzenia	A/152/60 27 II 1960 województwo katowickie
3.	Kończyce Małe	Zamek renesansowy z XVI wieku Granice ochrony obejmują całość obiektu wraz z najbliższym otoczeniem	A/153/60 27 II 1960 województwo katowickie
4.	Zebrzydowice	Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, barokowy Granice obejmują cały obiekt w ramach ogrodzenia i wyposażenie wnętrza	A/200/60 2 III 1960 województwo katowickie
5.	Zebrzydowice	Figury Świętych: Jana Nepomucena, Franciszka i Antoniego w ogrodzeniu kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oraz figura świętego Jana Nepomucena na cmentarzu	B/556/81 31 III 1981 województwo katowickie
6.	Zebrzydowice ulica Janusza 13	Plebania katolicka przy kościele parafialnym pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, z XVIII wieku	A/201/60 2 III 1960 województwo katowickie
7.	Zebrzydowice	Dawny pałac Larischów z XVIII wieku, późnobarokowy Granice obejmują cały obiekt w ramach parceli budowlanej i najbliższe otoczenie	A/202/60 2 III 1960 województwo katowickie

Źródło: Rejestr zabytków województwa śląskiego

Obecnie w późnobarokowym Pałacu Larischów w Zebrzydowicach, mieści się: ośrodek kultury, biblioteka oraz kilka innych instytucji. Obiekt ten jest więc ogólnie dostępny dla zwiedzających. Niewątpliwą atrakcją jest również renesansowy Zamek w Kończycach Małych. W zamku – należącym do Gminy Zebrzydowice – mieszczą się siedziby lokalnych stowarzyszeń, Izba Regionalna, hotel i restauracja. W narożniku Zamku znajduje się brama przejezdna z renesansowym portalem i herbem Sedlnickich. Od strony dziedzińca rozciągają się arkadowe podcienia i ganek. W związku z tym, można stwierdzić, że Gmina Zebrzydowice posiada potencjał do rozwoju turystyki i agroturystyki.

2.1.4.2. Działalność placówek kultury i sztuki

Na terenie gminy działalność kulturalną prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Zebrzydowicach wraz z dwiema filiami – w Kończycach Małych i w Kaczycach oraz Gminny Ośrodek Kultury w Zebrzydowicach wraz ze świetlicami w Markłowicach Górnych, Kończycach Małych oraz Kaczycach.

Od 1982 r. siedzibą Gminnej Biblioteki Publicznej w jest Zamek w Zebrzydowicach przy ul. Ks. A. Janusza 21. W latach 2007/2008 pomieszczenia biblioteki zostały wyremontowane, co spowodowało poprawę estetyki miejsca.

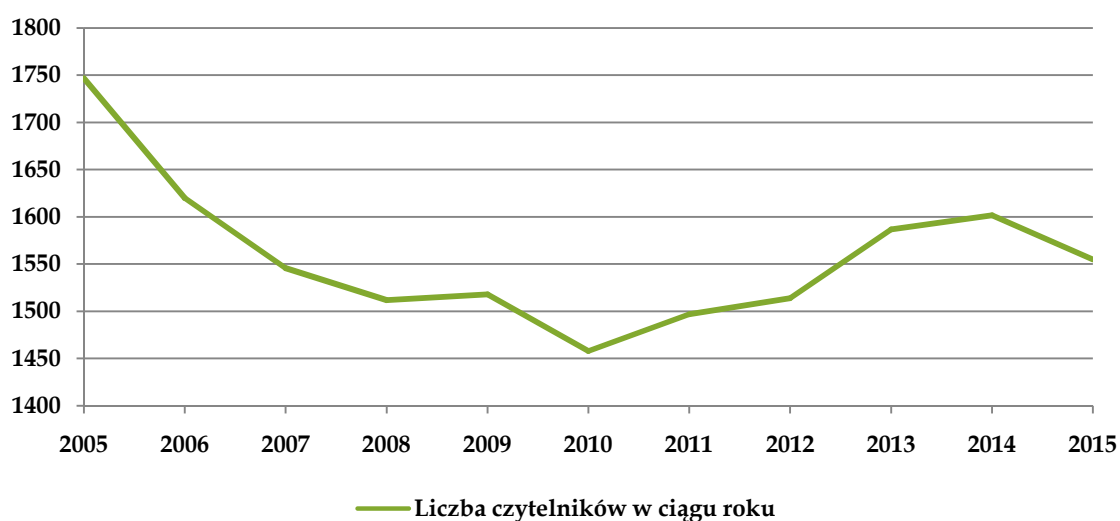
Liczba czytelników w Gminie Zebrzydowice na przestrzeni jedenastu lat zmalała o prawie 11% (Tabela 19 oraz Wykres 12).

Tabela 19 Liczba czytelników biblioteki w latach 2005-2015

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba czytelników	1747	1620	1546	1512	1518	1458	1497	1514	1587	1602	1555

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 12 Liczba czytelników bibliotek w Gminie Zebrzydowice w latach 2005-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zmniejszeniu uległ również księgozbiór. W roku 2004 r. w bibliotece znajdowało się 41 879 książek, natomiast w 2015 r. liczba wolumenów spadła do 35 301. W 2015 r. w bibliotekach użytkowanych było 9 komputerów, z czego 3 były dostępne dla czytelników oraz posiadały dostęp do Internetu.

Gminny Ośrodek Kultury zlokalizowany w Zamku w Zebrzydowicach prowadzi szeroki zakres działalności związanej z kulturą we wszystkich sołectwach Gminy (Tabela 20). Instytucja zajmuje się szeroko rozumianym upowszechnieniem kultury dzięki organizowaniu imprez kulturalno – rozrywkowych i sportowo – rekreacyjnych. Do działań GOK należy również działalność wydawnicza i promocyjną Gminy Zebrzydowice.

Tabela 20 Zajęcia organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury

ZAJĘCIA ORGANIZOWANE W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY	
GOK Zebrzydowice	KUNG-FU
	Gimnastyka dla wszystkich
	ZUMBA
	Zajęcia ceramiczne
	Taniec towarzyski dla dzieci
	Nauka gry na keyboardzie i emisji głosu
	Zespół Septyma – próby
	Salsa SOLO
	Chór mieszany ECHO
Marklowice Górne ul. Szkolna 10	Zajęcia teatralno – muzyczne
	Klub seniora
	Zajęcia plastyczne – techniczne
	Spotkania Pańz KGW
	Nauka gry na gitarze
	Próby zespołu „Pasjonata”
	Zajęcia strażackie
	Klub Kobiet Rękodzieła Artystycznego
Kaczyce, Dom Ludowy ul. Staropolska 5	Próby zespołu Małokończanie
	Próby Kończaneczek
	Zajęcia ceramiczne
	Zumba dla dorosłych

Źródło: opracowanie własne na podstawie gok.zebrzydowice.pl

W ramach GOK-u funkcjonują również Izba Regionalna Wsi cieszyńskiej, Gminne Centrum Informacji, Punkt Informacji Turystycznej, Mała Galeria nad Młyńszczokiem, Ośrodek Sportów Wodnych oraz przystań kajakowa w Kończycach Małych.

GOK zajmuje się organizacją licznych koncertów, warsztatów i konkursów. Stałymi imprezami organizowanymi przez ośrodek są: Noworoczny Koncert Kolęd, Regionalny Konkurs Wypieków, Ogólnopolski Plener Malarsko – Rzeźbiarski, Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych, Turnieje Tańca Towarzyskiego, Festiwal Piosenki Dziecięcej, Rodzinny Rajd Rowerowy i inne.

Na podstawie powyższych informacji, można stwierdzić, że w Gminie Zebrzydowice placówki kultury i sztuki, działają w sposób zorganizowany. Poziom, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Kultury zajęć, oceniany jest jako dobry. W związku z tym w dziedzinie kultury i sztuki nie zdiagnozowano żadnych zjawisk negatywnych.

2.1.5. Pomoc społeczna

Liczba osób w Gminie Zebrzydowice korzystających z pomocy społecznej (pomocy pieniężnej, rzeczowej lub w formie usług za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej, zgodnie z *Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późniejszymi zmianami) w 2015 r. wyniosła 717, w tym 425 poniżej kryterium dochodowego (59,4%). W latach 2009-2010, ponad połowa osób, które ubiegały się o pomoc społeczną znajdowała się powyżej kryterium dochodowego, w związku z tym nie otrzymały pomocy społecznej. Od 2011 r. ma miejsce zjawisko odwrotne, związane z tym, że

zwiększył się odsetek osób ubiegających się o pomoc społeczną, spełniających kryterium dochodowe. Jest to zjawisko niekorzystne i świadczy o ubóstwie mieszkańców. Szczegóły przedstawia Tabela 21.

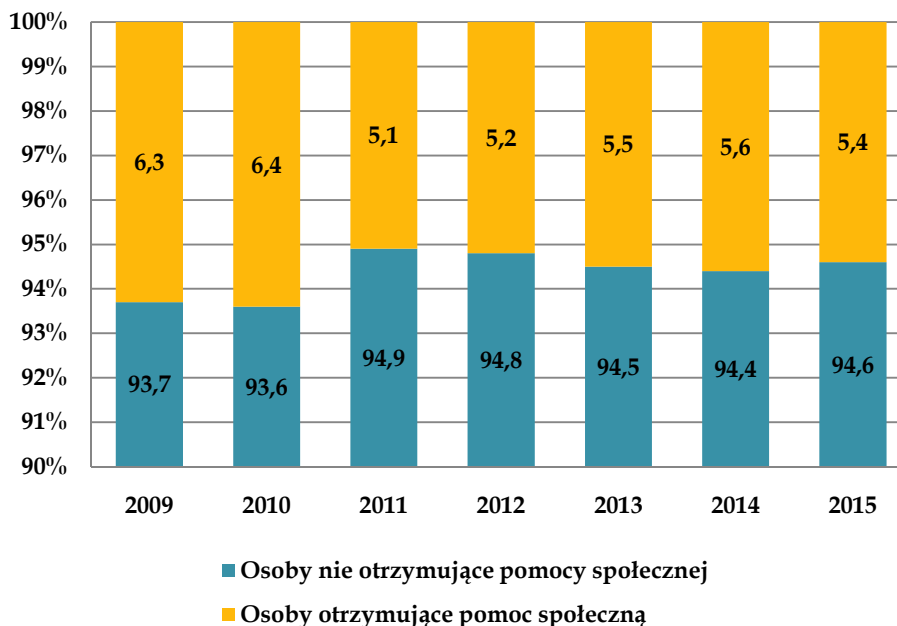
Tabela 21 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Zebrzydowice w latach 2009-2015

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Poniżej kryterium dochodowego	361	388	337	393	413	398	425
Odsetek ogółu [%]	44,5	46,6	50,7	58,1	57,5	54,1	59,3
Powyżej kryterium dochodowego	451	445	328	283	305	337	292
Odsetek ogółu [%]	55,5	53,4	49,3	41,9	42,5	45,9	40,7
Gmina Zebrzydowice [osoby]	812	833	665	676	718	735	717

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na przestrzeni lat 2009-2015 w Gminie Zebrzydowice obserwowany jest spadek odsetka osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej o prawie 1%, co jest zjawiskiem pozytywnym (Wykres 13).

Wykres 13 Odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną w ogólnej liczbie ludności Gminy Zebrzydowice w latach 2009-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na przestrzeni lat 2009-2015 w Gminie Zebrzydowice nastąpił wzrost liczby rodzin, które otrzymują pomoc społeczną o 5,6 %. Podobna sytuacja ma miejsce w Zebrzydowicach oraz w Kaczycach, gdzie następuje większa koncentracja negatywnego zjawiska. W Kończycach Małych oraz w Markłowicach Górnych, ma miejsce spadek liczby rodzin otrzymujących pomoc społeczną, co jest zjawiskiem pozytywnym. Analizując odsetek rodzin, które otrzymują pomoc społeczną na przestrzeni lat 2009-2015, można zaobserwować, że potrzeby

w poszczególnych miejscowościach utrzymują się na stałym poziomie. Największy odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną utrzymuje się w Zebrzydowicach. Zapotrzebowanie w Kaczcach oraz w Kończycach Małych, na przestrzeni lat ulegało niewielkim zmianom. Najlepsza sytuacja ma z kolei miejsce w Markłowicach Górnych, ponieważ najmniej rodzin otrzymuje tam pomoc społeczną. Przedstawione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, sygnalizują również poważny problem społeczny, jakim jest brak stałego miejsca zamieszkania, a także związane z tym ubóstwo, co skutkuje koniecznością otrzymywania pomocy społecznej. Zjawiskiem niekorzystnym jest zwiększenie o ponad 45% (tzn. 10 rodzin) liczby rodzin bezdomnych w Gminie Zebrzydowice (Tabela 22).

Tabela 22 Rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	106	108	87	94	92	105	110	3,6
2.	Kaczyce	69	73	70	57	74	74	82	18,8
3.	Kończyce Małe	74	76	61	57	68	76	66	10,8
4.	Markłowice Górne	26	31	25	23	24	23	24	7,7
5.	Bezdomni	12	15	12	15	13	13	22	45,5
Gmina Zebrzydowice		287	303	255	246	271	291	304	5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W Gminie Zebrzydowice, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, otrzymują zasiłek rodzinny. Na przestrzeni lat 2009-2015 obserwowany jest spadek pobieranych zasiłków rodzinnych w całej Gminie Zebrzydowice o ponad 48%, co jest zjawiskiem pozytywnym. Podobna sytuacja ma miejsce w poszczególnych miejscowościach, ale największy trend spadkowy, notowany jest w Markłowicach Górnych. Analizując strukturę przyznawanych zasiłków rodzinnych na przestrzeni lat 2009-2015, można wysunąć wniosek, że najwięcej tych świadczeń pobieranych jest w Zebrzydowicach, a sytuacja ta utrzymuje się na stałym poziomie. Mniejsze nasilenie negatywnego zjawiska obserwowane jest w Kaczcach oraz Kończycach Małych, ale widać, że liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne, sukcesywnie spada. Liczba dzieci, na które wypłacany jest zasiłek rodzinny, na przestrzeni lat 2009-2015 również spadła o ponad 45% w Gminie Zebrzydowice. Najmniej dzieci otrzymuje zasiłek rodzinny w Markłowicach Górnych. Najwięcej dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny mieszka w Zebrzydowicach oraz Kaczcach. Struktura ilości dzieci, które otrzymują zasiłek rodzinny, na przestrzeni lat ulega niewielkim zmianom. W Gminie Zebrzydowice większość zasiłków rodzinnych, udzielanych jest na dzieci poniżej 17 roku życia (ponad 87% w 2015 r.). Wartości te dla 2015 r. w poszczególnych miejscowościach kształtują się na poziomie: Zebrzydowice – 89,6%, Kaczyce – 86,2%, Kończyce Małe – 89,1%, Markłowice Górne – 78,1%.

Tabela 23 Rodziny korzystające z zasiłku rodzinnego w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCA Z ZASIŁKU RODZINNEGO Z DODATKAMI									
1.	Zebrzydowice	145	106	93	73	79	73	76	47,6
2.	Kaczyce	130	99	90	76	77	69	68	47,7
3.	Kończyce Małe	125	103	82	63	64	64	66	47,2
4.	Marklowice Górne	39	32	27	23	23	21	17	56,4
Gmina Zebrzydowice		439	340	292	235	243	227	227	48,3
LICZBA DZIECI NA KTÓRE WYPŁACANY JEST ZASIŁEK RODZINNY									
1.	Zebrzydowice	254	184	166	136	152	140	154	39,4
2.	Kaczyce	249	183	162	146	141	138	130	47,8
3.	Kończyce Małe	233	192	159	124	126	123	128	45,1
4.	Marklowice Górne	78	65	53	48	45	43	32	59,0
Gmina Zebrzydowice		814	624	540	454	464	444	444	45,5
LICZBA DZIECI W WIEKU DO 17 LAT KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKU RODZINNEGO									
1.	Zebrzydowice	226	165	148	120	134	129	138	38,9
2.	Kaczyce	200	144	133	120	117	114	112	44,0
3.	Kończyce Małe	204	170	134	101	104	108	114	44,1
4.	Marklowice Górne	60	51	43	41	37	35	25	58,3
Gmina Zebrzydowice		690	530	458	382	392	386	389	43,6
LICZBA DZIECI W WIEKU POWYŻEJ 17 LAT KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKU RODZINNEGO									
1.	Zebrzydowice	28	19	18	16	18	11	16	42,9
2.	Kaczyce	49	39	29	26	24	24	18	63,3
3.	Kończyce Małe	29	22	25	23	22	15	14	51,7
4.	Marklowice Górne	18	14	10	7	8	8	7	61,1
Gmina Zebrzydowice		124	94	82	72	72	58	55	55,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

W przypadku przyznawanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, na przestrzeni lat 2009 – 2015 obserwowany jest trend spadkowy w całej Gminie. Natomiast analizując wskaźnik dotyczący średniej kwoty świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, pobieranej przez jedną rodzinę, zdiagnozowano wzrost we wszystkich miejscowościach (22,42%). Średnio jedna rodzina otrzymuje prawie 247 zł miesięcznie (dla 2015 r.). Jest to zjawisko pozytywne, ponieważ świadczy o zmniejszeniu liczby rodzin, potrzebujących tego typu pomocy. W przypadku analizy kwot pozostałych świadczeń rodzinnych, obserwuje się trend wzrostowy (Tabela 24).

Tabela 24 Kwoty wypłacanych zasiłków rodzinnych i innych świadczeń rodzinnych

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
KWOTY ZASIŁKÓW RODZINNYCH WRAZ Z DODATKAMI [TYS. ZŁ]									
1.	Zebrzydowice	322,4	264,8	211,4	189,6	221,2	210,4	219,3	31,98
2.	Kaczyce	305,3	286,1	234,1	208,4	206,6	170,4	173,9	43,04
3.	Kończyce Małe	271,4	278,8	231,6	161,2	165,0	186,2	213,1	21,48
4.	Marklowice Górne	108,7	102,6	74,6	80,6	99,4	82,0	65,4	39,83
Gmina Zebrzydowice		1007,8	932,3	751,7	639,8	692,2	649	671,7	33,35
ŚREDNIE KWOTY ZASIŁKÓW RODZINNYCH WRAZ Z DODATKAMI [ZŁ/RODZINA]									
1.	Zebrzydowice	2223,45	2498,11	2273,12	2597,26	2800,00	2882,19	2885,53	22,94
2.	Kaczyce	2348,46	2889,90	2601,11	2742,11	2683,12	2469,57	2557,35	8,17
3.	Kończyce Małe	2171,20	2706,80	2824,39	2558,73	2578,13	2909,38	3228,79	32,75
4.	Marklowice Górne	2787,18	3206,25	2762,96	3504,35	4321,74	3904,76	3847,06	27,55
Gmina Zebrzydowice		2295,67	2742,06	2574,32	2722,55	2848,56	2859,03	2959,03	22,42
KWOTY POZOSTAŁYCH ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH [TYS. ZŁ]									
1.	Zebrzydowice	232,9	265,5	319,5	348,9	384,4	430,6	507,4	54,10
2.	Kaczyce	199,6	293,1	302,2	298,4	308,9	321,5	350,1	42,99
3.	Kończyce Małe	183,9	187,8	188,8	199,3	215,5	251,5	280	34,32
4.	Marklowice Górne	47,5	51,4	48,2	69,9	79,6	90,1	108,4	56,18
Gmina Zebrzydowice		663,9	797,8	858,7	916,5	988,4	1093,7	1245,9	46,71
ŚREDNIE KWOTY ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH [ZŁ/RODZINA]									
1.	Zebrzydowice	2197,17	2458,33	3672,41	3711,70	4178,26	4100,95	4612,73	52,37
2.	Kaczyce	2892,75	4015,07	4317,14	5235,09	4174,32	4344,59	4269,51	32,25
3.	Kończyce Małe	2485,14	2471,05	3095,08	3496,49	3169,12	3309,21	4242,42	41,42
4.	Marklowice Górne	1826,92	1658,06	1928,00	3039,13	3316,67	3917,39	4516,67	59,55
Gmina Zebrzydowice		2313,24	2633,00	3367,45	3725,61	3647,23	3758,42	4098,36	43,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Do innej formy pomocy społecznej, realizowanej na terenie Gminy Zebrzydowice można zaliczyć wydawanie w szkołach, bezpłatnych posiłków dla dzieci, pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Na przestrzeni lat 2009-2015 w Gminie Zebrzydowice, nastąpił spadek wydawanych posiłków o prawie 32%. Tendencje spadkowe są obserwowane w poszczególnych miejscowościach, największe w Zebrzydowicach oraz w Kończycach Małych. Analizując dane statystyczne w latach 2009-2015, można zaobserwować, że najwięcej posiłków było wydawanych w Zebrzydowicach oraz w Kończycach Małych (Tabela 25).

Tabela 25 Liczba dzieci, którym wydawane są bezpłatne posiłki w szkołach, na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	71	72	57	48	63	45	38	46,5
2.	Kaczyce	38	47	43	39	57	47	34	10,5
3.	Kończycze Małe	64	68	60	49	49	42	42	34,4
4.	Markłowice Górne	20	22	22	28	30	17	18	10,0
Gmina Zebrzydowice		193	209	182	164	199	151	132	31,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Na podstawie informacji przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, w Gminie występują inne negatywne zjawiska ze sfery społecznej. Jednym z nich jest bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Na przestrzeni lat 2009-2015 w Gminie Zebrzydowice nastąpił wzrost liczby rodzin, borykających się z tym problemem o prawie 14%. Podobna sytuacja ma miejsce w: Markłowicach Górnych oraz w Zebrzydowicach, gdzie obserwowane jest duża koncentracja negatywnego zjawiska. Liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej nieznacznie rośnie także w Kończycach Małych oraz w Kaczcach. Analizując strukturę ilości rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej na przestrzeni lat 2009-2015, można stwierdzić, że największa koncentracja tego zjawiska występuje w Zebrzydowicach. Podobna sytuacja, ale w mniejszej skali ma miejsce w Kaczcach i w Kończycach Małych. W Kończycach Małych na przestrzeni 2013 r. miał miejsce gwałtowny spadek liczby rodzin, ale w 2014 r., nastąpił wzrost o prawie 42% liczby rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Szczegóły przedstawia Tabela 26.

Tabela 26 Rodziny z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	33	32	41	47	41	41	39	15,4
2.	Kaczyce	24	22	25	28	27	26	25	4,0
3.	Kończycze Małe	24	21	20	28	18	31	26	7,7
4.	Markłowice Górne	7	7	16	23	13	13	12	41,7
Gmina Zebrzydowice		88	82	102	126	99	111	102	13,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

W Gminie Zebrzydowice zachodzi potrzeba ochrony macierzyństwa. Na przestrzeni lat 2009-2015 obserwowane jest jednak pozytywne zjawisko, związane ze zmniejszeniem ilości rodzin, potrzebujących pomocy o ponad 14% w całej Gminie. W Kończycach Małych oraz w Markłowicach Górnych, również obserwowany jest trend spadkowy. Natomiast w Zebrzydowicach i Kaczcach, mimo wahań na przestrzeni lat, nie zaszły zmiany w ilości rodzin potrzebujących ochrony macierzyństwa. Największe potrzeby dotyczące ochrony macierzyństwa, na przestrzeni lat 2009-2015, zaznaczają się na obszarze Zebrzydowic oraz Kończyc Małych. Odwrotna sytuacja ma miejsce w Kaczcach i Markłowicach Górnych,

gdzie tego typu potrzeby są najmniejsze. W oby dwóch przypadkach sytuacja kształtuje się na podobnym poziomie na przestrzeni lat 2009-2015 (Tabela 27).

Tabela 27 Rodziny z potrzebą ochrony macierzyństwa w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	26	27	21	15	20	21	26	0,0
2.	Kaczyce	14	11	11	10	14	13	14	0,0
3.	Kończyce Małe	23	22	25	19	18	19	17	26,1
4.	Markłowice Górne	8	6	7	6	6	5	4	50,0
Gmina Zebrzydowice		71	66	64	50	58	58	61	14,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Kolejnymi negatywnymi zjawiskami, które dotyczą sfery społecznej są uzależnienia wśród mieszkańców oraz przemoc w rodzinie. Jak wynika z informacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, główny problem stanowi alkoholizm. Na przestrzeni lat 2009-2015 liczba rodzin z problemem alkoholowym spadła o ponad 10% w całej Gminie. W poszczególnych miejscowościach, widać nawet większe tendencje spadkowe. Odwrotna sytuacja obserwowana jest w Markłowicach Górnych, gdzie od 2009 r. nastąpił wzrost liczby rodzin z problemem alkoholowym o 80% (tzn. 4 rodziny). Na przestrzeni lat 2009-2015, największa liczba rodzin z problemem alkoholowym zamieszkuje Zebrzydowice. W mniejszej skali negatywne zjawisko jest obserwowane także w Kaczycach oraz Kończycach Małych. Najmniej rodzin z problemem alkoholowym jest w Markłowicach Górnych, ale w kolejnych latach ich liczba może się zwiększyć, ponieważ od 2015 r. obserwowany jest ten trend wzrostowy. Negatywnym zjawiskiem jest również uzależnienie od alkoholu wśród grupy bezdomnych, co może stanowić poważną barierę w poprawie ich sytuacji mieszkaniowej. Od 2009 r. nastąpił wzrost liczby bezdomnych z problemem alkoholowym o 20% (Tabela 28).

Tabela 28 Rodziny z problemem alkoholowym na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	23	21	15	13	16	16	16	30,4
2.	Kaczyce	8	7	6	6	8	5	6	25,0
3.	Kończyce Małe	9	4	2	5	5	7	7	22,2
4.	Markłowice Górne	1	3	1	3	4	4	5	80,0
5.	Bezdomni	8	9	6	6	7	7	10	20,0
Gmina Zebrzydowice		49	44	30	33	40	39	44	10,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Zgodnie z informacjami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2012-2016 nastąpił wzrost liczby rodzin, które posiadają niebieskie karty o ponad 25%. Największy wzrost obserwowany jest w Zebrzydowicach oraz Kończycach Małych. W Kaczycach oraz Markłowicach Górnych, ma miejsce odwrotne zjawisko. Na podstawie danych statystycznych dla lat 2012-2016, widać, że największa koncentracja problemu ma miejsce w: Kaczycach,

Zebrzydowicach oraz Kończycach Małych. Najmniej rodzin posiadających niebieskie karty jest w Markłowicach Górnych. Szczegóły przedstawia Tabela 29.

Tabela 29 Rodziny posiadające niebieskie karty w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	8	9	21	10	20	60,0
2.	Kaczyce	17	13	16	10	14	17,6
3.	Kończyce Małe	7	5	9	10	12	41,7
4.	Markłowice Górne	3	2	4	3	1	66,7
Gmina Zebrzydowice		35	29	50	33	47	25,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Poza świadczeniami z pomocy społecznej wsparcie finansowe dla mieszkańców Gminy Zebrzydowice realizowana jest również poprzez zasiłki pielęgnacyjne. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje z tytułu niepełnosprawności i nie jest uzależniony od dochodu rodziny. Jak wynika z informacji pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kwota zasiłku pielęgnacyjnego jest stała i od 2006r. wynosi 153 zł miesięcznie. Na przestrzeni lat 2009 – 2015 kwoty wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych w Gminie Zebrzydowice wzrosły (14,25%). Największy wzrost miał miejsce w miejscowości Markłowice Górne (39,53%). Kwoty świadczeń finansowych, przyznawanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 30.

Tabela 30 Kwoty zasiłków oraz świadczeń wypłacanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
KWOTY ZASIŁKÓW PIELĘGNACYJNYCH [TYS. ZŁ]									
1.	Zebrzydowice	152,4	158,7	172,3	175,4	173,8	176,6	184,3	17,31
2.	Kaczyce	128,2	144,4	147,2	146,7	143,7	150,7	145,2	11,71
3.	Kończyce Małe	126,2	126,5	112,4	105,1	115,8	125,8	129,7	2,70
4.	Markłowice Górne	31,2	33,2	32,7	39,6	41,8	46,2	51,6	39,53
Gmina Zebrzydowice		438	462,8	464,6	466,8	475,1	499,3	510,8	14,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Inną formę pomocy finansowej stanowią dodatki mieszkaniowe, dla rodzin zamieszkujących mieszkania w zasobach spółdzielczych w Kaczycach, mieszkania w zasobach wspólnot w Zebrzydowicach. Pozostałą grupę odbiorców stanowią mieszkańcy innych zasobów mieszkaniowych w Zebrzydowicach. W pozostałych miejscowościach Gminy nie są pobierane dodatki mieszkaniowe. Na przestrzeni lat 2008-2015 obserwowany jest wzrost liczby pobieranych dodatków przez lokatorów mieszkań spółdzielczych w Kaczycach (o ponad 27%) oraz przez lokatorów mieszkań w zasobach wspólnot mieszkaniowych w Zebrzydowicach (o prawie 31%). Odwrotna sytuacja ma miejsce w przypadku dodatków

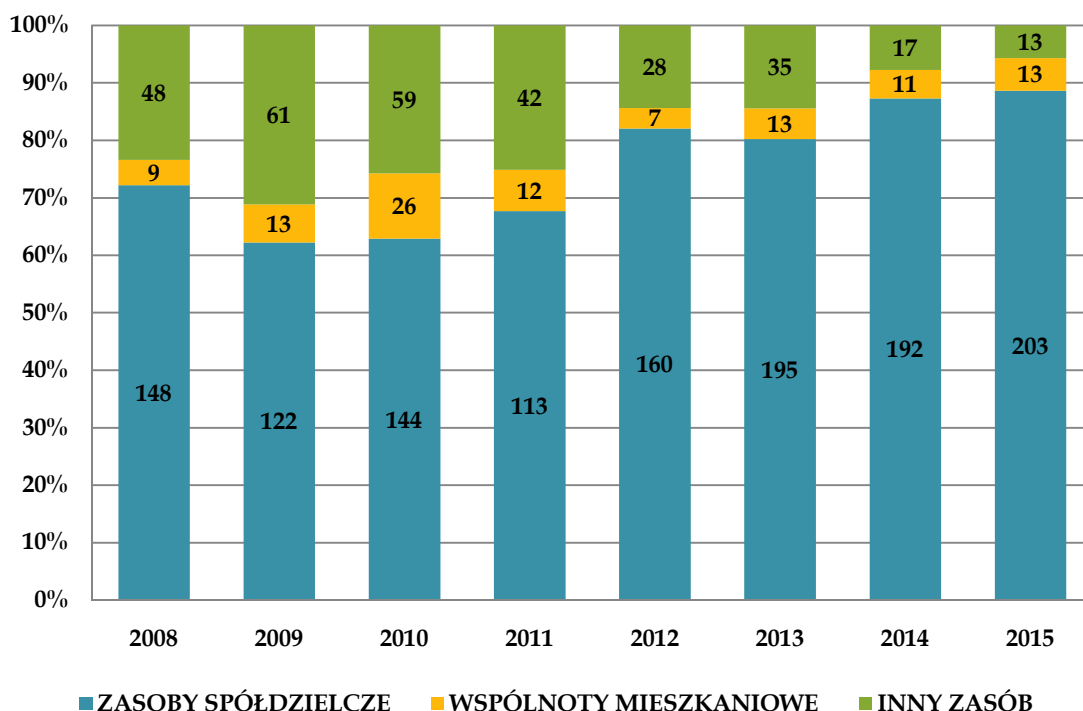
do innych zasobów, ponieważ obserwuje się wysoki spadek liczby pobieranych dodatków mieszkaniowych (o prawie 73%). Szczegóły przedstawia Tabela 31. Na przestrzeni lat 2008-2015 najczęściej dodatków mieszkaniowych było przyznawanych dla lokatorów mieszkań znajdujących się w zasobach spółdzielni mieszkaniowych (Wykres 14).

Tabela 31 Dodatki mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost/ spadek [%]
ZASOBY SPÓŁDZIELCZE										
1.	Kaczyce	148	122	144	113	160	195	192	203	27,1
	Gmina Zebrzydowice	148	122	144	113	160	195	192	203	27,1
WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE										
1.	Zebrzydowice	9	13	26	12	7	13	11	13	30,8
	Gmina Zebrzydowice	9	13	26	12	7	13	11	13	30,8
INNY ZASÓB										
1.	Zebrzydowice	48	61	59	42	28	35	17	13	72,9
	Gmina Zebrzydowice	48	61	59	42	28	35	17	13	72,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Wykres 14 Dodatki mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice w latach 2008-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Zdiagnozowane zjawiska dotyczące pomocy społecznej na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach przedstawia Tabela 32.

Tabela 32 Pomoc społeczna na terenie Gminy Zebrzydowice (wg danych za 2015 r.)

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Markłowice Górne
1.	Wysoki odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną, znajdujących się poniżej kryterium dochodowego (2011-2015)				
2.	Wysoki odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną wśród mieszkańców Gminy Zebrzydowice (2011-2015)				
3.	Duża liczba rodzin otrzymujących pomoc społeczną (2015 r.)				
4.	Wysoki odsetek osób bezdomnych wśród mieszkańców Gminy Zebrzydowice (2015r.)				
5.	Wysoki odsetek rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego z dodatkami (2015 r.)				
6.	Duża liczba dzieci do 17 lat, na które wypłacany jest zasiłek rodzinny (2015r.)				
7.	Duża liczba dzieci korzystających z bezpłatnych posiłków w szkołach (2015 r.)				
8.	Duża liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej (2015r.)				
9.	Duża liczba rodzin z potrzebą ochrony macierzyństwa (2015r.)				
10.	Duża liczba rodzin z problemem alkoholowym (2015r.)				
11.	Duża liczba rodzin posiadających niebieskie karty (2015 r.)				
12.	Duża liczba dodatków mieszkaniowych (2015r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

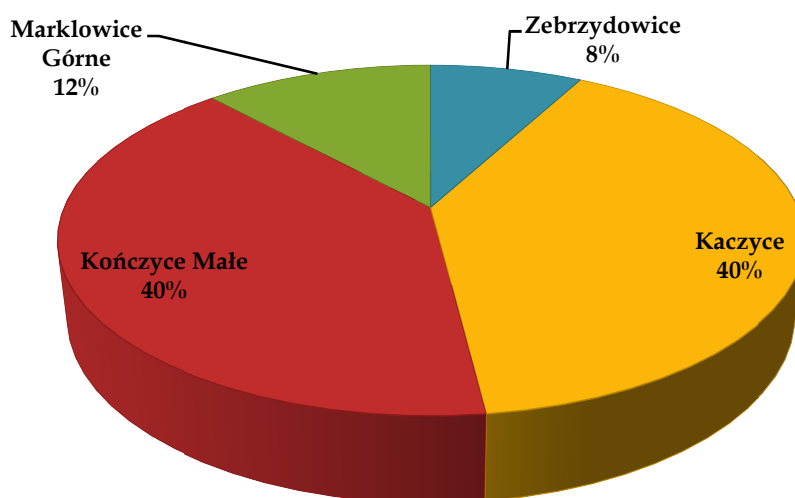
Trzy problemy dotyczące sfery społecznej skupiają się na obszarze całej Gminy Zebrzydowice. Należy do nich wysoki odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną, znajdujących się poniżej kryterium dochodowego, wysoki odsetek osób bezdomnych oraz duża liczba rodzin z problemem alkoholowym. Najwięcej negatywnych zjawisk dotyczących pomocy społecznej występuje w Zebrzydowicach. Na tym terenie największą koncentracją charakteryzuje się aż osiem problemów. Drugim pod względem ilości zdiagnozowanych problemów, o dużej koncentracji są Kaczyce. Należy zwrócić uwagę, że tylko o jeden problem, o dużej koncentracji, mniej występuje na terenie Kończy Małych. Liczba problemów o mniejszej skali negatywnego zjawiska jest podobna w dwóch miejscowościach.

Na terenie Kończyc Małych zdiagnozowano siedem problemów, a w Kaczcach sześć problemów. Najmniej problemów dotyczących opieki społecznej występuje na obszarze Markłowic Górnych.

2.1.6. Bezrobocie

W Gminie Zebrzydowice występuje problem bezrobocia. Najwięcej spośród osób nie posiadających pracy stanowią mieszkańcy miejscowości Kaczyce i Kończyce Małe. Najmniej bezrobotnych jest w Zebrzydowicach (Wykres 15).

Wykres 15 Bezrobotni w Gminie Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

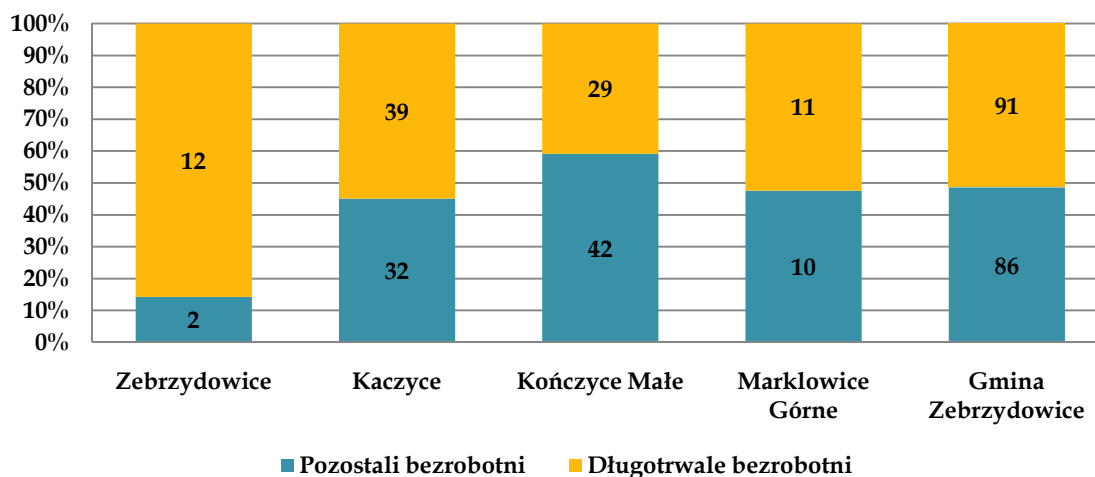
Problemem jest bezrobocie długotrwale, ponieważ ponad 51% spośród bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice, długotrwale pozostaje bez pracy. Koncentracja zjawiska występuje w miejscowości Zebrzydowice (prawie 86% bezrobotnych, nie posiada długotrwale pracy), następnie w Kaczcach (prawie 55%) oraz w Markłowicach Górnych (ponad 52%). Można stwierdzić, że problem związany z długotrwałym pozostawaniem bez pracy nie występuje w Kończycach Małych. Szczegółowe informacje przedstawia Tabela 33.

Tabela 33 Bezrobocie w Gminie Zebrzydowice (na dzień 03. 02.2017)

Lp.	Miejscowość	Bezrobotni	Długo- trwale bezrobotni	W wieku powyżej 50 roku życia	W wieku poniżej 30 roku życia	Z wykształceniem gimnazjalnym	Liczba ofert pracy	
							Zasadnicze zawo- dowe	Średnie ogólno- kształcące
1.	Zebrzydowice	14	12	6	1	1	0	0
2.	Kaczyce	71	39	20	35	18	1	1
3.	Kończyce Małe	71	29	18	27	17	0	0
4.	Markłowice Górne	21	11	7	6	6	0	0
Gmina Zebrzydowice		177	91	51	69	42	1	1

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie

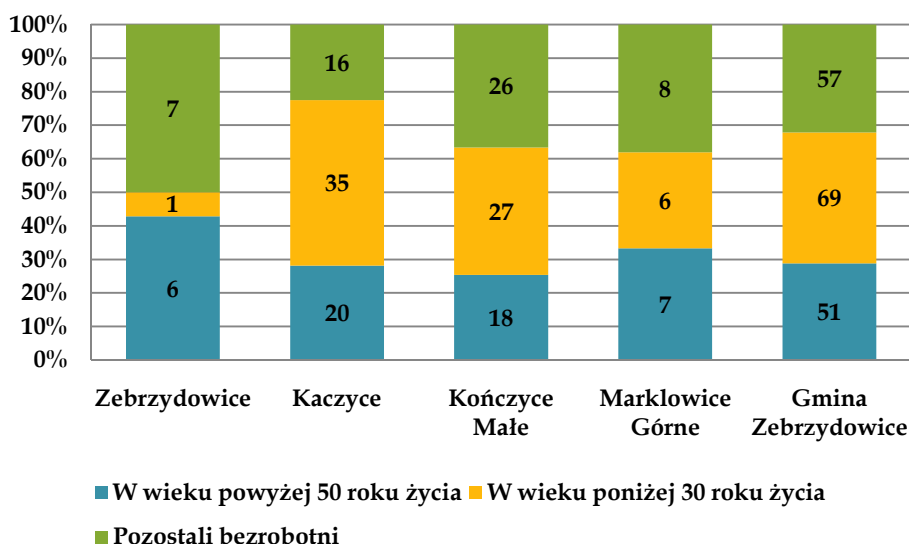
Wykres 16 Bezrobocie długotrwałe w Gminie Zebrzydowice

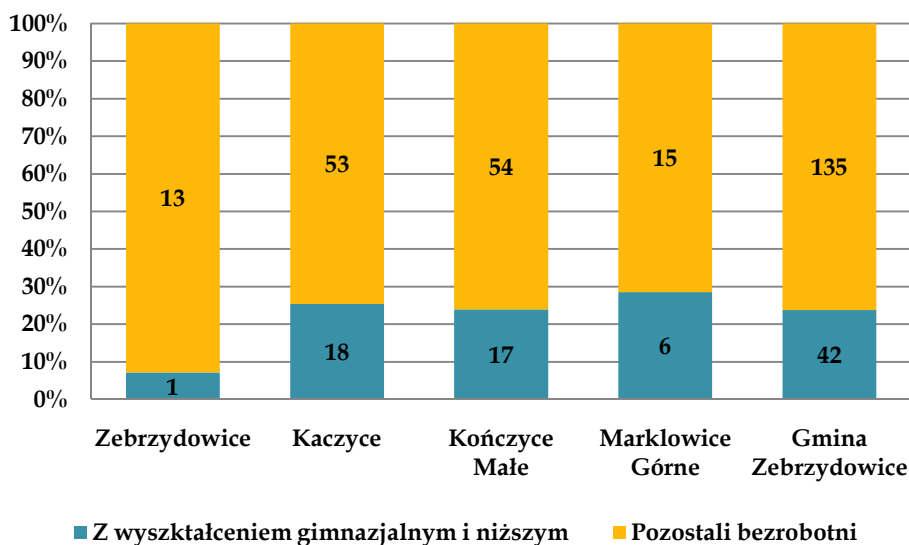
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Spośród bezrobotnych można wyróżnić dwie grupy: osoby do 30 roku życia oraz osoby powyżej 50 roku życia, w których występuje wyższe ryzyko, związane z problemami z podjęciem pracy. W Gminie Zebrzydowice odsetek tych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi odpowiednio około 39% oraz 29%. Problem związany z dużą liczbą osób bezrobotnych do 30 roku życia występuje tylko w miejscowości Kaczyce (49% spośród bezrobotnych). W pozostałych miejscowościach, odsetek osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej jest mniejszy niż średnia dla Gminy Zebrzydowice. Negatywne zjawisko, jakim jest wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, można zaobserwować w Markłowicach Górnych (33% spośród bezrobotnych) oraz w Zebrzydowicach (około 43% spośród bezrobotnych). Szczegółowe informacje przedstawia Wykres 17.

Wykres 17 Struktura wieku bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Pracy w Cieszynie

Wykres 18 Wykształcenie bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Pracy w Cieszynie

W Gminie Zebrzydowice ponad jedna piąta bezrobotnych posiada wykształcenie gimnazjalne i niższe. Problem z brakiem odpowiednich kwalifikacji oraz wykształcenia występuje w: Kaczych, Kończycach Małych, a także w Markłowicach Górnych, gdzie zaznacza się największa koncentracja negatywnego zjawiska. W Markłowicach Górnych prawie 29% spośród osób pozostających bez pracy, posiada jedynie wykształcenie gimnazjalne lub niższe (Wykres 18).

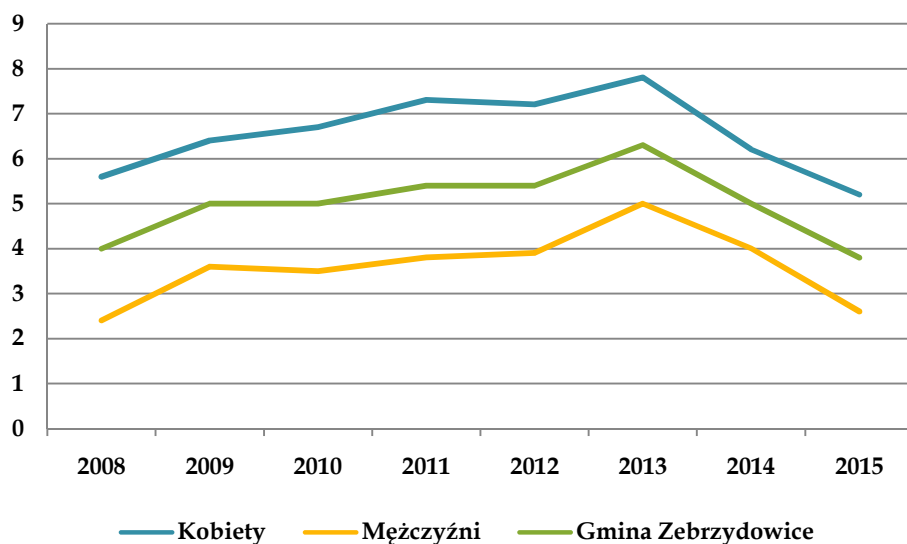
Analizując dane statystyczne dla Gminy Zebrzydowice na przestrzeni lat 2008 – 2015, można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych o prawie 5%. Zaznaczają się dwa trendy. Pierwszy na przestrzeni lat 2008 – 2013, związany ze wzrostem liczby osób bez pracy o prawie 37%. Odwrotna tendencja miała miejsce w latach 2013 – 2015, kiedy nastąpiło zmniejszenie liczby bezrobotnych o 40% (Tabela 34). W grupie osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym przeważają kobiety (Wykres 19). Nie udało się pozyskać danych statystycznych dotyczących liczby osób bezrobotnych na przestrzeni lat, w poszczególnych miejscowościach Gminy Zebrzydowice.

Tabela 34 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Zebrzydowice

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety bezrobotne [osoby]	223	255	259	281	276	297	234	198
Odsetek bezrobotnych kobiet w grupie ludności w wieku produkcyjnym [%]	5,6	6,4	6,7	7,3	7,2	7,8	6,2	5,2
Mężczyźni [osoby]	102	154	149	162	168	216	171	112
Odsetek bezrobotnych mężczyzn w grupie ludności w wieku produkcyjnym [%]	2,4	3,6	3,5	3,8	3,9	5,0	4,0	2,6
Liczba bezrobotnych w Gminie Zebrzydowice [osoby]	325	409	408	443	444	513	405	310
Odsetek bezrobotnych w grupie ludności w wieku produkcyjnym Gminy Zebrzydowice [%]	4,0	5,0	5,0	5,4	5,4	6,3	5,0	3,8

Źródło: BDL GUS

Wykres 19 Odsetek bezrobotnych w grupie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane z bezrobociem, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 35.

Tabela 35 Bezrobocie na terenie Gminy Zebrzydowice (wg danych za 2017 r.)

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
1.	Wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Gminie				
2.	Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych				
3.	Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia				
4.	Wysoki odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia				
5.	Niskie wykształcenie i brak kwalifikacji wśród bezrobotnych				
6.	Wysoki odsetek bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym (2008 – 2015)				
7.	Mała liczba ofert pracy				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy porównawczej dotyczącej bezrobocia w Gminie Zebrzydowice, można stwierdzić, że największa koncentracja problemów w tej strefie występuje w Kaczycach oraz Marklowicach Górnych. W Kaczycach występuje najwięcej, bo aż sześć negatywnych zjawisk związanych z bezrobociem. Za główny problem można uznać tam wysoki odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia. Z kolei w Marklowicach Górnych, obserwuje się cztery negatywne zjawiska związane z brakiem pracy. Przeszkodę w znalezieniu pracy stanowi niskie wykształcenie i brak kwalifikacji u mieszkańców. W Zebrzydowicach i Kończycach Małych obserwuje się po cztery negatywne zjawiska związane z bezrobociem. Należy jednak podkreślić, że największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych i osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia jest w Zebrzydowicach. W Gminie Zebrzydowice jest problem głównie z: długotrwałym bezrobociem, brakiem odpowiednich kwalifikacji i niskim wykształceniem mieszkańców, a także wysokim odsetkiem bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym. Należy również zwrócić uwagę, że na dzień 03.02.2017 r. , przedstawiona została tylko dwie oferty pracy.

2.1.7. Przestępczość

Jak wynika z informacji udzielonych przez Komisariat Policji w Zebrzydowicach, na obszarze Gminy, w 2016 r. miały miejsce: zdarzenia drogowe, przestępstwa i wykroczenia. Interwencje Policji miały różny charakter. Szczegóły przedstawia Tabela 36.

Tabela 36 Działania Policji na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Miejscowość / Wyszczególnienie	Zebrzydowice	Kaczycze	Kończycze Małe	Markłowice Górne	Gmina Zebrzydowice
ZDARZENIA DROGOWE						
1.	Liczba kolizji [szt.]	35	5	12	2	54
2.	Liczba kolizji na 1000 mieszkańców sołectwa	6,52	1,57	3,61	1,82	4,20
3.	Liczba wypadków	7	-	3	-	10
4.	Liczba wypadków na 1000 mieszkańców sołectwa	1,30	-	0,90	-	0,77
Liczba zdarzeń ogółem		42	5	15	2	64
LICZBA PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ						
1.	Ilość przestępstw	96	46	27	9	178
2.	Ilość przestępstw na 1000 mieszkańców sołectwa	17,88	14,50	8,11	8,22	13,83
3.	Ilość wykroczeń	87	32	30	9	158
4.	Ilość wykroczeń na 1000 mieszkańców sołectwa	16,21	10,09	9,02	8,22	12,28
LICZBA INTERWENCJI POLICYJNYCH						
1.	Interwencje domowe	67	51	39	11	168
2.	Interwencje domowe na 1000 mieszkańców sołectwa	12,48	16,07	11,72	10,06	13,05
3.	Interwencje publiczne	10	6	2	1	19
4.	Interwencje publiczne na 1000 mieszkańców sołectwa	1,86	1,89	0,60	0,91	1,48
5.	Interwencje inne	277	144	108	33	562
6.	Interwencje inne na 1000 mieszkańców sołectwa	51,60	45,38	32,46	30,16	43,67
Interwencje ogółem		354	201	149	45	749

Źródło: Komisariat Policji w Zebrzydowicach

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej zdarzeń drogowych, porównując dane statystyczne dla poszczególnych miejscowości z danymi dla Gminy, jest w Zebrzydowicach. Z kolei niewielka liczba zdarzeń drogowych ma miejsce w Kończycach Małych. W przypadku przestępstw i wykroczeń, nasilenie negatywnego zjawiska, również ma miejsce w Zebrzydowicach. Problem dużej ilości przestępstw, obserwowany jest także w Kaczycach. Miejscowościami, w których notowane jest najwięcej interwencji policyjnych są także Zebrzydowice oraz Kaczycze. Nasilenie interwencji publicznych jest podobne w obydwóch miejscowościach. W przypadku interwencji domowych kumulacja problemu występuje tylko w Kaczycach. Najwięcej interwencji policji w grupie „inne” zanotowano w Zebrzydowicach i Kaczycach. W Kończycach Małych oraz w Markłowicach Górnych nie obserwuje się nasilenia negatywnych zjawisk związanych z rozwojem przestępczości.

2.2. STREFA GOSPODARCZA

2.2.1. Działalność gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarki narodowej działających na obszarze Gminy Zebrzydowice, wpisanych do rejestru REGON na koniec 2015 r. wynosiła 848. Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r. zarejestrowanych było w Zebrzydowicach, a najmniej w Markłowicach Górnych. Na przestrzeni lat 2009 – 2015 liczba podmiotów wzrosła o ponad 11%. Najwięcej nowych podmiotów gospodarki narodowej pojawiło się w Zebrzydowicach (o ponad 15%). Odwrotna sytuacja obserwowana jest w Markłowicach Górnych, gdzie nastąpił spadek liczby zarejestrowanych podmiotów (o prawie 1,6%). Szczegóły przedstawia Tabela 37 oraz Wykres 20.

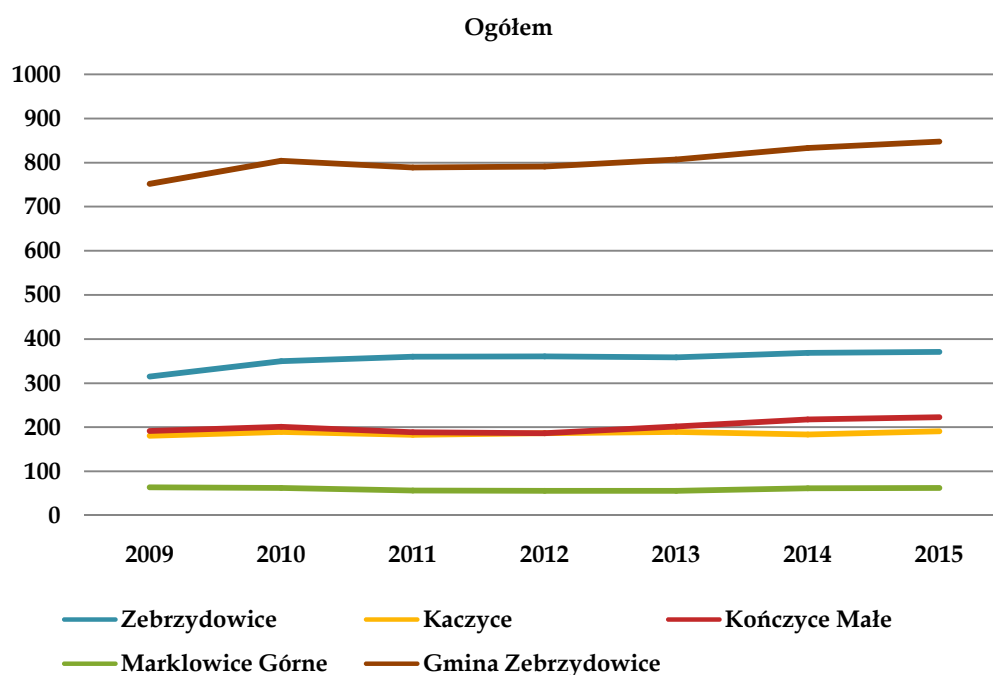
Tabela 37 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
SEKTOR PUBLICZNY									
1.	Zebrzydowice	13	13	13	12	12	12	12	7,69
2.	Kaczyce	3	3	3	3	3	3	3	0,00
3.	Kończyce Małe	2	2	1	1	1	1	1	50,0
4.	Markłowice Górne	1	1	1	1	1	1	1	0,00
Gmina Zebrzydowice		19	19	18	17	17	17	17	10,52
SEKTOR PRYWATNY									
1.	Zebrzydowice	302	337	347	349	347	357	359	15,88
2.	Kaczyce	178	187	180	184	187	181	188	5,32
3.	Kończyce Małe	190	199	188	186	201	217	222	14,41
4.	Markłowice Górne	63	62	56	55	55	61	62	1,59
Gmina Zebrzydowice		733	785	771	774	790	816	831	11,79
OGÓŁEM									
1.	Zebrzydowice	315	350	360	361	359	369	371	15,09
2.	Kaczyce	181	190	183	187	190	184	191	5,24
3.	Kończyce Małe	192	201	189	187	202	218	223	13,90
4.	Markłowice Górne	64	63	57	56	56	62	63	1,59
Gmina Zebrzydowice		752	804	789	791	807	833	848	11,32

Źródło: BDL GUS

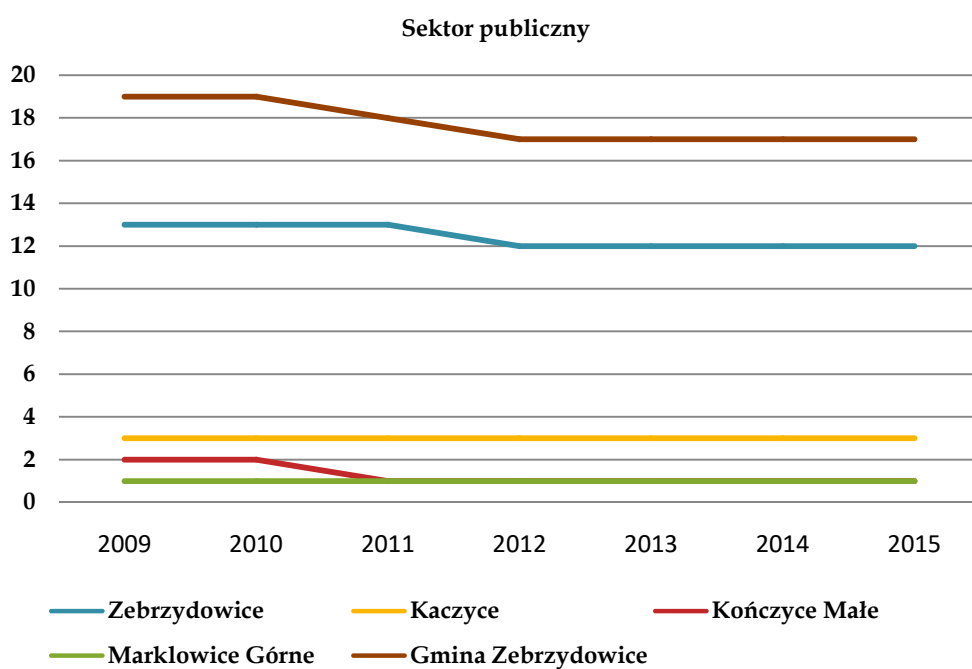
W 2015 r., spośród podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Zebrzydowice, tylko 2% stanowi sektor publiczny, pozostałe 98% stanowi sektor prywatny. W 2015 r. najwięcej podmiotów gospodarki narodowej zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym było zarejestrowanych w Zebrzydowicach. Z kolei odwrotna sytuacja miała miejsce w Markłowicach Górnych. Na przestrzeni lat 2009 – 2015, w całej Gminie, obserwowany jest trend spadkowy (10,52%), w przypadku sektora publicznego (Wykres 21). Natomiast w sektorze prywatnym, nastąpił wzrost liczby wpisanych podmiotów (11, 79%) (Wykres 22). W przeciwieństwie do sytuacji, obserwowanej w skali całej Gminy Zebrzydowice, w Markłowicach Górnych zdiagnozowano, niewielki spadek (1,59%) podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym.

Wykres 20 Rejestr REGON- ogółem

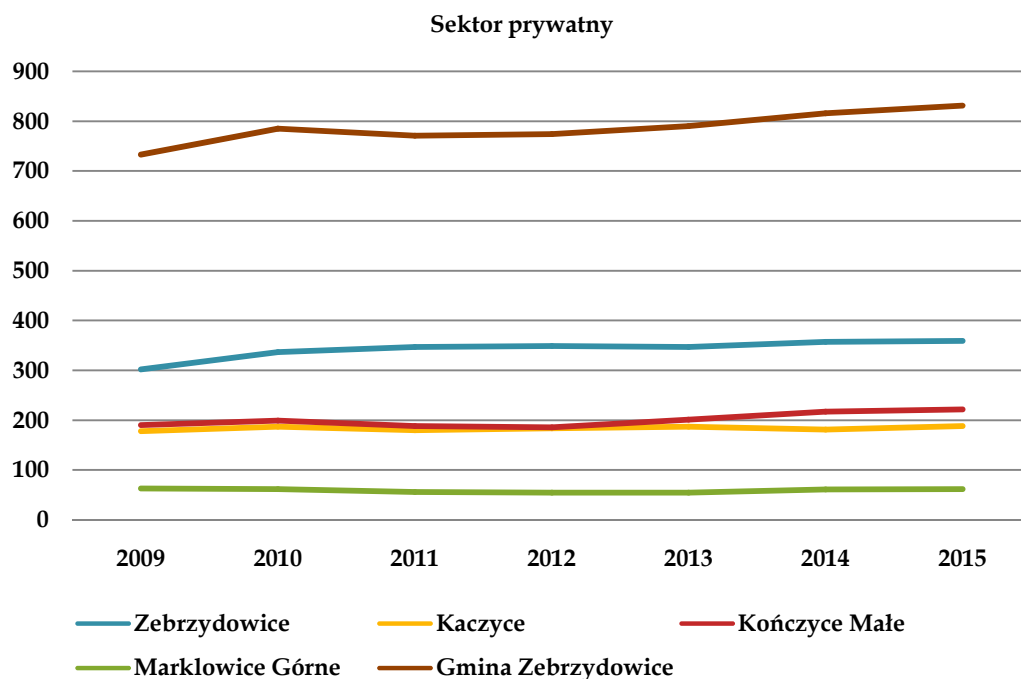
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 21 Rejestr REGON - sektor publiczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 22 Rejestr REGON – sektor prywatny

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

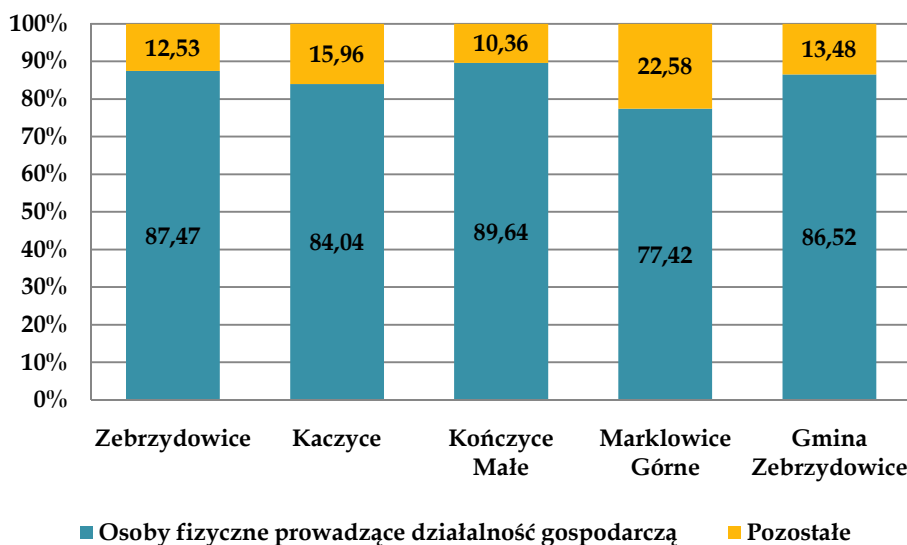
W Gminie Zebrzydowice, w sektorze prywatnym ponad 87% podmiotów to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Duży udział tej grupy występuje we wszystkich miejscowościach. Jednak największy odsetek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą obserwuje się w Kończycach Małych (89,64%). Na przestrzeni lat 2009 – 2015, w Gminie Zebrzydowice, zaznacza się wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (10,57%). Największy trend wzrostowy obserwowany jest w Kończycach Małych, gdzie liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się o ponad 14%. Szczegóły przedstawia Tabela 38 oraz Wykres 23.

Tabela 38 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w latach 2009 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	271	303	311	311	310	314	314	13,69
2.	Kaczyce	150	159	152	156	159	153	158	5,06
3.	Kończycze Małe	170	178	170	166	179	195	199	14,57
4.	Marklowice Górne	52	51	45	44	44	49	48	7,69
Gmina Zebrzydowice		643	691	678	677	692	711	719	10,57

Źródło: BDL GUS

Wykres 23 Struktura podmiotów w sektorze prywatnym wpisanych do rejestru REGON (2015 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując liczbę podmiotów gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007, można zauważyć, że w 2015 r. najmniejszy odsetek stanowiły podmioty z sektora rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa (ponad 2%). Kolejną grupę stanowiły podmioty z sektora przemysł i budownictwo (ponad 22%). Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r. zarejestrowanych było w grupie działalności pozostałej (prawie 76%). Do tej kategorii są zaliczane przedsiębiorstwa z sektora handel i usługi. Na przestrzeni lat 2009 – 2015 w strukturze podmiotów gospodarki narodowej widać wyraźne zmiany. Największy wzrost nastąpił w sektorze rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa (ponad 33%). Trend wzrostowy zdiagnozowano także w Kaczycach i Kończycach Małych. Zwiększyła się również o ponad 11% liczba podmiotów w kategorii pozostała działalność. Odwrotna sytuacja, w obrębie tej grupy miała miejsce w Markłowicach Górnych oraz w Kaczycach, gdzie na przestrzeni lat 2009 – 2015, nastąpił spadek ilości podmiotów. W przypadku sektora przemysłu i budownictwa, trend wzrostowy obserwowany jest zarówno w całej Gminie Zebrzydowice, jak i w poszczególnych miejscowościach (Tabela 39).

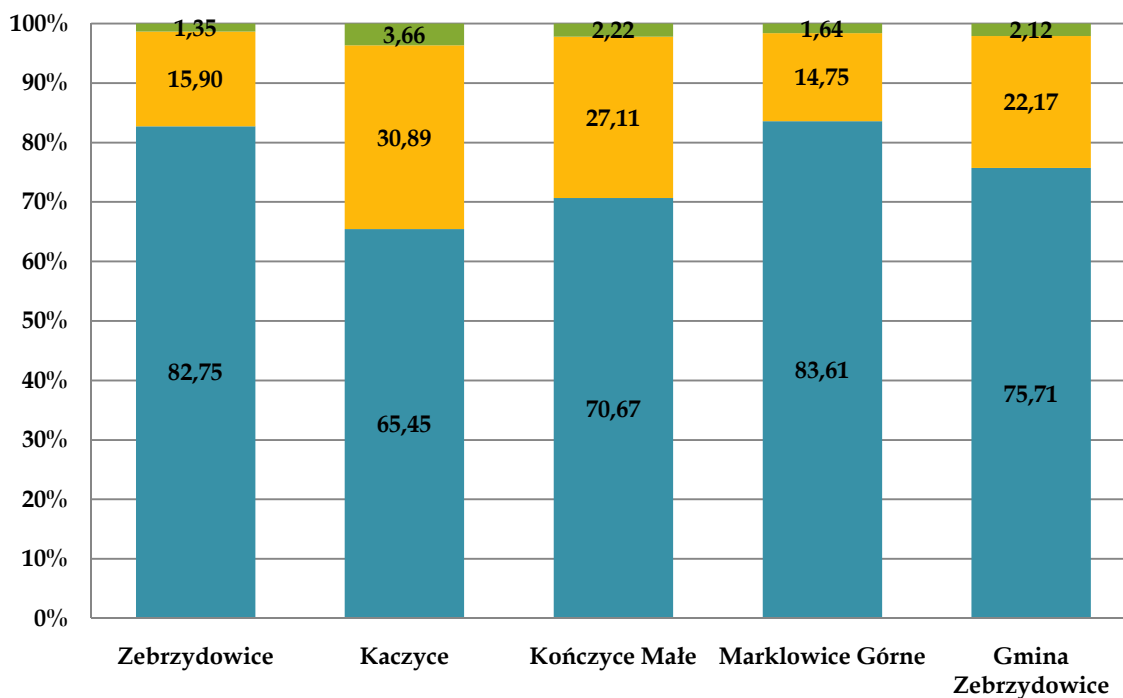
Tabela 39 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO, RYBACTWO									
1.	Zebrzydowice	5	4	5	4	4	4	5	0,00
2.	Kaczyce	2	3	4	3	5	5	7	71,43
3.	Kończyce Małe	4	6	6	6	6	5	5	20,00
4.	Markłowice Górne	1	2	1	1	1	1	1	0,00
Gmina Zebrzydowice		12	15	16	14	16	15	18	33,33
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO									
1.	Zebrzydowice	56	66	70	70	64	57	59	5,08
2.	Kaczyce	53	55	55	52	56	56	59	10,17
3.	Kończyce Małe	51	48	49	47	56	59	61	16,39
4.	Markłowice Górne	9	9	9	9	9	9	9	0,00
Gmina Zebrzydowice		169	178	183	178	185	181	188	10,11
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ									

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
1.	Zebrzydowice	254	280	285	287	291	308	307	17,26
2.	Kaczyce	126	132	124	132	129	123	125	0,79
3.	Kończyce Małe	137	147	134	134	140	154	159	13,84
4.	Marklowice Górne	54	52	47	46	46	52	51	5,56
	Gmina Zebrzydowice	571	611	590	599	606	637	642	11,06

Źródło: BDL GUS

Wykres 24 Rodzaje działalności PKD w Gminie Zebrzydowice (2015 r.)

■ Pozostała działalność ■ Przemysł i budownictwo ■ Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo

Źródło; opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.2. Rynek pracy

Mieszkańcy znajdują zatrudnienie zarówno na obszarze Gminy Zebrzydowice, a także poza jej granicami – m.in. Cieszynie, Skoczowie oraz w sąsiednim Jastrzębiu-Zdroju, które stanowią duży rynek pracy. Lokalny rynek pracy oparty jest o działalność małych i średnich przedsiębiorstw m. in.:

- Medcithi w Zebrzydowicach,
- Agrospeł w Zebrzydowicach,
- Prywatne Przedsiębiorstwo Produkcyjno – usługowe PREMAG w Zebrzydowicach,
- AN-MAR Przedsiębiorstwo handlowe Anna i Mariusz Szopa w Zebrzydowicach,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Zebrzydowicach,
- Firma Handlowo Usługowa „Stańczyk” Zbigniew Stańczyk w Zebrzydowicach,
- NWR Karbonia S.A. – należąca do międzynarodowej firmy New World Resources N.V. w Kaczycach (na dzień 10.05.2017r. w likwidacji),

- Inżynieria Maszyn Klimatycznych i Urządzeń Specjalnych Sp. z o.o. w Kaczycach,
- J.P. Cover Sp.z o.o. w Kaczycach,
- Veolia Powerline Kaczyce Sp. z o.o. w Kaczycach,
- Vent-Ex Sp. z o.o. w Kaczycach,
- Transport Towarowy Eksport Import Marzoll Marzoll Mirosław w Kaczycach,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Orex Rotomoulding” Przemysław Orlik w Kaczycach,
- Klabcy Leszek Beata Gospodarstwo Ogrodnicze w Kaczycach,
- „Kończanka” Sp. z o.o. w Kończycach Małych.

Na przestrzeni lat największy wzrost, nastąpił w kategorii dużych przedsiębiorstw (20%). Trend wzrostowy zaobserwowano również w grupie małych przedsiębiorstw (ponad 12%). Wzrost liczby małych przedsiębiorstw nastąpił w: Markłowicach Górnych, Zebrzydowicach oraz w Kaczycach. Odwrotna sytuacja miała miejsce w Kończycach Małych, gdzie liczba małych przedsiębiorstw, na przestrzeni lat 2009 – 2015 spadła o prawie 5%. Trend spadkowy obserwowany w przypadku średnich przedsiębiorstw. Na przestrzeni lat 2009 – 2015 nastąpił spadek liczby przedsiębiorstw, zaliczanych do tej kategorii o prawie 21%. Bezpośredni wpływ na to negatywne zjawisko miał spadek liczby średnich przedsiębiorstw w Kaczycach i Kończycach Małych (Tabela 40).

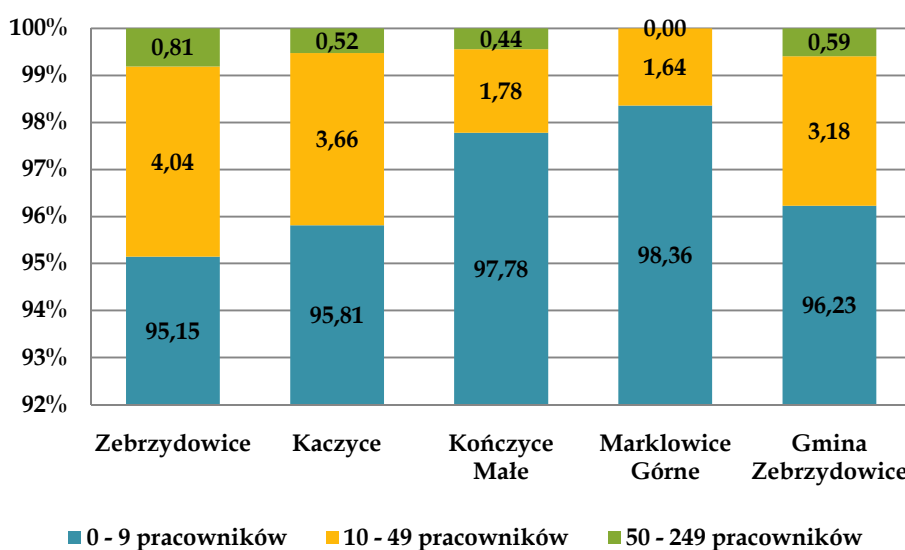
Tabela 40 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Wzrost / spadek [%]
MAŁE (0 - 9 PRACOWNIKÓW)									
1.	Zebrzydowice	297	332	341	344	342	351	353	15,86
2.	Kaczyce	171	180	174	181	184	178	183	6,56
3.	Kończyce Małe	185	194	182	184	197	213	220	15,91
4.	Markłowice Górne	63	62	56	55	55	61	60	4,76
Gmina Zebrzydowice		716	768	753	764	778	803	816	12,25
ŚREDNIE (10 - 49 PRACOWNIKÓW)									
1.	Zebrzydowice	15	15	16	14	14	15	15	0,00
2.	Kaczyce	10	10	9	5	5	5	7	30,00
3.	Kończyce Małe	6	6	6	2	4	4	4	33,33
4.	Markłowice Górne	1	1	1	1	1	1	1	0,00
Gmina Zebrzydowice		32	32	32	22	24	25	27	20,59
DUŻE (50 - 249 PRACOWNIKÓW)									
1.	Zebrzydowice	3	3	3	3	3	3	3	0,00
2.	Kaczyce	0	0	0	1	1	1	1	100,00
3.	Kończyce Małe	1	1	1	1	1	1	1	0,00
4.	Markłowice Górne	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Gmina Zebrzydowice		4	4	4	5	5	5	5	20,00

Źródło: BDL GUS

W Gminie Zebrzydowice, w 2015 r. w strukturze podmiotów gospodarczych, dominowały małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników (ponad 96%). Najwięcej tego typu przedsiębiorstw zarejestrowanych było w Markłowicach Górnych, a najmniej w Zebrzydowicach. Drugą grupę, pod względem wielkości, stanowią średnie przedsiębiorstwa. W 2015 r., stanowiły one w Gminie Zebrzydowice ponad 3% wszystkich przedsiębiorstw. Największy odsetek przedsiębiorstw w tej kategorii wystąpił w Zebrzydowicach, a najmniejszy w Markłowicach Górnych. W Gminie Zebrzydowice najmniej jest dużych przedsiębiorstw, zatrudniających od 50 do 249 pracowników (niecały 1%). W Markłowicach Górnych w ogóle nie ma zarejestrowanych przedsiębiorstw, zaliczanych do tej grupy (Wykres 25).

Wykres 25 Struktura wielkości podmiotów gospodarczych w Gminie Zebrzydowice (2015 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane z działalnością gospodarczą i rynkiem pracy, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice oraz ich nasilenie w poszczególnych miejscowościach, przedstawia Tabela 41. Najwięcej problemów dotyczących działalności gospodarczej i rynku pracy zdiagnozowano w Markłowicach Górnych. Mniejsza ilość negatywnych zjawisk, związanych z tą sferą występuje na obszarze Kończyc Małych i Kaczyce. Najlepsza sytuacja ma miejsce w Zebrzydowicach, gdzie na przestrzeni lat 2009 – 2015 obserwowany jest rozwój działalności gospodarczej i lokalnego rynku pracy.

Tabela 41 Działalność gospodarcza i rynek pracy w Gminie Zebrzydowice (2009 – 2015r.)

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
1.	Spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej – sektor prywatny				
2.	Spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej – sektor publiczny				
3.	Spadek liczby osób prowadzących działalność gospodarczą				
4.	Spadek liczby przedsiębiorstw zaliczanych do kategorii pozostała działalność według PKD 2007 (m. in. handel i usługi)				
5.	Spadek liczby małych przedsiębiorstw (0 – 9 pracowników)				
6.	Spadek liczby średnich przedsiębiorstw (10 – 49 pracowników)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.3. STREFA ŚRODOWISKOWA

2.3.1. Położenie gminy

Gmina wiejska Zebrzydowice położona jest w północno – wschodniej części powiatu cieszyńskiego, w województwie śląskim (Rysunek 1). Gmina zajmuje powierzchnię 4 144 ha, co stanowi 5,67% powierzchni powiatu. Obszar zamieszkuje 13 237 osób. W skład Gminy wchodzi 4 miejscowości:

- Zebrzydowice (składające się z dwóch sołectw: Zebrzydowice Dolne i Górne);
- Kaczyce (sołectwo Kaczyce);
- Kończyce Małe (sołectwo Kończyce Małe);
- Marklowice Górne (sołectwo Marklowice Górne).

Dokładną powierzchnię poszczególnych miejscowości przedstawia Tabela 42.

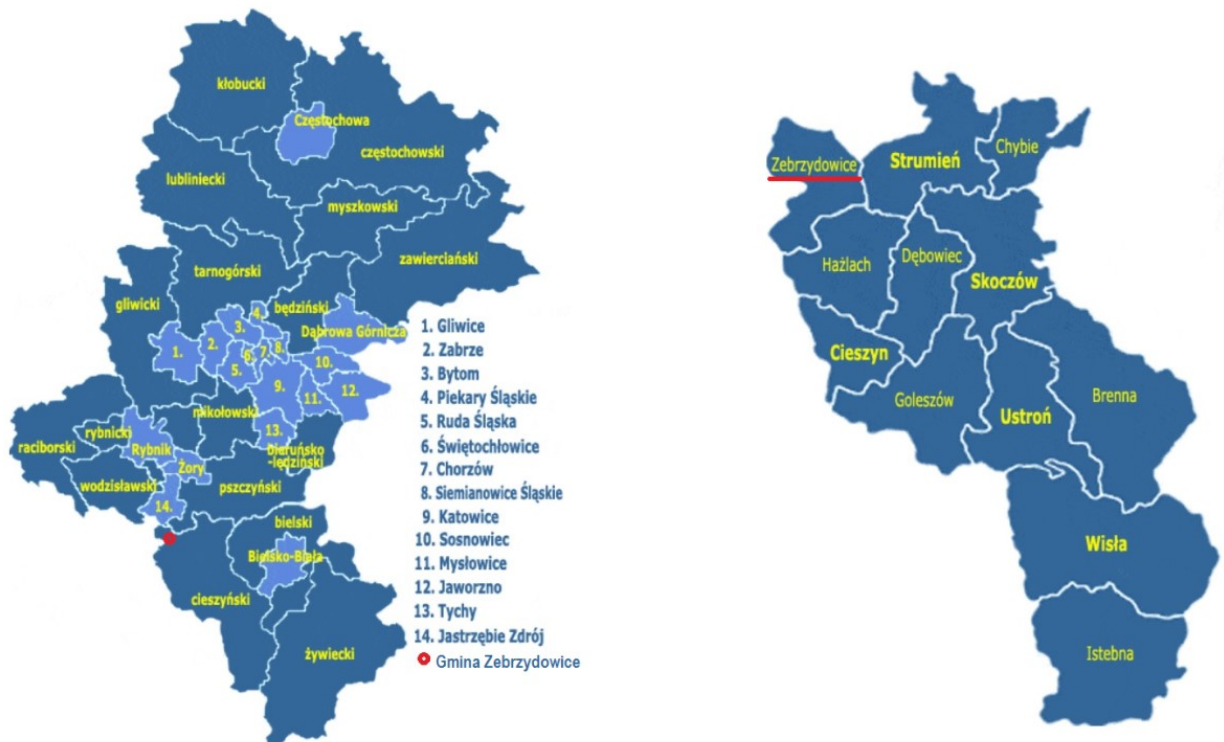
Tabela 42 Powierzchnia miejscowości Gminy Zebrzydowice

Lp.	Miejscowość	Powierzchnia [ha]
1.	Zebrzydowice	1559,0
2.	Kaczyce	927,0
3.	Kończyce Małe	1194,0
4.	Marklowice Górne	464,0
Ogółem		4 144,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zebrzydowice

Od północy Gmina graniczy z miastem na prawach powiatu – Jastrzębiem Zdrój. Od strony północno – wschodniej z gminą powiatu pszczyńskiego: Pawłowice. Od wschodu z gminą powiatu cieszyńskiego: Strumień, a z kolei na południu, z gminą powiatu cieszyńskiego: Hażlach. Od zachodu natomiast z miastem Karvina (Republika Czeska).

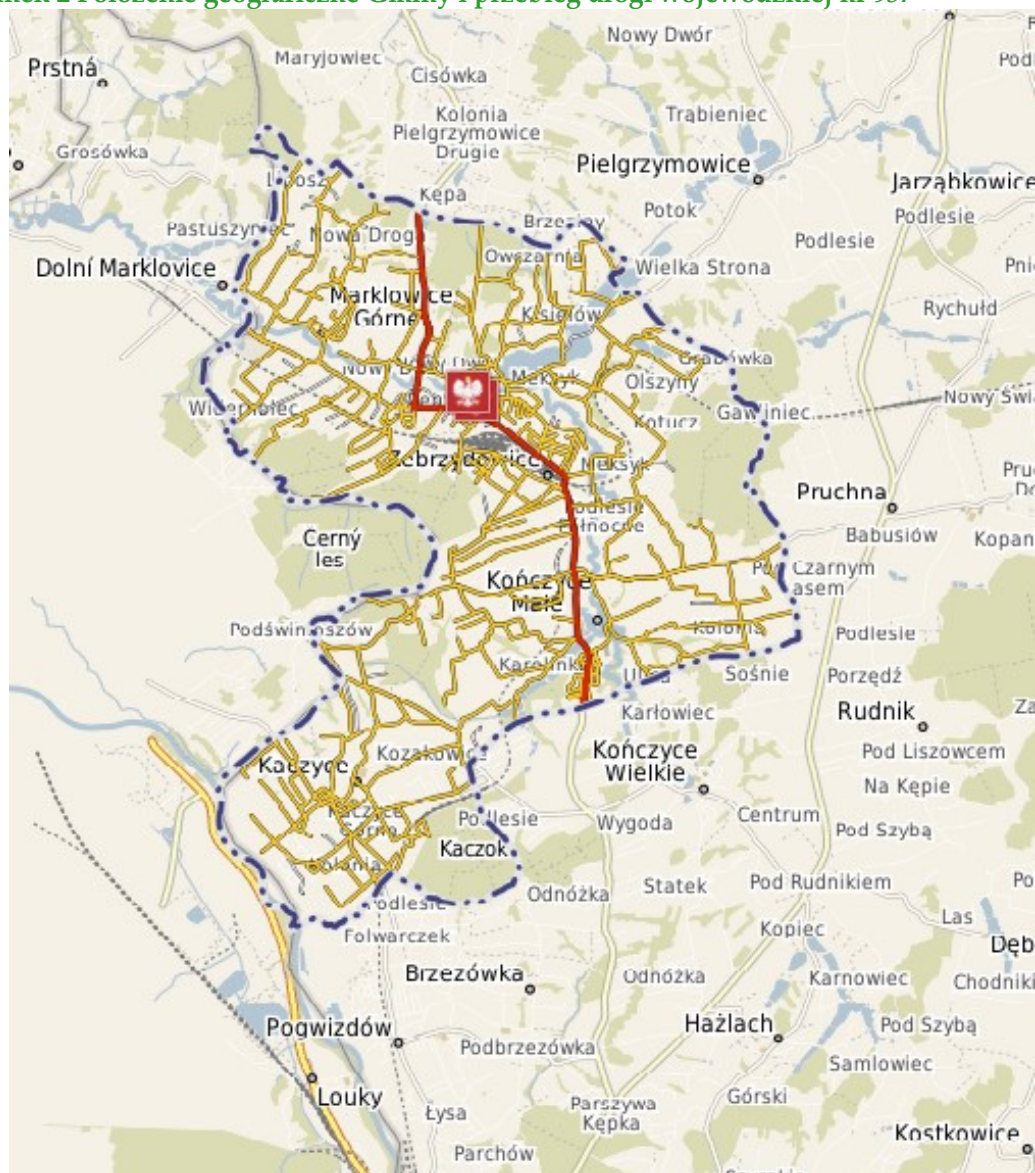
Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Zebrzydowice w skali województwa i powiatu

Źródło: 60iw.gminy.pl

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 937, która prowadzi przez Jastrzębie Zdrój w kierunku Hażłacha – gdzie łączy się z drogą wojewódzką nr 938 prowadzącą do Cieszyna. Położenie geograficzne wraz z drogą wojewódzką prezentuje Rysunek 2

Rysunek 2 Położenie geograficzne Gminy i przebieg drogi wojewódzkiej nr 937

Źródło: e-mapa.net

Pod względem fizycznogeograficznym Gmina leży na granicy dwóch prowincji: prowincji Wyżyny Polskie (należącej do podprowincji Wyżyny Śląsko – Krakowskiej, makroregionu Wyżyny Śląskiej, mezoregionu Płaskowyżu Rybnickiego) oraz prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (należącej do podprowincji Podkarpacia Północnego, makroregionu Kotliny Oświęcimskiej, mezoregionu Doliny Górnej Wisły i Wysoczyzny Kończyckiej). Granice jednostek regionalizacji fizycznogeograficznej nie odznaczają się w morfologii obszaru gminy. Przeważającą formą ukształtowania terenu są równiny. Miejscami występują również pagórki i wysoczyzny. Deniwelacje terenu sięgają 85 m. Najwyżej położony punkt gminy znajduje się w Kaczcach i sięga 304 m n. p. m.

2.3.2. Cenne obszary przyrodnicze

Na terenie Gminy Zebrzydowice nie występują obecnie żadne obszary objęte ochroną zgodnie z klasyfikacją form ochrony przyrody w rozumieniu *Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody* (Dz. U. 2004 Nr 92 poz. 880). Brak jest także obszarów ochrony zgodnie z prawem międzynarodowym.

Na terenie Gminy występują jednak lasy ochronne, w następujących kategoriach ochronności: glebochronne, wodochronne, wskazujące na uszkodzenia na skutek przemysłowej emisji gazów i pyłów, drzewostany przewidziane do przebudowy, lasy stanowiące drzewostany nasienne, lasy będące ostojami zwierząt podlegających ochronie gatunkowej. Gospodarka leśna prowadzona jest tam tylko na zasadzie cięć sanitarnych.

2.3.3. Stan środowiska naturalnego

W wyniku prac prowadzonych w ramach SOPO (Systemu Oslony Przeciwsuwiskowej) rozpoznano i udokumentowano łącznie 126 osuwisk, których powierzchnia wynosi 341,30 ha stanowiąc tym samym 8% powierzchni Gminy. Wśród wszystkich osuwisk – 5 jest aktywnych (2 osuwiska w Markłowicach Górnych i 3 osuwiska w Zebrzydowicach), stwarzają zatem zagrożenie dla zabudowań. Osuwiska te powinny podlegać monitoringowi. Szczególną uwagę należy otoczyć osuwiska, przez które przebiega linia kolejowa z Zebrzydowic w kierunku Śląska – osuwiska te stanowią potencjalne zagrożenie (Rysunek 3).

Strefa śląska, do której zalicza się Gmina Zebrzydowice, uzyskała klasę C dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM₂, benzo(a)piranu i ozonu. Strefa ta zaliczona jest również do klasy D2 pod względem przekroczenia poziomu długoterminowego dla ozonu. Ogólny stan powietrza atmosferycznego ocenia się jako przeciętny.

Tabela 43 Klasy jakości powietrza

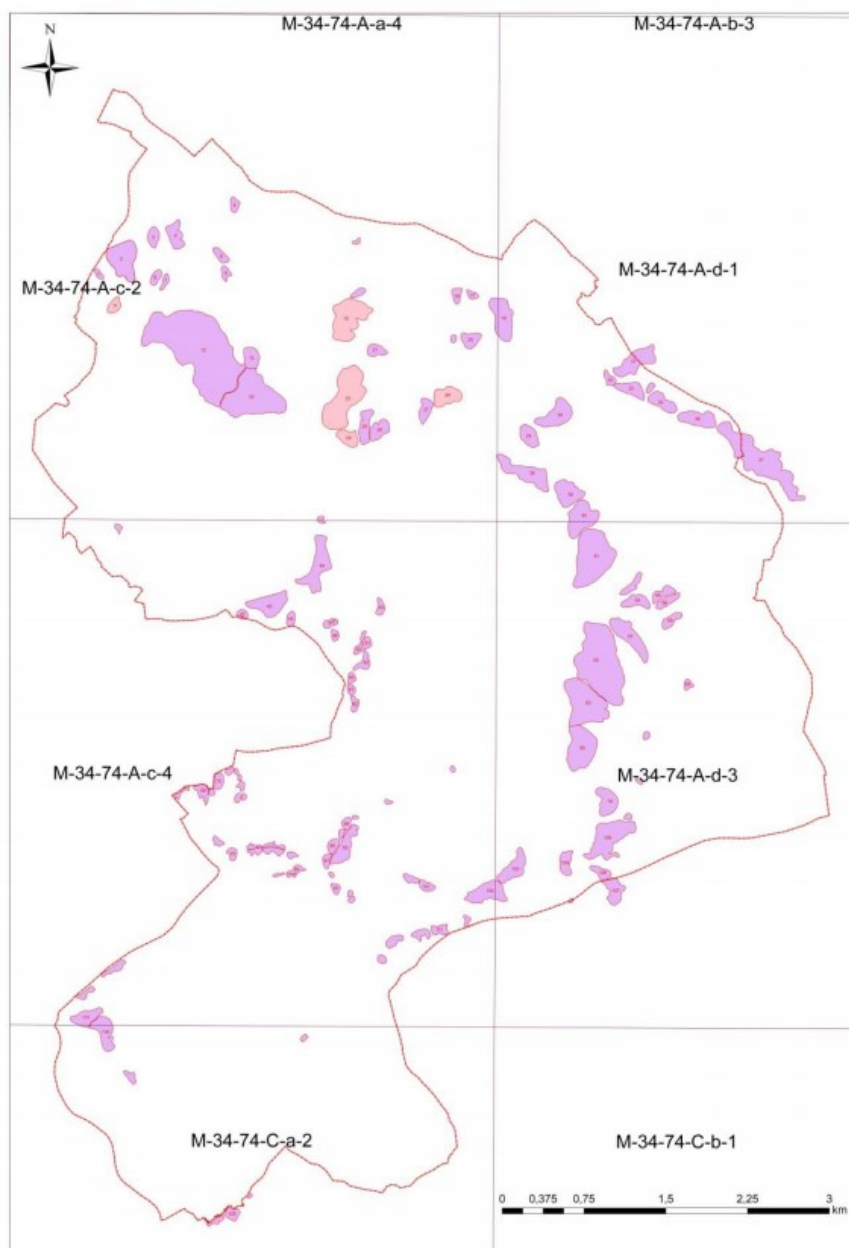
Klasa	Jakość powietrza w strefie
Klasa A	Stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, docelowych oraz poziomów długoterminowych.
Klasa C	Stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe
Klasa C1	Stężenia pyłu zawieszonego PM _{2,5} przekraczały poziom dopuszczalny (do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. – 20 µg/m ³).
Klasa D1	Stężenia ozonu w powietrzu nie przekraczały poziomu celu długoterminowego (do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. -8h – 120 µg/m ³ oraz 6000 µg/m ³ · h podczas trwania okresu wegetacyjnego od 1 maja do 31 lipca)
Klasa D2	Stężenia ozonu w powietrzu przekraczały poziomy celu długoterminowego (do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. -8h – 120 µg/m ³ oraz 6000 µg/m ³ · h podczas trwania okresu wegetacyjnego od 1 maja do 31 lipca)

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Czternastej rocznej ocenie jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2015 r.”

Przyczyną wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie strefy śląskiej są niekorzystne warunki rozpraszania, w tym mała prędkość wiatru. Nie bez znaczenia dla Gminy Zebrzydowice są zanieczyszczenia napływające z Republiki Czeskiej. W okresie zimowym za problem uważa się emisję z indywidualnego ogrzewania budynków.

Rysunek 3 Lokalizacja osuwisk w Gminie Zebrzydowice (pomarańczowy – aktywne osuwiska, fioletowy – okresowo aktywne osuwiska)

Źródło: Objasnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi. Skala 1: 10 000. Gmina Zebrzydowice. Powiat cieszyński. Województwo śląskie.

Z badań przeprowadzonych w latach 2010 – 2013, stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy oceniany jest jako zły. Z dostępnych danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, wody rzeki Piotrówki i Olzy określane są jako silnie zmienione. Również stan wód w punkcie monitoringowym na rzece Piotrówka – powyżej Zebrzydowice (kod punktu pomiarowo – kontrolnego PL02S1301_1823), należącego do programu monitoringu MOPI (MOPI – monitoring obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę) określany jest jako zły. Przyczyną tego stanu jest działalność antropogeniczna, oraz brak możliwości technicznych ograniczenia tego wpływu.

W 2015 r. 65,1% ogółu ludności korzystało z instalacji kanalizacyjnej. Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji jest administratorem sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki odprowadzane są do dwóch oczyszczalni ścieków z oczyszczaniem biologicznym zlokalizowanych w Zebrzydowicach i Kończycach Małych. Na obszarach, gdzie dominuje rozproszony typ zabudowy, ścieki oczyszczane są w przydomowych oczyszczalniach ścieków lub gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, które powinny być opróżniane okresowo. Niestety niektóre ze zbiorników bezodpływowych mogą posiadać nieszczelności, przez które ścieki dostają się do środowiska. Stanowi to zagrożenie dla zanieczyszczenia gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych. W 2010 r. dla powiatu cieszyńskiego przygotowano Aktualizację Programu Usuwania Azbestu. Według zgromadzonych danych, na terenie Gminy Zebrzydowice przeprowadzona została inwentaryzacja materiałów (stan na 31.12.2009 r.). Z danych przesłanych do Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w Starostwie Powiatowym w Cieszynie, wynika, iż na terenie Gminy znajduje się 32 500 m² azbestu (585 Mg). Na dzień 10.03.2017 r. Gmina nie posiada Gminnego Programu Usuwania Azbestu.

Odpady komunalne w Gminie Zebrzydowice pochodzą głównie z gospodarstw domowych, obiektów użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstw. Odpady te są odbierane w postaci zmieszanej lub posegregowanej na frakcje. Gmina Zebrzydowice w roku 2015 osiągnęła następujące poziomy recyklingu:

- 48,29% dla odpadów takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło,
- 67,85% dla odpadów budowlanych i rozbiórkowych,
- 0% dla ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., wykonawcą zadania obejmującego odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z obszaru Gminy Zebrzydowice jest Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „OPERATUS” Marian Krajewski z siedzibą w Bielsku – Białej, ul. Cyniarska 38. Według danych GUS w 2015 r., na obszarze Gminy Zebrzydowice wytworzono łącznie 2 531,7 Mg odpadów komunalnych.

2.3.4. System odprowadzania i oczyszczania ścieków

Gmina wyposażona jest w rozdzielczy system kanalizacji z dziesięcioma przepompowniami kanalizacji sanitarnej. Ścieki zebrane z terenu Gminy są odprowadzane przez systemy grawitacyjne i tłoczne do dwóch oczyszczalni ścieków z oczyszczaniem biologicznym w Kończycach Małych i Zebrzydowicach. Oczyszczalnie te posiadają niewielkie rezerwy dotyczące możliwości przyjęcia większej ilości ścieków przy zachowaniu dopuszczalnych parametrów oczyszczenia. Z danych GUS wynika, że w ciągu doby do kanalizacji odprowadzanych jest 700 m³ ścieków.

Jak wspomniano wcześniej, na obszarach o rozproszonej strukturze zabudowy, ścieki oczyszczane są w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Bardziej powszechnym rozwiązaniem, jest jednak gromadzenie ścieków komunalno-bytowych w zbiornikach bezodpływowych, które powinny być okresowo opróżniane za pomocą taboru asenizacyjnego.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2015 r. wynosiła 78,4 km. W porównaniu z 2004 r. nastąpił jej wzrost długości sieci o 13,4 km. W latach 2009 – 2011 nastąpił zastój w rozbudowie sieci, chociaż liczba ludności z niej korzystająca ulegała zwiększeniu.

W Markłowicach Górnych sieć kanalizacyjna jest najkrótsza – wynosząca w 2015 r. jedynie 6,6 km.

Pomimo systematycznego wzrostu długości sieci oraz przyłączy, ilość odprowadzanych ścieków pozostaje na stałym, podobnym poziomie. Najmniejsza ilość odprowadzanych ścieków pochodzi z Markłowic Górnych – zaledwie 8 dam³ (dam³ – dekametr sześcienny; 1 dam³ jest równy 1000 m³) w roku 2015. Szczegółowe dane przedstawia Tabela 44.

Odsetek mieszkańców, korzystających z instalacji kanalizacyjnej w na terenie Gminy Zebrzydowice w 2015 r. wyniósł 64,0 %. W porównaniu do 2011 r. zauważalny jest wzrost o 3,8%, a w porównaniu do 2009r. wzrost o 8,3%. Najniższy odsetek korzystających z kanalizacji w 2015r. dotyczy Markłowic Górnych (24%). W roku 2009r. było to zaledwie 13,2% ogółu społeczeństwa tej miejscowości. Na przestrzeni 3 lat nastąpił (2011r.) wzrost do 32,2%.

Tabela 44 Stan sieci kanalizacyjnej w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]									
1.	Zebrzydowice	19,5	19,5	19,5	19,5	22,2	23,0	23,0	24,1
2.	Kaczyce	26,1	26,1	26,1	26,1	26,1	26,1	26,1	27,5
3.	Kończyce Małe	16,7	19,5	19,5	19,5	19,5	19,5	19,8	20,2
4.	Markłowice Górne	2,7	6,4	6,4	6,4	6,4	6,6	6,6	6,6
Gmina Zebrzydowice		65,0	71,5	71,5	71,5	74,2	75,2	75,5	78,4
PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA [szt.]									
1.	Zebrzydowice	936	959	974	986	998	1004	1031	1048
2.	Kaczyce	425	439	444	450	457	461	469	501
3.	Kończyce Małe	357	360	421	426	431	438	447	456
4.	Markłowice Górne	35	88	88	88	89	89	97	97
Gmina Zebrzydowice		1753	1846	1927	1950	1975	1992	2044	2102
IŁOŚĆ ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW [dam³]									
1.	Zebrzydowice	135,3	140,6	142,6	141,2	144,1	145,6	122,7	120,8
2.	Kaczyce	57,2	62,4	65,3	64,4	67,1	68,3	58,4	57,1
3.	Kończyce Małe	34,8	38,9	43,5	42,1	46,2	47,1	52,2	51,2
4.	Markłowice Górne	5,1	8,4	9,6	8,9	9,3	9,6	9,4	8,0
Gmina Zebrzydowice		232,4	250,3	261,0	256,6	266,7	270,6	242,7	237,1
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ [osoby]									
1.	Zebrzydowice	3744	3836	3896	3944	3992	4014	4124	4192
2.	Kaczyce	1700	1756	1776	1800	1828	1844	1876	2004
3.	Kończyce Małe	1428	1440	1684	1704	1724	1752	1788	1824
4.	Markłowice Górne	140	140	352	352	356	356	388	388
Gmina Zebrzydowice		7012	7172	7708	7800	7900	7966	8176	8408

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zebrzydowice

Brak sprawnego systemu odprowadzania ścieków przyczynia się do zanieczyszczenia gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Szczególne zagrożenie może stanowić zanieczyszczenie wody pitnej czynnikami fizykochemicznymi (związki takie jak azotany, azotyny, amoniak i fosforany), oraz biologicznymi (bakterie grupy coli).

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane ze strefą środowiska, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice, przedstawia Tabela 45. Ze względu na charakter zjawisk, związanych ze strefą środowiska, nie jest możliwe pozyskanie szczegółowych danych dotyczących niektórych problemów, dotyczących sfery środowiska, w podziale na poszczególne miejscowości. Z kolei, analizując negatywne zjawiska, związane z siecią kanalizacyjną, można stwierdzić, że największa koncentracja problemów występuje w Markłowicach Górnych oraz w Kończycach Małych. Sołectwo Markłowice Górne cechuje się największym natężeniem problemów – w tym znaczącą dysproporcją pomiędzy ilością mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dysproporcja ta występuje również w Kaczycach – stwarzając tym samym zagrożenie dla środowiska naturalnego.

Tabela 45 Strefa środowiskowa w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Markłowice Górne
1.	Aktywne osuwiska (2010 r.)				
2.	Okresowo aktywne osuwiska (2010 r.)				
3.	Przeciętna jakość powietrza atmosferycznego (2015 r.)				
4.	Zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (2010 – 2013 r.)				
5.	Zły stan wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę (2015 r.)				
6..	Obecność szkodliwego materiału jakim jest azbest na budynkach (2009 r.)				
7.	Niski odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (2008 – 2015 r.)				
8.	Mała ilość odprowadzanych ścieków (2008 – 2015 r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.4. STREFA TECHNICZNA

2.4.1. Budynki mieszkalne

Dominującą formą zabudowy w Gminie Zebrzydowice jest zabudowa rozproszona, która przechodzi w zabudowę jednorodzinną, zwartą – występującą w centrach sołectw. Na obszarze Zebrzydowic zabudowa zwarta występuje na północ od stacji kolejowej „Zebrzydowice”, w Kaczycach przy ul. Jana III Sobieskiego i Harcerskiej, w Kończycach Małych przy ul. Jagiellońskiej, a w Markłowicach Górnych przy ul. Szkolnej i Dębowej, a także w rejonie ul. Pochylej, Przedwiośnie i Jutrzenki. Infrastruktura mieszkaniowa w większości ma charakter zabudowy jednorodzinnej. Na obszarach wiejskich zdecydowanie dominują budynki mieszkalne parterowe i jednopiętrowe. Przeciętny budynek ma kilkadziesiąt lat. W centrach miejscowości, wyróżnić można również: budynki wielorodzinne, obiekty użyteczności publicznej oraz zabudowę przemysłową i handlowo – usługową. Stan techniczny budynków w całej Gminie jest zróżnicowany.

Tabela 46 Budynki mieszkalne

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	Budynki mieszkalne Gmina Zebrzydowice	2917	2933	2976	3027	3065	3096	3126	3152
	Mieszkania Gmina Zebrzydowice	3765	3790	3380	3414	3460	3493	3525	3552

Źródło: BDL GUS

Liczba mieszkań, przypadająca na 1000 mieszkańców wynosiła 2,68. W 2016 r. wskaźnik ten uległ nieznacznej zmianie i liczba mieszkań na 1000 mieszkańców wynosiła już 2,63.

W Gminie na przestrzeni lat 2008 – 2015 obserwowane są duże wahania i spadek o 52% w ilości nowych budynków mieszkalnych. Największy spadek w ilości nowych budynków mieszkalnych obserwowany jest w Markłowicach Górnych i Kaczycach (Tabela 47).

Tabela 47 Budynki mieszkalne oddane do użytku w latach 2008-2015

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Spadek [%]
1.	Zebrzydowice	19	13	24	17	16	18	11	13	32
2.	Kaczyce	12	3	5	8	9	7	8	4	67
3.	Kończyce Małe	13	7	9	6	15	8	9	10	23
4.	Markłowice Górne	6	4	3	4	6	1	4	1	83
	Gmina Zebrzydowice	50	27	41	35	46	34	32	28	52

Źródło: BDL GUS

W poszczególnych miejscowościach Gminy Zebrzydowice występuje duże zróżnicowanie ilości izb w mieszkaniach. Najmniej izb w mieszkaniach mają mieszkania w Kaczycach (Tabela 48).

Tabela 48 Przeciętna liczba izb w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2015
1.	Zebrzydowice	6,6
2.	Kaczyce	5
3.	Kończyce Małe	5,5
4.	Marklowice Górne	9
Gmina Zebrzydowice		6,5

Źródło: BDL GUS

Na terenie Gminy Zebrzydowice znajdują się również 21 budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Szczegóły dotyczące zarządców poszczególnych budynków przedstawia Tabela 49. Jak wynika z udostępnionych informacji w budynkach na bieżąco przeprowadzane są prace remontowe, modernizacyjne oraz termomodernizacyjne. W związku z tym stan techniczny większości budynków wielorodzinnych można określić jako dobry, za wyjątkiem budynków w Kaczycach. Planowane są tam inwestycje związane z termomodernizacją współfinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Rysunek 4 Budynki wielorodzinne przy ul. Morcinka 17A i 17B**Źródło: 68iw.google.pl/maps/**

Tabela 49 Budynki wielorodzinne w Gminie Zebrzydowice

Miejscowość	Lp.	Zarządca	Adres budynku	Struktura własnościowa	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje	Źródło finansowania
Zebrzydowice	1.	Przedsiębiorstwo Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. ul. Bielska 3B 43-400 Cieszyn	ul. Agrestowa 15	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni)	<ul style="list-style-type: none"> • Docieplenie ścian zewnętrznych • Remont kominów i konserwacja pokryć dachowych • Remont klatek schodowych • Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana sieci wodociągowej zasilającej budynki • Ocieplenie stropów nad piwnicą • Ocieplenie stropów nad ostatnią kondygnacją • Wymiana pokryć dachowych 	Środki własne – Fundusz remontowy
	2.		ul. Agrestowa 17	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni)			
	3.		ul. Agrestowa 19	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni)			
	4.		ul. Agrestowa 21	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni)			
	5.		ul. Dworcowa 32	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni oraz Skarb Państwa)	<ul style="list-style-type: none"> • Ocieplenie ścian zewnętrznych • Ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją • Remont pokrycia dachu • Wykonanie zadaszeń nad balkonami ostatniej kondygnacji • Wymiana okien na klatce schodowej • Remont klatki schodowej • Wymiana kotła c.o. • Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej oraz z.w.u. • Wykonanie instalacji gazowej • Remont instalacji elektr. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocieplenie stropu nad piwnicą • Wymiana instalacji c.o. 	Środki własne – Fundusz remontowy

Miejscowość	Lp.	Zarządca	Adres budynku	Struktura własnościowa	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje	Źródło finansowania
Zebrzydowice	6.	Przedsiębiorstwo Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. ul. Bielska 3B 43-400 Cieszyn	ul. Dworcowa 34	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni)	<ul style="list-style-type: none"> Wykonanie izolacji pionowej ścian fundamentowych Remont kominów ponad dachem, wymiana rynien i obróbek blacharskich oraz konserwacja pokrycia dachu Wymiana drzwi wejściowych oraz okien na klatce schodowej Remont klatki schodowej Wymiana kotła c.o. Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej Wykonanie instalacji elektrycznej w częściach wspólnych 	<ul style="list-style-type: none"> Ocieplenie stropów nad piwnicą Ocieplenie stropów nad ostatnią kondygnacją Wymiana instalacji c.o. 	Środki własne – Fundusz remontowy
	7.		ul. Kochanowskiego 54	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni oraz Skarb Państwa)	<ul style="list-style-type: none"> Ocieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją oraz ścian mieszkania na ostatniej kondygnacji Remont kominów ponad dachem Remont pokrycia dachu Wymiana okien na klatce schodowej Remont klatki schodowej Wymiana kotła c.o. Wymiana pionów kanalizacji sanitarnej oraz poziomu Wymiana przyłącza kanalizacji sanitarnej Wykonanie instalacji elektrycznej w częściach 	<ul style="list-style-type: none"> Podłączanie budynku do sieci wodociągowej Podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej Docieplenie stropu nad piwnicą Wymiana pokrycia dachu Remont elewacji Wymiana instalacji c.o. 	Środki własne – Fundusz remontowy

Miejscowość	Lp.	Zarządca	Adres budynku	Struktura własnościowa	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje	Źródło finansowania
					wspólnych oraz w piwnicy		
Zebrzydowice	8.	Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej	ul. Dworcowa 36	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni: 13 lokali mieszkalnych oraz 1 lokal użytkowy)	<ul style="list-style-type: none"> 2009 r. – odnowienie klatek schodowych, 2010 r.- naprawa schodów zewnętrznych, 2011 r. – konserwacja dachu 	<ul style="list-style-type: none"> 2017 r. – kupno palnika do pieca grzewczego lub cały piec Stopniowy remont dachu Częściowa termomodernizacja budynku 	Środki własne – Fundusz remontowy
	9.	Brak danych	ul. Dworcowa 38	Wspólnota Mieszkaniowa	Brak danych	Brak danych	Brak danych
	10.	Zespół Zarządców Nieruchomości Sp. z o.o. Oddział Śląsk ul. Okopowa 2a 44-100 Gliwice	ul. Kochanowskiego 57	Wspólnota (właściciele prywatni) Mieszkaniowa	<ul style="list-style-type: none"> Termomodernizacja budynku, Remont pokrycia dachowego Wymiana instalacji c.o. Wymiana kotłowni na gazową 	<ul style="list-style-type: none"> Remont klatki schodowej 	Środki własne – Fundusz remontowy
	12.	Arkadiusz Smółka ARIPOŁ Sp. z o.o. ul. Grota Roweckiego 42 43-100 Tychy	ul. Kochanowskiego 56-64 (5 budynków)	Wspólnota Mieszkaniowa (właściciele prywatni: 59,52% oraz PKP S.A: 40,48%)	<ul style="list-style-type: none"> Doszczelnienie pokrycia dachowego Częściowa wymiana rynien Wykonanie ław kominiarskich Zabudowa wodomierzy w lokalach mieszkalnych Budowa przyłącza wodociągowego do sieci wodociągowej gminnej Wymiana drzwi wejściowych do budynków 	<ul style="list-style-type: none"> Remont elewacji Remont pokrycia dachów Remont wewnętrznej instalacji elektrycznej 	Środki własne – Fundusz remontowy
	11.	Zarząd Wspólnoty	ul. Kochanowskiego 67	Wspólnota	<ul style="list-style-type: none"> Naprawa elewacji 	<ul style="list-style-type: none"> Budynek nie 	-

Miejscowość	Lp.	Zarządca	Adres budynku	Struktura własnościowa	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje	Źródło finansowania
		Mieszkaniowej		Mieszkaniowa (właściciele prywatni: 6 lokali)	budynku i pomieszczeń gospodarczych • Instalacja domofonu • Malowanie klatki schodowej	wymaga prac remontowych, ewentualne uszkodzenia są usuwane na bieżąco	
	13.	Brak danych	ul. Kasztanowa 2	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
Kaczyce	14.	Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWA ul. Wielkopolska 5A 44-335 Jastrzębie-Zdrój	ul. Morcinka 17A	<ul style="list-style-type: none"> 4 mieszkania – spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (Gm. Zebrzydowice) 2 mieszkania – odrębna własność lokalu 1 mieszkanie – spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu 63 mieszkania – spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu 	-	<ul style="list-style-type: none"> Kotwienie ścian warstwowych Docieplenie ścian podłużnych styropianem Wykonanie wyprawy tynkarskiej Wykonanie nowych obróbek blacharskich Wymiana parapetów 	Środki własne – fundusz remontowy oraz pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
	15.		ul. Morcinka 17B	<ul style="list-style-type: none"> 1 mieszkanie – odrębna własność lokalu 50 mieszkań – spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu 	<ul style="list-style-type: none"> 2014 r.- termomodernizacja budynku 	-	-

Miejscowość	Lp.	Zarządca	Adres budynku	Struktura własnościowa	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje	Źródło finansowania
Kaczyce	16.		ul. Morcinka 17C	<ul style="list-style-type: none"> • 1 mieszkanie – bez tytułu prawnego (socjalne) • 1 mieszkanie – najem • 17 mieszkań – odrębna własność lokalu • 40 mieszkań – spółdzielcze własnościowe prawo do lokal 	-	<ul style="list-style-type: none"> • Kotwienie ścian warstwowych, • Docieplenie ścian podłużnych styropianem • Wykonanie wyprawy tynkarskiej • Wykonanie nowych obróbek blacharskich • Wymiana parapetów 	Środki własne – fundusz remontowy oraz pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Kończyce Małe	17.	Brak danych	ul. Kasztelańska 10	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji od zarządców budynków wielorodzinnych

2.4.2. Budynki użyteczności publicznej

Budynki użyteczności publicznej zlokalizowane są w centrach miejscowości. Średni wiek budynków użyteczności publicznej to 33 lata. Jak wynika z przedstawionych przez Urząd Gminy Zebrzydowice w złym stanie technicznym, znajdują się budynki wykorzystywane na cele oświatowe: Zespołu Szkół w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 55 (tj. szkoła podstawowa i hala sportowa), Szkoły Podstawowej w Kończycach Małych przy ul. Jagiellońskiej 56, Szkoły Podstawowej w Markłowicach Górnych przy ul. Szkolnej 25 oraz Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach, Oddział w Markłowicach Górnych przy ul. Szkolnej 28.

Tabela 50 Budynki użyteczności publicznej w Gminie Zebrzydowice

Miejscowość	Lp.	Nazwa instytucji	Adres budynku
Zebrzydowice	1.	Zespół Szkół w Zebrzydowicach	ul. Orzeszkowej 73 – bud. C
	2.		ul. Kochanowskiego 55 – hala sportowa
	3.		ul. Kochanowskiego 55 – bud. A i B
	4.		ul. Kochanowskiego 55 – basen
	5.	Urząd Gminy Zebrzydowice	ul. ks. A. Janusza 6
	6.	Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach	Zebrzydowice ul. Makowa 1
	7.	Gminny Ośrodek Kultury w Zebrzydowicach	ul. ks. A. Janusza 21
	8.	Gminna Biblioteka Publiczna w Zebrzydowicach	
	9.	Gminne Centrum Informacji w Zebrzydowicach	
	10.	Kolejowy Klub Sportowy „Spójnia” Zebrzydowice	ul. Wojska Polskiego 1a
	11.	Szczudło Andrzej Praktyka Lekarza Domowego	ul. Kochanowskiego 66
	12.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Serce” S. C. w Zebrzydowicach	ul. Kochanowskiego 97
	13.	Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie. Komisariat Policji w Zebrzydowicach	ul. Dworcowa 11
Kaczyce	14.	Zespół Szkół w Kaczcach	ul. Harcerska 13 – szkoła podstawowa
	15.	im. Macierzy Szkolnej dla Księstwa Cieszyńskiego	ul. Harcerska 13 – gimnazjum i hala sportowa
	16.	Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach. Oddział w Kaczcach	ul. Ludowa 8
	17.	Gminna Biblioteka Publiczna w Zebrzydowicach. Filia w Kaczcach	ul. Ludowa 10

	18.	Dom Ludowy w Kaczcach	
	19.	Praktyka Grupowa Lekarzy „ZDROWIE” s. c.	ul. Jana III Sobieskiego 12
Kończyce Małe	20.	Szkoła Podstawowa im. J. Dąbrowskiego w Kończycach Małych	ul. Jagiellońska 56
	21.	Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach. Oddział w Kończycach Małych	ul. Jagiellońska 22a
	22.	Gminna Biblioteka Publiczna w Zebrzydowicach. Filia w Kończycach Małych	ul. Jagiellońska 33a
	23.	Świetlica Kończyce Małe	ul. Staropolska 5
	24.	LKS Kończyce Małe	ul. Jagiellońska 33
	25.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Kasztelańska 2a
Marklowice Górne	26.	Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych	ul. Szkolna 25
	27.	Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach. Oddział w Markłowicach Górnych	ul. Szkolna 28
	28.	Świetlica Marklowice Górne	ul. Szkolna 10

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice

Rysunek 5 Budynek Szkoły Podstawowej w Zebrzydowicach

Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

Zespół Szkół w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 55, obejmuje trzy budynki: szkołę podstawową, gimnazjum oraz halę sportową. Źródłem ciepła dla budynków jest

kotłownia gazowa, która wymaga modernizacji. Budynek gimnazjum, znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym, po termomodernizacji. Z kolei budynek szkoły podstawowej w Zebrzydowicach nie spełnia warunków technicznych dotyczących izolacyjności cieplnej przegród budowlanych, ponieważ ma nieszczelną stolarkę okienną i drzwiową, a także przestarzałą instalację wewnętrzną c.o. Budynek hali sportowej wymaga docieplenia ścian zewnętrznych.

Rysunek 6 Budynek Szkoły Podstawowej w Kończycach Małych

Źródło:<https://76iw.google.pl/76iw76ce?q=Ko%C5%84czyce+Ma%C5%82e+szko%C5%82a+podstawowa>

Budynek Szkoły Podstawowej znajduje się w dostatecznym stanie technicznym, ponieważ przegrody budowlane nie spełniają warunków technicznych w sprawie izolacyjności cieplnej. Obiekt wymaga: docieplenia ścian zewnętrznych, ocieplenia stropu pod nieogrzewanym poddaszem i stropodachu nad wejściem do piwnicy, a także wymiany nieszczelnej stolarki okiennej i drzwiowej. W celu uzyskania jak najlepszego efektu ekologicznego i ekonomicznego, wskazana jest także wymiana instalacji wewnętrznej c.o.

Rysunek 7 Budynek Szkoły Podstawowej w Markłowicach Górnych

Źródło: <http://www.zebrzydowice.net/news.php?readmore=2906>

Budynek Szkoły Podstawowej znajduje się w dostatecznym stanie technicznym, ponieważ przegrody budowlane nie spełniają warunków technicznych w sprawie izolacyjności cieplnej. Obiekt wymaga: docieplenia ścian zewnętrznych, ocieplenia stropu pod nieogrzewanym poddaszem, a także wymiany nieszczelnej stolarki okiennej i drzwiowej. Ponad to konieczne jest ocieplenie stropodachu nad nadbudówką. W celu uzyskania jak najlepszego efektu ekologicznego i ekonomicznego, wskazana jest także wymiana instalacji wewnętrznej c.o.

2.4.3. Mieszkania socjalne i komunalne

W zasobach mieszkaniowych Gminy znajdują się zarówno mieszkania socjalne jak i komunalne (Tabela 51). Zarząd nad lokalami mieszkalnymi, znajdującymi się w szkołach, na mocy umów użyczenia z dnia 01.01.2001 r., sprawują ich dyrektorzy. Zarząd nad lokalami mieszkalnych przy ul. Morcinka 17A stanowi Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWA w Jastrzębiu – Zdroju, a w pozostałych przypadkach Wójt Gminy Zebrzydowice. Ich liczba na przestrzeni lat 2008 – 2015 utrzymuje się na stałym poziomie. Budynki, w których zlokalizowane są mieszkania socjalne i komunalne są w dobrym stanie technicznym. Wyjątek stanowi budynek przy ul. Morcinka 15 w Kaczycach w średnim stanie technicznym. Remontu wymaga tam stropodach oraz 1 mieszkanie. Jak wynika z udostępnionych przez Gminę Zebrzydowice informacji, na dzień 31.12.2016 r. lokale socjalne przy ul. Sobieskiego 56 w Kaczycach zamieszkuje 9 osób, a przy ul. Morcinka 15 w Kaczycach 10 osób. Od 2010 r. obserwuje się wzrost zapotrzebowania na lokale socjalne. W grudniu 2016 r. do Urzędu Gminy Zebrzydowice wpłynęły 3 wnioski o lokal socjalny od 3 rodzin (4 osoby). Ponad to będzie konieczne zapewnienie lokali socjalnych dla: 3 rodzin z niebieską kartą, 4 bezdomnych, 2 rodzin objętych postępowaniem sądowym o eksmisję oraz 3 rodzin z innego powodu. Gmina Zebrzydowice, planuje w miarę potrzeb i możliwości finansowych pozyskać w 2017 r. 6 lokali socjalnych. Nie przewiduje się pozyskania nowych lokali komunalnych. W przypadku zwolnienia się lokali komunalnych przy ul. Morcinka 17 A w Kaczycach, do których Gmina Zebrzydowice posiada spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, nieruchomości te zostaną przeznaczone na sprzedaż. Źródłem finansowania inwestycji związanych z zasobami mieszkaniowymi są dochody własne Gminy, a w tym czynsze za najem lokali.

Tabela 51 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	Adres budynku	Liczba lokali	Zajęte lokale	Wolne lokale	Powierzchnia [m²]	Wyposażenie lokali	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje
MIESZKANIA SOCJALNE									
1.	Kaczyce	ul. Sobieskiego 56	5	5	-	102,35	Instalacja wod. -kan.	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 r. – naprawa trzonów kuchennych • 2014 r. – prace malarskie (ciągi komunikacyjne) • 2016 r. – konserwacja rynien odwadniających	<ul style="list-style-type: none"> • 2017 r.- prace malarskie (ciągi komunikacyjne)
2.	Kaczyce	ul. Morcinka 15	14	6	8	273,70	c.o. Instalacja wod. – kan.	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 r. – remont instalacji wod. – 78iw. (lokal nr 6) • 2015 r. – remont połaci dachowej (bieżąca naprawa i konserwacja)	-
Gmina Zebrzydowice			19			376,05			
MIESZKANIA KOMUNALNE									
1.	Zebrzydowice	Budynek Ośrodka Zdrowia w Zebrzydowicach ul. Kochanowskiego 97	1	1	-	84,40	c.o. Instalacja wod. -kan.	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 r. – naprawa pokrycia dachowego • 2015 r. – prace malarskie (ciągi komunikacyjne)	-
2.			1	1	-	42,40			
3.			Budynek Zespół Szkół w Zebrzydowicach ul. Kochanowskiego 55	1	1	-	49,47	c.o. Instalacja wod. – kan.	-
4.	Kaczyce	Budynek Zespołu Szkół w Kaczycach ul. Harcerska 13	1	1	-	79,25	c.o. Instalacja wod. – kan.	-	-
5.		ul. Morcinka 17A	4	4	-	130,60	c.o. Instalacja wod. – kan.	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	Adres budynku	Liczba lokali	Zajęte lokale	Wolne lokale	Powierzchnia [m ²]	Wyposażenie lokali	Przeprowadzone inwestycje	Planowane inwestycje
6.		ul. Sobieskiego 56	2	2	-	126,80	Instalacja wod. -kan.	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 r. – naprawa trzonów kuchennych • 2014 r. – prace malarskie (ciągi komunikacyjne)2016 r. – konserwacja rynien odwadniających 	2017 r.- prace malarskie (ciągi komunikacyjne)
Gmina Zebrzydowice			9			512,92			

Źródło: Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Zebrzydowice na lata 2013-2017

Zdiagnozowane negatywne zjawiska związane ze strefą budynków mieszkalnych (jednorodzinnych i wielorodzinnych) oraz użyteczności publicznej, występujące na terenie Gminy Zebrzydowice, przedstawia Tabela 52.

Tabela 52 Problemy dotyczące budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
1.	Spadek ilości nowych budynków mieszkalnych (2008 – 2015 r.)				
2.	Potrzeba remontu budynków wielorodzinnych (2017 r.)				
3.	Niska efektywność energetyczna budynków wielorodzinnych (2017 r.)				
4.	Potrzeba remontu budynków użyteczności publicznej (2017 r.)				
5.	Niska efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej (2017 r.)				
6..	Niewystarczająca liczba lokali socjalnych (2016 r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.4.4. Infrastruktura drogowa i kolejowa

Przez teren Gminy Zebrzydowice przebiegają drogi publiczne: wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Droga wojewódzka nr 937 relacji Hażlach – Jastrzębie –Zdrój o długości 7,9 km, której administratorem jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach. Na odcinku Zebrzydowice – Jastrzębie – Zdrój wymaga remontu.

Drogi powiatowe o łącznej długości 23,993 km, których administratorem jest Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie (Tabela 54). W 2016 r. dokonano oceny stanu technicznego dróg powiatowych, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 2 *Ustany Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2016 r., poz. 290). Ocena techniczna dróg oraz ocena przydatności do użytkowania i estetyki drogi prawie, wszystkich odcinków dróg powiatowych kształtuje się na poziomie dostatecznym. Wyjątek stanowią odcinki drogi nr 2646 S, relacji Pielgrzymowice – Zebrzydowice, których stan oceniany jest jako dobry. Pod względem przydatności do użytkowania i estetyki, odcinki drogi powiatowej nr 2645 S, relacji granica państwa – Marklowice – Zebrzydowice, zostały ocenione również na poziomie dobrym. W latach 1999-2016 Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie, przeprowadził remonty 17,93 km dróg powiatowych na terenie Gminy Zebrzydowice oraz remont mostu w Kończycach Małych, w ciągu drogi Kaczyce Dolne – Kończyce Małe – Pruchna – Drogomyśl w 2005 r. Szczegółowy zakres remontów przedstawia Tabela 53.

Tabela 53 Zestawienie zrealizowanych robót remontowych na drogach powiatowych w latach 1999-2016, wykraczających poza standardowe utrzymanie dróg na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Nr drogi	Rok	Przeprowadzone remonty	Zakres [km]
1.	2646 S	2000	Odnowa nawierzchni bitumicznej na drodze 2646 S relacji Pielgrzymowice – Zebrzydowice	1,50
2.	2646 S	2003	Modernizacja drogi 2646 S relacji Pielgrzymowice – Zebrzydowice w Zebrzydowicach	0,78
3.	2628 S	2008	Remont nawierzchni drogi 2628 S Kończyce Małe – Zebrzydowice, ul. Zagrodowa i ul. Graniczna	4,20
4.	2627 S	2009	Przebudowa drogi powiatowej 2627 S relacji Kaczyce Dolne – Kończyce Małe – Pruchna – Drogomyśl – Chybie w Kończycach Małych	1,60
5.	2627 S	2010	Modernizacja drogi 2627 S relacji Kaczyce Dolne – Kończyce Małe – Pruchna – Drogomyśl – Chybie w Kończycach Małych	1,00
6.	2625 S	2013	Remont drogi powiatowej 2624 S relacji granica państwa – Kaczyce – Pogwizdów – Cieszyn, ul. Sobieskiego w Kaczychach	0,7
7.	2627 S	2014	Remont drogi powiatowej 2627 S relacji Kaczyce Dolne – Kończyce Małe – Pruchna – Drogomyśl – Chybie, ul. Korczaka w Kończycach Małych	0,5
8.	2646 S	2015	Remont drogi powiatowej 2646 S relacji Pielgrzymowice – Zebrzydowice, ul. ks. A. Janusza w Zebrzydowicach	1,0
9.	2628 S	2016	Remont drogi powiatowej 2628 S relacji Zebrzydowice – Kończyce Małe, ul. Zagrodowa w Kończycach Małych	0,35

Źródło: Powiatowy Zarząd dróg w Cieszynie

Tabela 54 Drogi powiatowe na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi, ulicy	Od km	Do km	Długość w km	Nawierzchnia	Stan techniczny
1.	2616 S	Kaczyce Dolne – Kończyce Wielkie – Dębowiec – Skoczów	0+000	2+500	2,518	Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie zadowalającym, miejscowe nierówności, spękania siatkowe i podłużne wzdłuż krawędzi, łąty po remontach cząstkowych i zalania spękań
			2+500	2+518		Bitumiczna	Z licznymi z licznymi łątami po remontach, ubytki, nierówności i spękania
2.	2624 S	Granica państwa – Kaczyce – Pogwizdów – Cieszyn	0+000	0+915	2,393	Bitumiczna	W stanie niezadowalającym, liczne łąty po wykonanych remontach cząstkowych, spękania i nierówności, połamanie krawędzie jezdni z ubytkami
			0+915	1+630		Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie bardzo dobrym
			1+630	2+393		Bitumiczna	W stanie zadowalającym, liczne łąty po wykonanych remontach cząstkowych, spękania i nierówności, połamane krawędzie jezdni z miejscowymi wykruszeniami
3.	2625 S	Kaczyce Górne – Kaczyce Dolne	0+000	2+100	2,100	Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie niezadowalającym, łąty po wykonanych różnymi technologiami remontach cząstkowych, spękania zalane emulsją asfaltową, nierówności i spękania, zatoki autobusowe o nawierzchni bitumicznej – stan dobry, w km 0+515 zatoka autobusowa o nawierzchni z kostki granitowej w stanie bardzo dobrym, krawężnik SP (zatopiony – w poziomie jezdni) i SL (wyniesiony) miejscami uszkodzony i zaniżony
4.	2626 S	Dojazd do stacji PKP Kaczyce	0+000	0+390	0,390	Bitumiczna	W stanie zadowalającym, miejscowe spękania i nierówności, lokalne nierówności podłużne
5.	2627 S	Kaczyce Dolne – Kończyce Małe – Pruchna – Drogomyśl – Chybie	0+000	3+080	6,384	Bitumiczna	Z licznymi deformacjami, nierówności, spękani, łąty po remontach cząstkowych masą bitumiczną oraz po powierzchniowym utrwalaniu
			3+080	6+384		Asfaltobetonowa	W stanie bardzo dobrym, pojawiają się spękania przy krawędzi jezdni i już w tych miejscach wykruszenia, przed i za skrzyżowaniem z DW937 jezdnie obramowana krawężnikami betonowymi w dobrym stanie, brak zatok autobusowych
6.	2628 S	Zebrzydowice – Kończyce Małe	0+000	0+190	4,243	Bitumiczna	W złym stanie technicznym, spękania siatkowe, nierówności i wyboje, wżery i ubytki w nawierzchni, jezdnie pofałdowana, liczne łąty po remontach cząstkowych, pobocza obustronne o nawierzchni gruntowej, miejscowe nierówności i zaniżenia, lokalne pobocza zawyżone, krzaki w skrajni drogi – do wycięcia
			0+190	1+740		Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie zadowalającym, spękania przy krawędzi jezdni, łąty po remontach cząstkowych
			1+740	2+194		Bitumiczna	W stanie niezadowalającym, nierówności i zaniżenia, spękania na całej nawierzchni, połamane krawędzie, liczne łąty na jezdni po remontach cząstkowych

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi, ulicy	Od km	Do km	Długość w km	Nawierzchnia	Stan techniczny
			2+194	3+540		Bitumiczna	W stanie zadowalającym, miejscowe nierówności, deformacje, spękania i łaty po remontach cząstkowych
			3+540	3+890		Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie zadowalającym, lokalne spękania, pobocza gruntowe, nierówności, lokalnie do ścicia nadmiar gruntu lub do uzupełnienia zaniżenia
			3+890	4+243		Beton asfaltowy	-
7.	2645 S	Granica państwa – Marklowice – Zebrzydowice	0+000	2+395	2,395	Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie zadowalającym, widoczne spękania, wykruszenia powierzchniowe nawierzchni, miejscami szew technologiczny do uszczelnienia, łaty po remontach cząstkowych wykonanych w różnych technologiach, krawężniki betonowe z uszkodzeniami (pęknięcia, ubytki) oraz lokalnie zaniżone, nawierzchnia bitumiczna zatok autobusowych w stanie dobrym
8.	2646 S	Pielgrzymowice – Zebrzydowice	0+000	0+998	3,570	Beton asfaltowy	Pobocze obustronne o nawierzchni tłuczniowej w stanie bardzo dobrym, lokalne zawężenia
			0+988	1+520		Bitumiczna	W stanie dobry, lokalne deformacje, miejscowe spękania wzdłuż krawędzi jezdni, łaty po remontach cząstkowych
			1+520	2+070		Mieszanka mineralno-bitumiczna	W stanie dobry, łaty po zamknięciach powierzchniowych i likwidacji spękań emulsją i grysami, obustronne
			2+070	3+015		Bitumiczna	Stan zadowalający, spękania szczególnie wzdłuż krawędzi jezdni, powierzchniowe wykruszenia, łaty po remontach emulsją i grysami, szew technologiczny na skrzyżowaniu w km 2+880 str. Lewa oraz wzdłuż chodnika do uszczelnienia
			3+015	3+450		Bitumiczna	Stan dobry, lokalne drobne spękania nawierzchni, łaty po remontach cząstkowych, miejscowe drobne zaniżenia, krótkie odcinki szwu technologicznego do uszczelnienia
			3+450	3+570		Bitumiczna	Stan bardzo dobry, skarpy i zieleńce w stanie dobrym, miejscowo zarośnięte (do wykoszenia)

Źródło: Powiatowy Zarząd dróg w Cieszynie

Rysunek 8 Sieć komunikacyjna na terenie Gminy Zebrzydowice

Źródło : Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie

Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie w związku z potrzebą poprawy stanu technicznego, a także parametrów użytkowych i estetycznych dróg, w najbliższych latach planuje szereg remontów i inwestycji, na odcinkach o łącznej długości ponad 8 km. Zadania będą finansowane z trzech źródeł: środków własnych Powiatowego Zarządu Dróg w Cieszynie, środków własnych Gminy Zebrzydowice oraz innych środków zewnętrznych (Tabela 56).

Przez teren Gminy Zebrzydowice przebiegają drogi gminne o łącznej długości 104,5 km, w tym utwardzone nawierzchnią bitumiczną i kostką betonową o długości 78,8 km. Drogi gminne podzielone są na 105 ciągów komunikacyjnych. Gmina Zebrzydowice w miarę możliwości finansowych, przeprowadza bieżące remonty. W 2016 r. wykonano odcinkowej przebudowy dróg gminnych o łącznej długości 1,7 km:

- ul. Wojska Polskiego, ul. Słowiczej, ul. Grabowej, ul. Górnej oraz ul. Jagodowej w Zebrzydowicach,
- ul. Myśliwskiej w Kończycach Małych,
- ul. Średnicowej w Kaczycach.

Stan techniczny dróg gminnych jest zróżnicowany, ale wszystkie nadają się do użytkowania. Planowane w latach 2017-2018 remonty dróg, przedstawia Tabela 57.

Przez Gminę Zebrzydowice przebiega linia kolejowa nr 093, relacji Trzebinia – Zebrzydowice – granica państwa. Linia wchodzi w skład sieci transportu kolejowego TEN-T tworzącego spójność kontynentu europejskiego. Stanowi również fragment międzynarodowego szlaku kolejowego C-E -65, łączącego Górny Śląsk z Warszawą oraz wprowadzającego poprzez stację Zebrzydowice ruch w kierunku Pragi, Wiednia i Budapesztu. Linia obsługuje stację kolejową w Zebrzydowicach. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego planowana jest modernizacja linii kolejowej nr 093, polegająca na m. in. na budowie nowego odcinka kolei od stacji Zebrzydowice w kierunku wschodnim. Przez Gminę przebiega także druga linia kolejowa nr 090, relacji Zebrzydowice – Cieszyn, ze stacją w Kaczycach i przystankiem w Kończycach Małych.

Tabela 55 Problemy dotyczące infrastruktury drogowej w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Markłowice Górne
1.	Potrzeba modernizacji drogi wojewódzkiej nr 937				
2.	Potrzeba modernizacji drogi powiatowej nr 2645 S - ul. A. Asnyka w Zebrzydowicach i ul. A. Mickiewicza w Markłowicach Górnych				
3.	Brak chodnika oraz potrzeba modernizacji drogi powiatowej nr 2624 S - ul. Sobieskiego,				
4.	Potrzeba modernizacji drogi powiatowej - ul. Stalmacha				
5.	Potrzeba modernizacji drogi powiatowej nr 2627 S od granicy państwa w kierunku DW937				
6.	Złe rozplanowana trasa drogi powiatowej - ul. ks. A. Janusza				
7.	Brak nawierzchni asfaltowej na drogach gminnych				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Nie dotyczy
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy na terenie Gminy Zebrzydowice, drogi zarówno powiatowe jak i gminne znajdują się w większości w dostatecznym stanie technicznym, co powoduje, że konieczne będzie przeprowadzenie remontów niektórych odcinków. Problemem występującym we wszystkich miejscowościach Gminy Zebrzydowice jest brak nawierzchni asfaltowych na odcinkach dróg gminnych. Największa liczba i koncentracja problemów dotyczących stanu infrastruktury drogowej występuje na obszarze miejscowości Zebrzydowice. Podobna sytuacja dotycząca negatywnych zjawisk dotycząca stanu dróg ma miejsce w Kończycach Małych i Markłowicach Górnych, ponieważ występują tam po trzy problemy o dużej skali koncentracji i po jednym o mniejszym nasileniu negatywnego zjawiska. W Kaczycach występuje tylko jeden problem niej niż w Kończycach Małych i Markłowicach Górnych.

Tabela 56 Plany remontowo-inwestycyjne na lata 2017-2021 na terenie Gminy Zebrzydowice (na dzień 08.02.2017 r.)

Lp.	Nr drogi	Rok	Planowane remonty i inwestycje	Odcinek	Zakres [km]	Nakłady finansowe [tys. zł]			
						Planowane środki własne	Planowane środki zewnętrzne		Łącznie planowane nakłady
							Środki gmin	Inne środki zewnętrzne	
1.	2645 S	2017	Przebudowa drogi powiatowej nr 2645 S – ul. A. Asnyka w Zebrzydowicach i ul. A. Mickiewicza w Markłowicach Górnych	0+000 – 2+395	2,395	634	-	3 596	4 230
2.	2624 S	2017	Remont nawierzchni drogi powiatowej 2624 S – ul. Sobieskiego w Kaczycach	0+000 – 0+915	0,915	306	54	-	360
		2017	Budowa chodnika wraz z odwodnieniem	0+000 – 0+915	0,915	-	1 200	-	1 200
3.	2624 S	2017 – 2018	Przebudowa drogi powiatowej 2624 S – ul. Stalmacha w Kaczycach	1+630 – 2+393	0,763	625	625	1 250	2 500
4.	2627 S	2019 – 2020	Przebudowa drogi 2627 S na odcinku od granicy państwa w kierunku DW937 w Kończycach Małych	0+000 – 3+081	3,081	2 682	-	2 682	5 364
5.	2646 S	2021	Zmiana trasy drogi powiatowej nr 2646 S – ul. ks. A Janusza w Zebrzydowicach	2+790 – 3+015	0,225	400	400	-	800

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie

Tabela 57 Plany remontowo-inwestycyjne dotyczące dróg gminnych na lata 2017- 2018 na terenie Gminy Zebrzydowice

Lp.	Wyszczególnienie	Rok	Planowane remonty i inwestycje	Zakres [km]	Nakłady finansowe [tys. zł]			
					Planowane środki własne	Planowane środki zewnętrzne		Łącznie planowane nakłady
						Fundusze unijne	Inne środki zewnętrzne	
1.	Markłowice Górne	2017	Przebudowa ul. Szkolnej, polegająca na wykonaniu nowej nawierzchni asfaltowej wraz z budową mijanek o nawierzchni z kostki betonowej	0,998	184	306 (PROW)	-	490

2.	Zebrzydowice i Kończyce Małe	2017	Przebudowa ul. Dworcowej, polegająca na wykonaniu nowej nawierzchni asfaltowej jezdni i pętli autobusowej, poszerzeniu chodnika do 2 m wraz z wykonaniem nowej nawierzchni z kostki betonowej	0,260	221	-	202 (PRID)	423
3.	Marklowice Górne ul. Polna *	2017	Odcinkowa przebudowa jezdni, polegająca na odtworzeniu nowej nawierzchni asfaltowej	0,300	B. d.			B. d.
4.	Zebrzydowice Droga boczna od ul. Wojska Polskiego*			0,400	B. d.			B. d.
5.	Zebrzydowice Droga boczna od ul. Zamkowej*			0,100	B. d.			B. d.
6.	Kończyce Małe ul. Botaniczna*			0,250	B. d.			B. d.
7.	Kończyce Małe Droga boczna od ul. Korczaka*			0,110	B. d.			B. d.
8.	Kończyce Małe ul. Zielona*	2018	Odcinkowa przebudowa jezdni, polegająca na odtworzeniu nowej nawierzchni asfaltowej	0,700	B. d.			B. d.
9.	Kończyce Małe ul. Wiśniowa*			1,200	B. d.			B. d.
10.	Kaczyce ul. Średnicowa*			0,250	B. d.			B. d.
11.	Zebrzydowice ul. Wałowa*	2018	Odcinkowa przebudowa jezdni, polegająca na odtworzeniu nowej nawierzchni asfaltowej	0,300	B. d.			B. d.
12.	Zebrzydowice ul. Jutrzenki*			0,850	B. d.			B. d.
13.	Marklowice Górne ul. Polna*			2,000	B. d.			B. d.
14.	Zebrzydowice ul. Skotnicka z łącznikiem do ul. Sadowej*			0,800	B. d.			B. d.
15.	Zebrzydowice ul. Jesionowa*			1,000	B. d.			B. d.

Źródło: Urząd Gminy Zebrzydowice

* szczegółowe nakłady inwestycyjne i źródła finansowania zostaną określone po wykonaniu dokumentacji projektowej

2.4.5. Infrastruktura zaopatrzenia w wodę

Na terenie Gminy Zebrzydowice występują źródła o wydajności powyżej 10 m³/h. Zlokalizowano także trzy ujęcia studzienne wód podziemnych.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna zarządzana jest przez Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Zebrzydowicach. Gmina jest zaopatrywana w wodę do spożycia przez siedem wodociągów publicznych, w których woda miesza się w określonych rejonach. Są to wodociągi:

1. Zebrzydowice,
2. JZWiK Moravka,
3. SmVaK Moravka,
4. Kończyce Małe Staropolska,
5. Kończyce Małe Karolinka,
6. Kończyce Małe Botaniczna
7. Kończyce Małe Botaniczna/Kończyce Małe Staropolska.

W 2016 r. pobór wód wynosił 2211,00 m³/d. W latach 2008 – 2015 wybudowano łącznie 26,5 km sieci wodociągowej. Jej długość w roku 2015 wynosiła 185,5 km. W Markłowicach Górnych i Kaczcach długość sieci przez lata 2008 – 2015 pozostawała na prawie niezmiennym poziomie (ok. 30 km w Markłowicach Górnych i ok. 36 km w Kaczcach).

Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w 2015 r. wyniosła 2682. Jest to wartość o 336 większa w stosunku do roku 2004. Ze zgromadzonych danych wynika, że na przestrzeni ośmiu lat ilość dostarczanej wody do gospodarstw domowych wzrosła z 217,7 dam³ do 251,5 dam³. Zużycie wody w gospodarstwach domowych (ogółem na jednego mieszkańca) w 2015 wyniosło 20,8 m³. Szczegółowe dane zawarte są w Tabeli 58.

Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej w 2009r. wynosił 83,9% natomiast w 2011 – 85,5%. Z sieci wodociągowej w 2015 r. korzystało łącznie 12070 osób.

Tabela 58 Stan sieci wodociągowej w Gminie Zebrzydowice w latach 2008 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ - WODOCIĄGOWEJ [km]									
1.	Zebrzydowice	52,1	52,4	52,4	52,4	52,4	52,4	60,0	68,8
2.	Kaczyce	35,8	36,0	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1	36,1
3.	Kończyce Małe	41,0	41,6	41,6	41,6	45,0	45,0	48,9	50,1
4.	Marklowice Górne	30,1	30,1	30,1	30,1	30,1	30,1	30,5	30,5
Gmina Zebrzydowice		159,0	160,1	160,2	160,2	163,6	163,6	175,5	185,5
PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROROWEGO ZAMIESZKANIA [szt.]									
1.	Zebrzydowice	956	974	986	1004	1025	1046	1061	1121
2.	Kaczyce	598	608	614	622	627	632	640	642
3.	Kończyce Małe	579	601	602	615	639	649	667	680
4.	Marklowice Górne	213	217	217	222	231	236	239	239
Gmina Zebrzydowice		2346	2400	2419	2463	2522	2563	2607	2682
WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [dam³]									
1.	Zebrzydowice	86,8	91,7	98,6	91,9	97,7	102,6	103,1	104,1
2.	Kaczyce	59,7	62,0	66,3	59,2	67,6	66,1	63,3	62,1
3.	Kończyce Małe	56,1	58,2	59,9	60,4	62,4	67,2	66,9	66,7
4.	Marklowice Górne	15,1	16,7	18,4	18,8	19,5	18,9	19,2	18,6
Gmina Zebrzydowice		217,7	228,6	243,2	230,3	247,2	254,8	252,5	251,5
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ [osoby]									
1.	Zebrzydowice	4302	4383	4437	4518	4613	4707	4774	5045
2.	Kaczyce	2691	2736	2763	2799	2821	2843	2880	2889
3.	Kończyce Małe	2606	2705	2709	2767	2875	2921	3002	3060
4.	Marklowice Górne	958	976	976	999	1040	1062	1076	1076
Gmina Zebrzydowice		10557	10800	10885	11083	11349	11533	11732	12070
ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [m³]									
1.	Zebrzydowice	20,2	20,0	22,2	20,3	21,2	21,8	20,7	20,6
2.	Kaczyce	21,5	22,7	24,0	21,8	23,9	23,3	22,0	21,8
3.	Kończyce Małe	20,6	20,9	22,1	20,9	21,7	23,0	21,6	24,5
4.	Marklowice Górne	15,8	17,1	18,9	18,8	18,8	17,8	17,8	17,3
Gmina Zebrzydowice		20,4	21,2	22,3	20,8	21,8	22,1	21,5	20,8

Z danych Powiatowej Inspekcji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Cieszynie na rok 2016 wynika, że w 1 z 67 próbek wody pobranych do badań mikrobiologicznych stwierdzono obecność pojedynczych bakterii grupy coli. Próbką pochodziła z punktu na sieci wodociągu Kończyce Małe Botaniczna/Kończyce Małe Staropolska. Zakwestionowano również 2 z 71 próbek pobranych do badań fizykochemicznych. W próbce z sieci wodociągowej „Kończyce Małe Staropolska” stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego stężenia dla parametru *żelazo*. Dla próbki pobranej z wodociągu „Kończyce Małe Botaniczna/Kończyce Małe Staropolska” stwierdzono niezakceptowaną *barwę*. W raporcie „*Stanu Środowiska w województwie śląskim w 2015 r.*” dokonano oceny wymagań dodatkowych, obszarów chronionych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. W roku 2015 zarówno kryterium fizykochemiczne jak i bakteriologiczne nie zostało spełnione.

Nasilenie problemów w poszczególnych miejscowościach Gminy Zebrzydowice, dotyczących zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia Tabela 59. Największe potrzeby dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej, zdiagnozowano w Kończycach Małych. Z kolei największe potrzeby związane z modernizacją sieci wodociągowej w Zebrzydowicach.

Tabela 59 Problemy dotyczące zaopatrzenia ludności w wodę w Gminie Zebrzydowice

Lp.	Problem/Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
1.	Niski odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (2008 – 2015 r.)				

Legenda:

	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

2.4.6. Infrastruktura sportowa

Mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z obiektów sportowych. Do dyspozycji społeczności gminy jest kompleks sportowy „Moje Boisko – Orlik 2012” zlokalizowany przy Zespole Szkół w Zebrzydowicach – ul. Kochanowskiego 55. Kompleks ten obejmuje boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne do gry w koszykówkę, piłkę ręczną, siatkówkę i tenisa ziemnego. Ponadto dostępna jest bieżnia lekkoatletyczna o powierzchni poliuretanowej, skoczna do skoków w dal oraz zaplecze sanitarno – szatniowe i tereny zielone. Dodatkowo przy Zespole Szkół w Zebrzydowicach zlokalizowany jest kryty basen i czynne sezonowo lodowisko. Z wielofunkcyjnych boisk można skorzystać także przy obiektach szkolnych w Kaczycach i Kończycach Małych. Pełnowymiarowe boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią dostępne jest dla społeczności przy Zespole Szkół w Kaczycach.

Podsumowując na terenie Gminy Zebrzydowice infrastruktura sportowa jest dobrze rozwinięta.

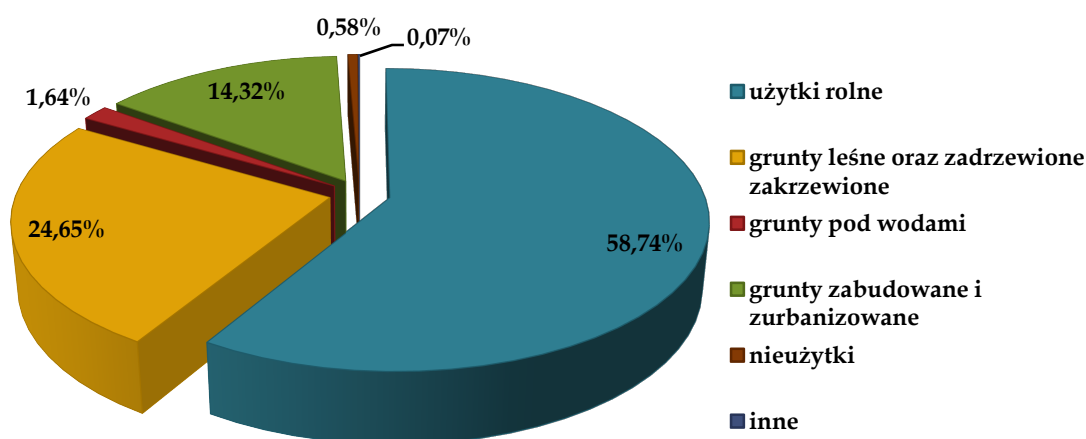
2.5. STREFA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

2.5.1. Zagospodarowanie przestrzenne

W większości obszar pokryty jest gruntami rolnymi, leśnymi, stawami hodowlanymi i nieużytkami. W południowej części sołectwa Kaczyce, do roku 1998 funkcjonowała kopalnia węgla kamiennego „Morcinek”, należąca do Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Występowanie kopalni po stronie czeskiej, jak i polskiej, związane z sąsiedztwem Jastrzębskiej Spółki Węglowej sprawia, że część obszaru gminy jest uprzemysłowiona.

Największy procent (58,74%) powierzchni Gminy Zebrzydowice stanowią użytki rolne. Wartość ta jest znacznie większa od średniej struktury użytków rolnych dla powiatu – wynoszącej 48,86%. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 24,65% powierzchni. Jest to wartość niższa od średniej dla powiatu – 39,54%. Grunty orne, zabudowane i zurbanizowane zajmują w gminie 15,32% (średnia w powiecie – 9,90%).

Wykres 26 Procentowa struktura użytkowania gruntów w 2016 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gmina Zebrzydowice ma charakter rolniczy. Wśród użytków rolnych przeważają grunty orne, stanowiąc 73,94% powierzchni użytkowanych rolniczo. Kolejnym typem, pod względem zajmowanej powierzchni są pastwiska trwałe – zajmujące 11,22% użytków rolnych. Szczegółową strukturę użytków rolnych, wraz z zajmowaną powierzchnią przedstawia Tabela 60.

Tabela 60 Zmiany w użytkowaniu ziemi w latach 2012-2014

Rodzaj terenu	Powierzchnia [ha]	
	2012 r.	2014 r.
Grunty orne	1809	1799
Pastwiska trwałe	275	273
Łąki trwałe	123	123
Grunty rolne zabudowane	94	98
Grunty pod stawami	83	88
Sady	50	49
Grunty pod rowami	3	3
Użytki rolne ogółem	2442	2433
Nie użytki	23	24
Teren zabudowany i zurbanizowany	585	593
Grunty pod wodami	65	68

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W odniesieniu do danych na 2012 r. (Tabela 60). Na terenie Gminy zaobserwowano zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o 9 ha. Większość z tych terenów przeznaczona została pod tereny zabudowane i zurbanizowane. Zwiększyła się powierzchnia gruntów pod wodami, i pod nieużytkami.

2.5.2. Tereny pogórnice

Na obszarze Gminy Zebrzydowice występują tereny pogórnice, związane z działalnością Kopalni Węgla Kamiennego „Morcinek”. Obszar kopalni zlokalizowano w południowo-zachodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. W granicach terenu górniczego znalazły się miejscowości: Brzezówka, Hażlach, Kaczyce, Kończyce Wielkie i Pogwizdów. Eksploatacja węgla kamiennego ze złoża trwała od grudnia 1986 r.. Bardzo trudne warunki geologiczno-górnice przyczyniły się jednak do trwałej nierentowności kopalni. 30 października 1998 r. zaprzestano wydobywania surowca, a likwidacji ostatecznie dokonano w 2001 r. kiedy to zamknięto magazyn. Do szczególnych problemów obszaru po KWK „Morcinek”, które wpływają na zahamowanie procesu rozwoju Gminy, należą:

- Bezrobocie, związane z utratą miejsc pracy,
- Narastanie zjawiska przestępczości,
- Niska aktywność inwestycyjna,
- Brak nowych przedsiębiorstw na terenach pogórnich,
- Awaryjny system wodno – kanalizacyjny,
- Pustostany,
- Degradacja stanu technicznego substancji budowlanej,
- Nieefektywna gospodarka energią cieplną w obiektach budowlanych,
- Niezagospodarowane tereny,
- „Tradycyjny” układ komunikacyjny z wadami geometrycznymi,
- Zły stan techniczny dróg wewnętrznych oraz dojazdowych,

W związku z powyższymi wymienionymi negatywnymi zjawiskami, w latach 2007 – 2015, realizowano *Lokalny Program Rewitalizacji: Obszar po byłej KWK „Morcinek” w Kaczycach*.

W ramach dokumentu, wyznaczono obszar rewitalizacji o powierzchni 100 000 m², obejmujący teren wytwórczo-komercyjny, z wyłączeniem terenów zabudowy jednorodzinnej. Rewitalizacja obszaru stała się kompleksowym, wielopłaszczyznowym działaniem w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Projekty rewitalizacyjne w sektorze społecznym miały na celu ograniczenie występujących patologii społecznych i związanej z nimi przestępczości. Modernizacji uległa infrastruktura drogowa i wodno-kanalizacyjna. Zmiany te miały doprowadzać do stworzenia dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Z kolei modernizacja obiektów przemysłowych, pozwoliła na dopasowanie do pełnienia nowych funkcji, a także przyczyniła się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Planowanym końcowym efektem działań na obszarze po byłej KWK „Morcinek”, była jakościowa zmiana charakterystyki funkcjonalnej obszaru.

2.5.3. Transport publiczny

Na terenie Gminy Zebrzydowice transport publiczny obejmuje transport autobusowy i kolejowy. Na terenie miejscowości Zebrzydowice, transport publiczny realizowany jest przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Jastrzębiu Zdroju. Autobusy linii 120 zatrzymują się na przystankach:

- Zebrzydowice Dworzec PKP,
- Zebrzydowice Kino,
- Zebrzydowice Ośrodek Zdrowia,
- Zebrzydowice Poziomka,
- Zebrzydowice Skrzyżowanie,
- Zebrzydowice Słowicza,
- Zebrzydowice Szkoła.

Z kolei autobusy linii 122 zatrzymują się na przystankach wymienionych powyżej, za wyjątkiem: Zebrzydowice Słowicza i Zebrzydowice Szkoła. Kursy wykonuje również autobus linii 110, który kursuje do ronda.

Na terenie Gminy Zebrzydowice, działają również prywatni przewoźnicy, którzy umożliwiają dojazdy do okolicznych miejscowości. Firma Linea Trans Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Limanowskiego 8/14 w Cieszynie, organizuje kursy busów relacji:

- Cieszyn – Jastrzębie przez Kaczyce,
- Cieszyn – Jastrzębie przez Zebrzydowice,
- Cieszyn – Marklowice Górne,
- Kaczyce Szkoła – Marklowice Górne przez Zebrzydowice,
- Kaczyce – Marklowice,
- Kończyce – Zebrzydowice,
- Zebrzydowice dworzec kolejowy – Zebrzydowice.

Z kolei Firma Trans – Bus, z siedzibą przy Placu Wolności w Cieszynie, organizuje kursy busów relacji:

- Cieszyn – Gliwice przez Kończyce Małe, Zebrzydowice,
- Cieszyn – Wrocław przez Kończyce Małe, Zebrzydowice.

Publiczny transport kolejowy realizowany jest przez linie:

- Linia nr 90 Zebrzydowice – Cieszyn; stacje: Zebrzydowice, Kończyce, Kaczyce,
  - Linia nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice; stacje: Zebrzydowice(Gr.), Zebrzydowice.
- Linia ta stanowi fragment międzynarodowego szlaku kolejowego C – E – 65, który łączy Górny Śląsk z Warszawą, oraz poprzez stację w Zebrzydowicach ruch w kierunku Pragi, Wiednia oraz Budapesztu.

Podsumowując transport publiczny na obszarze Gminy Zebrzydowice jest dobrze zorganizowany. Najlepiej skomunikowane z okolicznymi miejscowościami są Zebrzydowice.

2.5.4. Turystyka i rekreacja

Niewątpliwym walorem Gminy Zebrzydowice jest jej położenie. Obszar należący do Śląska Cieszyńskiego obfituje w stawy i lasy. Dzięki pagórkowatej rzeźbie, na terenie Gminy występuje kilka punktów widokowych odbioru dalekiego krajobrazu. W układzie przestrzennym wyraźnie wydziela się dolina rzeki Piotrówki z licznymi potokami i ciekami wodnymi tworzącymi bogaty układ terenów przyrodniczych ze zbiornikami wodnymi i stawami. W Zebrzydowicach nad miejscowym stawem „Młyńszok” o powierzchni 24 ha funkcjonuje Ośrodek Sportów Wodnych. W zbiorniku wodnym wydzielone zostały dwa strzeżone przez ratowników baseny, a nad jakością wód czuwa sanepid. Na terenie stawu można skorzystać z żagliwek, windsurfingu, rowerów wodnych i kajaków. Wokół zbiornika wybudowana jest ścieżka rowerowa i pieszka.

Przez teren Gminy Zebrzydowice przebiega wiele szlaków turystycznych – rowerowych i pieszych:

- szlak rowerowy z Żor do Ustronia o łącznej długości 96,2 km;
- szlak pieszy Zebrzydowice – Brzezie Zameckie o długości 10,54 km;
- szlak pieszy Zebrzydowice – Turza Śląska o długości 35, 2 km;
- szlak rowerowy Kaczyce – Dębowiec o długości 14, 42 km;
- szlak rowerowy Kaczyce – Kończyce o długości 17, 52 km;
- szlak pieszy i rowerowy „Szlak Zamków nad Piotrówką” Gołkowice – Zebrzydowice – Kończyce o długości 25, 37 km.
- szlak rowerowy Cieszyn – Markłowice Górne;
- szlak rowerowy Markłowice Górne – Jastrzębie Zdrój;
- szlak pieszy PTTK Zebrzydowice – Jastrzębie Zdrój;
- trasa zielona Nordic Walking – Zebrzydowice o długości 4,78 km;
- trasa czerwona Nordic Walking Zebrzydowice – Kończyce Małe o długości 10,56 km;
- trasa czarna Nordic Walking Zebrzydowice – Kończyce Małe o długości 20,8 km;
- szlak turystyczny Chałupki – Jasnowice przez Zebrzydowice;
- szlak turystyczny Kończyce Małe – Gumna;

W ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007 – 2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska – Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Śląsk Cieszyński – Těšínské Slezsko, zrealizowano projekt turystycznej ścieżki rowerowej łączącej Karvanę z Zebrzydowicami. W ramach całego projektu opracowany został projekt budowlano-

wykonawczy ścieżki rowerowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą trasie oraz przygotowano materiały promocyjne.

Punkt Informacji Turystycznej w Zebrzydowicach udziela informacji na temat bazy noclegowej w Gminie oraz atrakcji turystycznych. W Gminie Zebrzydowice zlokalizowane są dwa obiekty hotelowe:

- Hotel „Zebrzydowice” ul. Kochanowskiego 39, 43-410 Zebrzydowice;
- Gościniec Zamkowy ul. Staropolska 5, 43-410 Kończyce Małe.

Liczba obiektów hotelowych na przestrzeni lat 2012 – 2015 utrzymuje się na stałym poziomie. Liczba dostępnych miejsc noclegowych nieznacznie wzrosła. Negatywnym zjawiskiem jest spadek liczby udzielanych noclegów w latach 2012-2014 o ponad 37%. Problem stanowi również spadek liczby turystów zagranicznych, w latach 2012 – 2015 o 88% (Tabela 61).

Tabela 61 Obiekty hotelowe w Gminie Zebrzydowice w latach 2012 – 2015

Wyszczególnienie	J.m.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Obiekty hotelowe ogółem	szt.	2	2	2	2
Miejsca noclegowe ogółem	szt.	58	60	66	61
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	osoba	209	81	88	25
Ogółem udzielone noclegi	nocleg	4 240	3 887	2 661	-

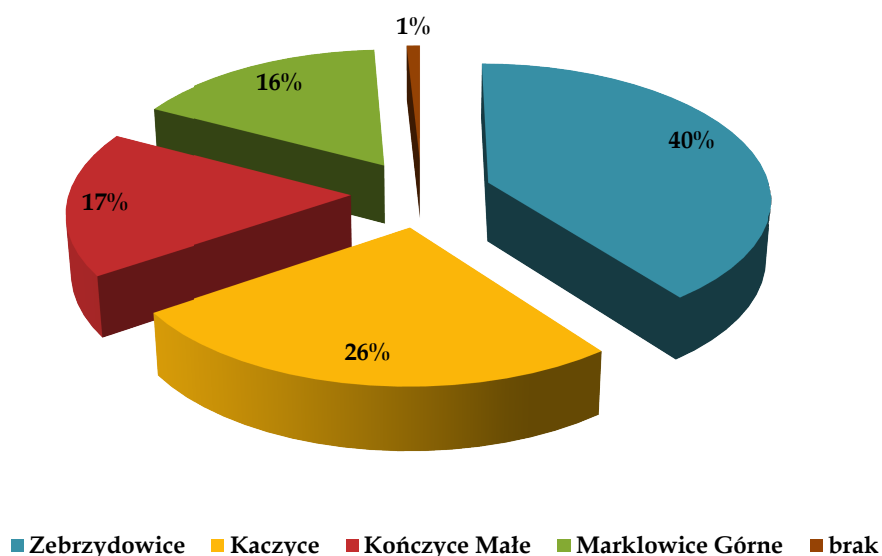
Źródło: BDL GUS

3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH ORAZ SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH – WYNIKI ANKIETYZACJI I KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W Gminie Zebrzydowice dnia 07.02.2017 r. do mieszkańców rozesłano anonimowe ankiety dotyczące procesu rewitalizacji (Rysunek 9). Ich celem było zbadanie potrzeb mieszkańców w zakresie polepszenia jakości życia, oraz określenia miejsc cechujących się największym zaniedbaniem. W pierwszej części, ankietowani mieli za zadanie wskazać najważniejsze problemy z jakimi boryka się Gmina. Druga część obejmowała identyfikację miejsc i obszarów występowania negatywnych zjawisk. Ankietowani mieli możliwość wskazania również swoich potrzeb i oczekiwań dotyczących sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej. Pierwszy termin składania ankiet mijał dnia 22.02.2017 r., jednakże w związku z małym zainteresowaniem, proces ankietyzacji przedłużono do dnia 10.03.2017 r. Mieszkańcy mogli dodatkowo pobrać ankietę ze strony internetowej (<http://www.zebrzydowice.pl/aktualnosci/news/id/74.html>) oraz z Gazety „Wiadomości z nad Piotrówką” wydawanej przez Gminę. Wypełnione ankiety mieszkańcy zwracali do Urzędu Gminy lub wysyłali na wskazany adres e-mail.

Do Urzędu Gminy napłynęły łącznie 53 ankiety. Dodatkowo, mieszkańcy mieli możliwość udzielenia odpowiedzi na pytania zamieszczone w ankiecie podczas spacerów badawczych organizowanych przez Urząd Gminy. Zebrano dodatkowo 63 ankiety. 40% ankietowanych pochodziło z Zebrzydowic, 26% z Kaczyc, oraz kolejno 17% i 16% z Kończyc Małych i Markłowic Górnych Wykres 27 Struktura pochodzenia ankietowanych Wykres 27). Pozostała część nie podała miejsca swojego zamieszkania. 97% osób spośród ankietowanych wskazało, że mieszka w Gminie, 1% jest tylko zatrudniona, 1% uczy się. Pozostała część nie udzieliła odpowiedzi.

Wykres 27 Struktura pochodzenia ankietowanych

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 9 Ankieta dotycząca rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice, rozesłana do mieszkańców

Ankieta dotycząca rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice

Szanowni Państwo,

Gmina Zebrzydowice przystąpiła do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Niniejsza ankieta ma na celu zbadanie potrzeb mieszkańców w zakresie polepszenia jakości życia, określenie miejsc cechujących się największym zaniedbaniem oraz wskazanie najważniejszych problemów z jakimi boryka się gmina.

Prosimy o wypełnienie ankiety i złożenie jej w Urzędzie Gminy przesłanie pocztą lub na adres mailowy ir@zebrzydowice.pl do dnia 22.02.2017 r.

1. W gminie Zebrzydowice:

mieszkam ☐ jestem zatrudniony/zatrudniona ☐
prowadzę działalność gospodarczą ☐ uczę się ☐

2. Jeżeli mieszka Pan/Pani w gminie Zebrzydowice proszę wskazać miejscowość i ulicę.

☐ Zebrzydowice Dolne ☐ Zebrzydowice Górne ☐ Kaczyce ☐ Kończyce Małe ☐ Marklowice Górne
ulica: .....

3. Jak ocenia Pani/Pan poniższe aspekty funkcjonowania gminy Zebrzydowice, wpływające na warunki życia mieszkańców?

Proszę postawić znak „X” w odpowiedniej kolumnie.

Aspekt funkcjonowania gminy	1 – bardzo źle	2 – źle	3 – dostatecznie	4 – dobrze	5 – bardzo dobrze
integracja lokalnej społeczności					
aktywność społeczna mieszkańców					
zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne					
patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)					
ubóstwo					
oferta placówek kulturalnych					
bezpieczeństwo publiczne					
opieka przedszkolna i żłobkowa					
oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych					
baza sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa					
kompetencje zawodowe mieszkańców					
sytuacja na rynku pracy					
poziom rozwoju sektora usług i handlu					
wsparcie dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw					
poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie					
przedsiębiorczość mieszkańców					
dostęp do nowoczesnych technologii					
dostępność terenów inwestycyjnych					
wykorzystanie potencjału turystycznego gminy					
promocja gminy					
stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna itp.)					
ilość i stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy					
stan infrastruktury komunikacyjnej: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie, połączenia komunikacyjne, ścieżki rowerowe.					
stan techniczny zabytków					
gospodarka komunalna (odpadami i ściekami)					
zanieczyszczenie środowiska naturalnego					
estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych					
świadomość ekologiczna mieszkańców					

4. Jeżeli w gminie powstałaby nowa organizacja społeczna, czym powinna się zajmować?

.....

5. Które miejsca w gminie są najbardziej zaniedbane? Proszę wskazać maksymalnie trzy miejsca w każdej kategorii i określić co wymaga poprawy.

- budynki:

- a) .....
b) .....
c) .....

- obszary naturalne:

- a) .....
b) .....
c) .....

- drogi / chodniki:

- a) .....
b) .....
c) .....

- inne (jakie?):

- a) .....
b) .....
c) .....

6. Które obszary gminy cechują się największą kumulacją negatywnych zjawisk społecznych (duży udział osób dotkniętych patologiami społecznymi, ubóstwem, bezrobociem). Proszę wskazać maksymalnie trzy obszary.

- a) .....
b) .....
c) .....

7. Jakie działania powinna prowadzić gmina, by mieszkańcy czuli się lepiej w swoim miejscu zamieszkania? Proszę o wskazanie maksymalnie trzech działań.

- a) .....
b) .....
c) .....

8. Czy uczestniczy Pan/Pani w wydarzeniach / działaniach kulturalnych i integracyjnych prowadzonych przez gminę? Jeżeli tak, proszę wskazać w jakich, jeżeli nie to proszę wskazać dlaczego. ☐ Tak ☐ Nie

9. Czego najbardziej brakuje w okolicy miejsca Pana / Pani zamieszkania? Proszę wybrać maksymalnie pięć punktów stawiając znak „X” w odpowiedniej kolumnie.

Rekreacyjnych terenów zielonych	
Płaców zabaw	
Siłowni na wolnym powietrzu	
Obiektów sportowych	
Ścieżek rowerowych	
Nowych dróg	
Chodników	
Oświetlenia ulic	
Połączeń komunikacją publiczną	

Przedszkoli	
Żłobków	
Świetlic dla dzieci i młodzieży	
Zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży	
Zajęć kulturalnych, sportowych i edukacyjnych dla dorosłych	
Możliwości zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych	
Miejsc pracy	
Terenów inwestycyjnych	
Infrastruktury i obiektów przyciągających turystów	

10. Inne uwagi / sugestie:

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety i poświęcony czas.

Źródło: opracowanie własne

3.1. ANKIETYZACJA – STREFA SPOŁECZNA

W punkcie trzecim ankiety, mieszkańcy udzielali odpowiedzi poprzez wskazanie jednego z pięciu wariantów: bardzo źle, źle, dostatecznie, dobrze oraz bardzo dobrze. Procentowe wartości w nawiasach oznaczają ilość osób opowiadającą się za wariantem.

Mieszkańcy „dobrze” ocenili takie aspekty strefy społecznej jak: oferta placówek kulturalnych (40%), bezpieczeństwo publiczne (51%), opiekę przedszkolną (49%) oraz ofertę edukacyjną szkół podstawowych i ponadpodstawowych (po 55%). Spośród ankietowanych, 47% uczestniczy w wydarzeniach i działaniach kulturalnych organizowanych na terenie Gminy Zebrzydowice (Złoty Kłos, Wianki, Dożynki, Festyn „Mundurowi Dzieciom”, koncerty i występy artystyczne, Rajd „Przerzutka”). Mieszkańcy, którzy nie uczestniczą w wydarzeniach za przyczynę podawali brak czasu, brak należytej informacji o wydarzeniach oraz brak wydarzeń odpowiadającym ich zainteresowaniom. Pozostała część nie udzieliła odpowiedzi. Jako „dostateczną” uznali integrację lokalnej społeczności (57%), aktywność społeczną mieszkańców (53%) oraz zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne (49%). Największa część mieszkańców (31%) zapytana o występowanie patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie) wskazała jako odpowiedź „dostatecznie”. Również w przypadku ubóstwa, ankietowani wskazywali najczęściej odpowiedź „dostatecznie”(38%). Warto jednak zaznaczyć, iż 23% wśród ankietowanych zauważa negatywne skutki ubóstwa i ocenia go w kategoriach „złe i bardzo złe”. 26% opowiedziało się za odpowiedzią „źle i bardzo źle” w przypadku patologii społecznych. Tabela 62 przedstawia poziomy nasilenia danego problemu ze strefy społecznej.

Tabela 62 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy społecznej oraz ich nasilenie

Lp.	Aspekt funkcjonalny gminy	Poziom występowanie problemu
1.	Integracja lokalnej społeczności	
2.	Aktywność społeczna mieszkańców	
3.	Zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne	
4.	Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)	
5.	Ubóstwo	
6.	Oferta placówek kulturalnych	
7.	Bezpieczeństwo publiczne	
8.	Opieka przedszkolna i żłobkowa	
9.	Oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych	

Legenda:

	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańców pytano o profil działalności nowej organizacji społecznej. Dominującą odpowiedzią była „organizacja pomagająca osobom niepełnosprawnym” (34%). Na kolejnym miejscu uplasowała się organizacja proekologiczną (23%). Wolontariat dla ludzi w trudnej sytuacji życiowej zdobył 13%. Po 11% uzyskały organizacje zajmujące się problemami gminy oraz poprawą możliwości zarobkowania. Pozostała część nie udzieliła odpowiedzi.

3.2. ANKIETYZACJA – STREFA GOSPODARCZA

Mieszkańcy „dobrze” ocenili swoją przedsiębiorczość (43%). Kompetencje zawodowe mieszkańców zostały zaklasyfikowane do wariantu dostatecznego (40%) i dobrego (34%). Poziom rozwoju sektora usług i handlu oraz poziom inwestycji gospodarczych oceniono na dostateczne (kolejno 34% i 35%). Jako „dostateczna” została również oceniona dostępność terenów inwestycyjnych (41%).

Kolejne aspekty strefy gospodarczej zaklasyfikowano do grupy „dostatecznej”, jednakże znaczny procent ocen przypisano wariantowi „zły i bardzo zły”. Dotyczy to sytuacji na rynku pracy (39% dostateczne, 35% źle/bardzo źle), dostępu do nowoczesnych technologii (40% dostateczne, 23% źle/bardzo źle) oraz poziomu wsparcia dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – 33% głosów dla odpowiedzi „dostatecznie” oraz 29% „źle/bardzo źle”. Tabela 63 przedstawia graficzne poziomy nasilenia problemów ze strefy gospodarczej.

Tabela 63 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy gospodarczej oraz ich nasilenie

Lp.	Aspekt funkcjonalny gminy	Poziom występowania problemu
1.	Kompetencje zawodowe mieszkańców	
2.	Sytuacja na rynku pracy	
3.	Poziom rozwoju sektora usług i handlu	
4.	Wsparcie dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
5.	Poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie	
6.	Przedsiębiorczość mieszkańców	
7.	Dostęp do nowoczesnych technologii	
8.	Dostępność terenów inwestycyjnych	

Legenda:

	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

3.3. ANKIETYZACJA – STREFA ŚRODOWISKOWA

Przeważająca część mieszkańców określiła świadomość ekologiczną mieszkańców jako bardzo niską (38% odpowiedzi źle/bardzo źle), jako przyczynę podając spalanie nieodpowiednich materiałów w kotłach centralnego ogrzewania. Podobną wartość (36%) otrzymała odpowiedź „dostateczna”. Największa część ankietowanych oceniła stan środowiska naturalnego jako „dostateczny” (43%). Należy jednak zwrócić uwagę na odpowiedź „źle/bardzo źle”, która uzyskała łącznie 30% głosów. Tabela 64 przedstawia poziomy nasilenia problemów w strefie środowiskowej.

Tabela 64 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy środowiskowej oraz ich nasilenie

Lp.	Aspekt funkcjonalny gminy	Poziom występowanie problemu
1.	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	
2.	Świadomość ekologiczna mieszkańców	

Legenda:

	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

W opisie obszarów naturalnych, mieszkańcy zwracali uwagę na ogólny problem zaśmiecania (dzikie wysypiska śmieci) lasów, obszarów spacerowych i innych obszarów o walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Za zaniedbane uznano również obszar po kopalni KWK Morcinek oraz okolice rzeki Piotrówki i tereny nad Olzą.

3.4. ANKIETYZACJA – STREFA TECHNICZNA

Za „dobrym” stanem technicznym zabytków opowiedziała się prawie połowa ankietowanych (49%). Równie wysoko ocenienia została gospodarka odpadami i ściekami (53%). Stan infrastruktury technicznej (wodociągi i kanalizacja) uzyskał po 36% dla odpowiedzi „dostatecznie” oraz „dobrze”. Jako „dostateczną” mieszkańcy uznali ilość i stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy (42%) oraz stan infrastruktury komunalnej (40%) do której zaliczono drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie uliczne, połączenia komunikacyjne i ścieżki rowerowe. Tabela 65 przedstawia graficznie poziomy nasilenia problemów w strefie technicznej.

Tabela 65 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy technicznej oraz ich nasilenie

Lp.	Aspekt funkcjonalny gminy	Poziom występowanie problemu
1.	Stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna itp.)	
2.	Ilość i stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy	
3.	Stan infrastruktury komunalnej: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie, przyłącza komunikacyjne, ścieżki rowerowe	
4.	Stan techniczny zabytków	
5.	Gospodarka komunalna (odpadami i ściekami)	

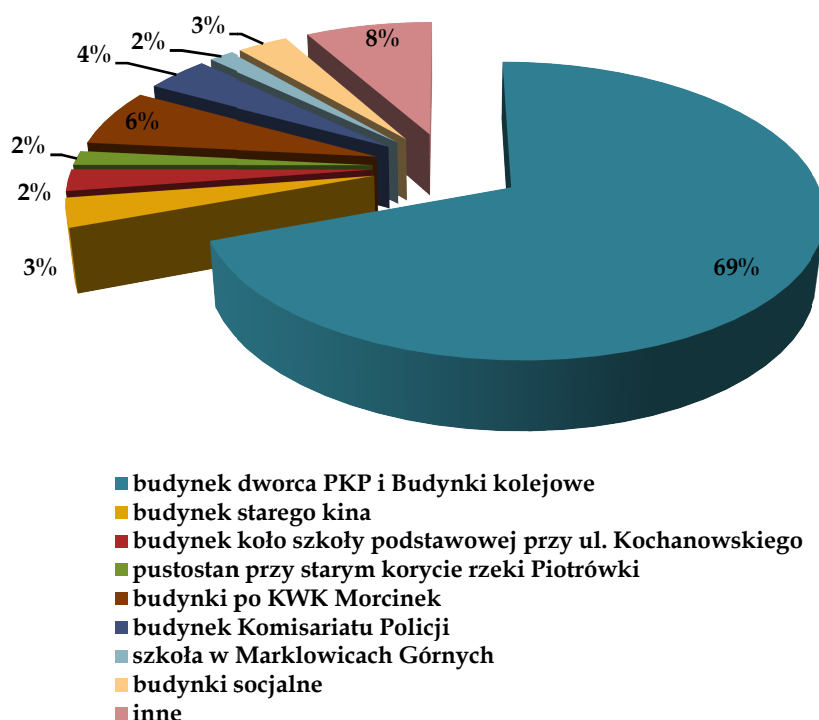
Legenda:

	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

W szczegółowym opisie miejsc najbardziej zaniedbanych w Gminie Zebrzydowice, ankietowani szczególnie często wskazywali budynek dworca PKP wraz z budynkami kolejowymi – 69%. Na kolejnym miejscu uplasowały się budynki po KWK „Morcinek” (6%) oraz budynek Komisariatu Policji – 4%. Szczegóły przedstawia Wykres 28.

Wykres 28 Najbardziej zaniedbane budynki na terenie Gminy Zebrzydowice

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy zgłaszali również zły stan techniczny dróg - w szczególności brak chodników i poboczy, brak oświetlenia oraz na zły stan nawierzchni i zbyt wąskie drogi – bez możliwości mijania się samochodów. Tabela 66 przedstawia najczęściej wymieniane w ankiecie ulice.

Tabela 66 Ulice wymagające remontów w podziale na poszczególne miejscowości

Miejscowość	Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Markłowice Górne
Ulice	ul. Stawowa ul. Nowy Dwór ul. Jesionowa ul. Jutrzenki ul. Wałowa	ul. Sobieskiego ul. Stalmach	ul. Korczaka ul. Spółdzielcza	ul. Szkolna ul. Polna ul. Ustronna

Źródło: opracowanie własne

3.5. ANKIETYZACJA – STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Mieszkańcy Gminy „dobrze” oceniają estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznej (53%) Kolejne aspekty strefy przestrzenno-funkcjonalnej uzyskały zbliżone wartości dla odpowiedzi „dostatecznej i dobrej”. Do grupy tej należy wykorzystanie potencjału turystycznego (34% „dobrze”, 33% „dostatecznie”), promocja gminy (37% „dostatecznie”, 31% „dobrze” oraz baza sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa (37% „dobrze”, 34% „dostatecznie”). Tabela 67 przedstawia graficzne zestawienie problemów w strefie przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 67 Wskazane w ankietyzacji problemy strefy przestrzenno – funkcjonalnej oraz ich nasilenie

Lp.	Aspekt funkcjonalny gminy	Poziom występowanie problemu
1.	Baza sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	
2.	Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy	
3.	Promocja gminy	
4.	Estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznej	

Legenda:

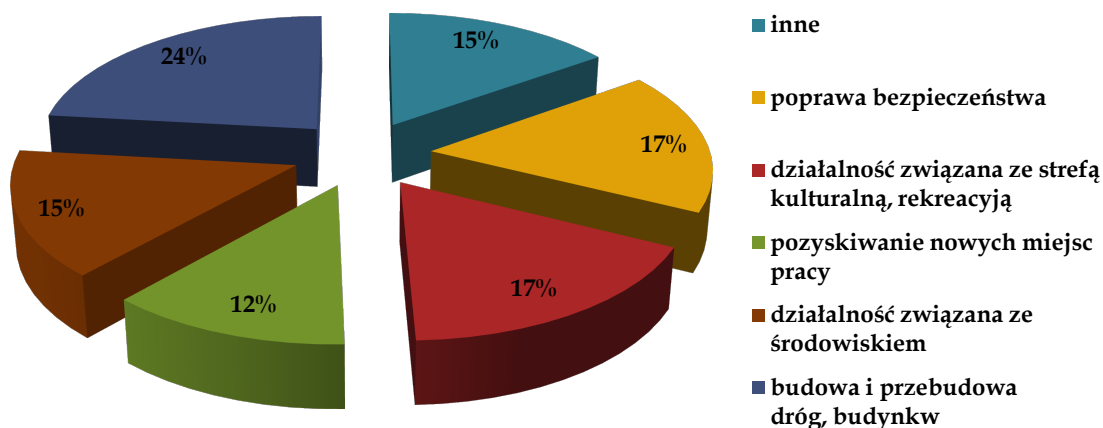
	Występowanie problemu
	Brak problemu

Źródło: opracowanie własne

3.6. ANKIETYZACJA – OCZEKIWANIA I POTRZEBY MIESZKAŃCÓW

Ankietowani wskazali również działania na których powinna skupić się Gmina, aby mieszkańcy lepiej czuli się w swoim miejscu (Wykres 29). Głównym kierunkiem działań, który uzyskał łącznie 22% głosów była działalność związana ze strefą kulturalną i rekreacyjną. Kolejną ważną strefą dla mieszkańców (20 %) jest budowa i przebudowa infrastruktury drogowej (poszerzanie dróg, budowa chodników, instalacja oświetleń oraz remont budynków PKP. Dla mieszkańców istotna jest również poprawa bezpieczeństwa (17%) oraz większa dbałość o stan środowiska naturalnego (10%)

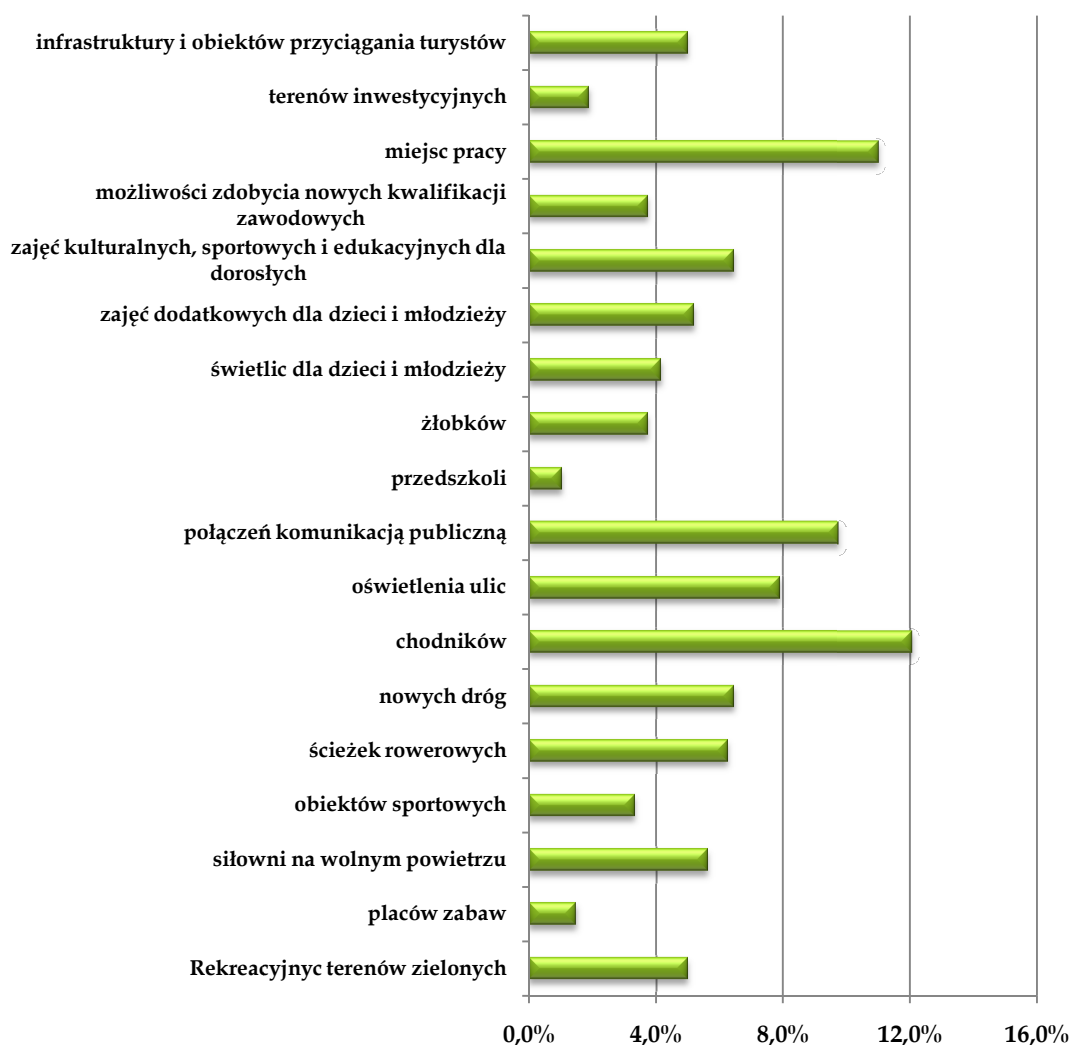
Wykres 29 Kierunki działań, na których powinna skupić się gmina, wskazane przez mieszkańców

Mieszkańcy mieli również za zadanie stwierdzić czego najbardziej brakuje w okolicy ich miejsca zamieszkania. Wyniki przedstawia Wykres 30. Najwięcej odpowiedzi (ponad 12 %) dotyczyło chodników. 11% ankietowanych wskazała brak miejsc pracy, jako największy problem i potrzebę związaną z Gminą. Na trzecim miejscu, pod względem popularności uplasował się brak połączeń komunikacją publiczną – niecałe 10 %.

Wykres 30 Potrzeby mieszkańców związane z Gminą Zebrzydowice

3.7. ANKIETYZACJA – PODSUMOWANIE

Z danych zebranych od ankietowanych wytyczyć można strefy w których mieszkańcy zauważają występowanie problemów i dysfunkcji. Za największy problem mieszkańcy uznają brak świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy i związane z tym zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Niepokojące są również doniesienia dotyczące patologii społecznej i ubóstwa. Mieszkańcy ocenili pozytywnie bezpieczeństwo publiczne, jednakże w części opisowej spora grupa ankietowanych zwróciła uwagę na konieczność jego poprawy poprzez częstsze patrole policji. Według osób biorących udział w ankiecie, obszarem który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk, jest obszar dworca PKP w Zebrzydowicach wraz z budynkami kolejowymi. Ankietowani zgodnie widzą potrzebę przebudowy budynków PKP oraz infrastruktury drogowej (chodniki, oświetlenie, poszerzenie dróg). Bariere komunikacją stanowi brak połączeń środkami publicznego transportu. Największą kumulację problemów zauważa się w strefie gospodarczej. W Gminie Zebrzydowice brakuje miejsc pracy. Mieszkańcy negatywnie oceniają poziom wsparcia dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Ankietowani wskazują również na małą dostępność nowoczesnych technologii.

3.8. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Dnia 6 kwietnia 2017r. przeprowadzono konsultacje społeczne w formie dwóch spotkań z mieszkańcami. Pierwsze ze spotkań odbyło się o godzinie 14.00 w budynku Domu Ludowego w Kaczycach przy ul. Ludowej 10, a drugie o godzinie 16.00 w budynku Urzędu Gminy Zebrzydowice w Zebrzydowicach przy ul. ks. A. Janusza 6. Do udziału w konsultacjach społecznych zostali zaproszeni wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji. Ogłoszenie o planowanych spotkaniach z mieszkańcami, ukazało się na stronie internetowej: (http://www.zebrzydowice.pl/aktualnosc-125-spotkanie_z_mieszkancami_gminy_w.html), dnia 24 marca 2017r. oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy Zebrzydowice. Głównym celem spotkań było przeprowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do całej społeczności lokalnej. Na spotkaniach było obecnych 5 mieszkańców: 4 osoby z Kaczyc, 1 osoba z Zebrzydowic oraz 1 osoba z Kończyc Małych oraz 5 przedstawicieli Urzędu Gminy Zebrzydowice. Świadczy to o braku aktywności społecznej oraz niewielkim zainteresowaniu mieszkańców Gminy lokalnymi problemami.

Podczas spotkań poinformowano zebrane osoby o:

- istocie, celach i zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu,
- wynikach diagnozy opartej na wynikach ankietyzacji, przeprowadzonej wśród mieszkańców, informacjach otrzymanych od różnych instytucji, a także danych statystycznych pochodzących z BDL GUS,
- wstępnie wyznaczonym terenie zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Przeprowadzono także rozmowy zachęcające interesariuszy do aktywnego udziału w procesie delimitacji poprzez wskazanie problemów z jakimi boryka się społeczność lokalna, a także obszarów cechujących się szczególnym nagromadzeniem zjawisk kryzysowych oraz terenów, które z punktu widzenia interesariuszy wymagają rewitalizacji.

Podczas przeprowadzonej dyskusji zgromadzone osoby wskazały na następujące problemy wraz z ich lokalizacją:

- izolacja mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka w Kaczycach od lokalnej społeczności,
- wewnętrzny podział lokalnej społeczności na mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka i pozostałych mieszkańców Kaczyc,
- patologie społeczne (przemoc, alkoholizm) wśród mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka w Kaczycach,
- niezagospodarowane, rozległe tereny po byłej KWK „Morcinek”,
- złe skomunikowanie terenów po byłej KWK „Morcinek” z okolicznymi miejscowościami,
- niezagospodarowane, atrakcyjne tereny rekreacyjne nad rzeką Olzą, brak deptaka,
- zły stan dróg, łączących Kaczycę z obszarami przygranicznymi (Republika Czeska),
- brak chodników w Kaczycach; głównie wzdłuż dróg powiatowych,
- zły stan budynku stacji kolejowej w Kaczycach, która powinna być wizytówką miejscowości,

- zły stan budynku „starego kina” w Zebrzydowicach,
- niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacji sanitarnej w Zebrzydowicach.

Informacje pozyskane w czasie dyskusji zostały uwzględnione w diagnozie oraz przy wyznaczeniu dokładnych granic terenu zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

3.9. POTRZEBY REWITALIZACYJNE

Na podstawie uzyskanych od różnorodnych instytucji informacji, przeprowadzonej wśród mieszkańców anonimowej ankietyzacji oraz konsultacji społecznych, a także analizy danych statystycznych, pochodzących z BDL GUS, określono potrzeby rewitalizacyjne, odnośnie poszczególnych sfer życia społecznego oraz stanu infrastruktury:

a) Strefa społeczna:

- określenie przyczyn i zatrzymanie niekorzystnych zjawisk demograficznych tj. spadek liczby ludności i gęstości zaludnienia oraz niski przyrost naturalny,
- włączenie większej liczby mieszkańców w życie społeczne i kulturalne Gminy,
- lepsza organizacja opieki nad najmłodszymi dziećmi,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu, szczególnie wśród mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka w Kaczycach,
- określenie dokładnych przyczyn przyznawania pomocy społecznej i innych form pomocy finansowej,
- zapobieganie ubóstwu i organizacja pomocy dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej,
- zapobieganie uzależnieniom (alkoholizm, narkomania) oraz przemocy w rodzinie,
- zapewnienie wystarczającej ilości mieszkań socjalnych poprzez wykorzystanie istniejących budynków,
- określenie przyczyn i zapobieganie bezrobociu,
- podwyższenie kwalifikacji osób bezrobotnych,
- polepszenie bezpieczeństwa w Gminie, w tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

b) Strefa gospodarcza:

- zagospodarowanie terenów po byłej KWK „Morcinek” w Kaczycach,
- stworzenie odpowiedniej infrastruktury technicznej na terenach pokopalnianych,
- rozwój współpracy władz Gminy z przedsiębiorcami, którzy planują rozwój działalności na obszarze po byłej KWK „Morcinek”,
- wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości w Gminie, w tym nowoczesnych technologii,

c) Strefa środowiskowa

- monitorowanie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk na terenie Gminy,
- wspieranie przez Gminę oraz współpraca z mieszkańcami działań na rzecz polepszenia jakości powietrza atmosferycznego,
- wspieranie przez Gminę oraz współpraca z mieszkańcami działań na rzecz polepszenia jakości wód powierzchniowych,

- usuwanie azbestu z terenu Gminy,
- rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej,
- budowa większej świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Gminy.

d) Strefa techniczna:

- przeprowadzenie remontów budynków w złym stanie technicznym,
- termomodernizacja budynków i polepszenie ich efektywności energetycznej,
- zagospodarowanie istniejących budynków na rzecz lokali mieszkalnych,
- poprawa stanu technicznego dróg oraz infrastruktury komunalnej (chodniki, parkingi, oświetlenie uliczne).

e) Strefa przestrzenno-funkcjonalna

- Zagospodarowanie terenów po byłej KWK „Morcinek” w Kaczycach,
- rozbudowa systemu transportu publicznego,
- zagospodarowanie atrakcyjnych terenów rekreacyjnych nad rzeką Olzą i rzeką Piotrówką.

4. DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

Dokonana diagnoza ilościowa oraz wnioski z przeprowadzonej ankietyzacji i konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz osobami zarządzającymi Gminą Zebrzydowice, wskazują, że obszar Gminy Zebrzydowice, cechuje się występowaniem negatywnych zjawisk: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz technicznych. Zestawienie najważniejszych problemów wraz z nasileniem i miejscami ich występowania, przedstawia Tabela 68.

Tabela 68 Charakterystyka negatywnych zjawisk występujących na obszarze Gminy Zebrzydowice

Negatywne zjawiska	Problemy	Miejsca występowania	Miejscowość			
			Zebrzydowice	Kaczyce	Kończyce Małe	Marklowice Górne
Społeczne	Spadek liczby ludności (2011 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe				
	Spadek gęstości zaludnienia (2011 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe				
	Niski odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (2011 r.)	Zebrzydowice				
	Wysoki odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym (2011 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Wysoki współczynnik feminizacji (2011 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Niski przyrost naturalny (2015 r.)	Cała Gmina				
	Niska frekwencja w wyborach samorządowych (2014 r.)	Kaczyce				
	Niska frekwencja w wyborach prezydenckich (2015 r.)	Kaczyce				
	Mała liczba organizacji pozarządowych (2017 r.)	Marklowice Górne				
	Brak żłobków	Cała Gmina				
	Brak wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach	Cała Gmina				
	Wysoki odsetek osób otrzymujących pomoc społeczną, znajdujących się poniżej kryterium dochodowego (2011 – 2015 r.)	Cała Gmina				
	Ubóstwo mieszkańców (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Duża liczba rodzin otrzymujących pomoc społeczną (2015 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Wysoki odsetek osób bezdomnych wśród mieszkańców Gminy Zebrzydowice (2015 r.)	Cała Gmina				
	Wysoki odsetek rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego z dodatkami (2015 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce, Kończyce Małe				
	Duża liczba dzieci korzystająca z bezpłatnych posiłków w szkołach (2015 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Duża liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej	Zebrzydowice, Kaczyce, Kończyce Małe				

	Duża liczba rodzin z potrzebą ochrony macierzyństwa (2015 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Duża liczba rodzin z problemem alkoholowym (2015 r.)	Cała Gmina				
	Duża liczba rodzin posiadająca niebieskie karty (2015 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce, Kończyce Małe				
	Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie) (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Duża liczba dodatków mieszkaniowych (2015 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Wysoki odsetek bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w Gminie (2017 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe				
	Trudna sytuacja na rynku pracy (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych (2017 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce, Marklowice Górne				
	Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (2017 r.)	Zebrzydowice, Marklowice Górne				
	Wysoki odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia (2017 r.)	Kaczyce				
	Niskie wykształcenie i brak kwalifikacji wśród bezrobotnych (2017 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Wysoki odsetek bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym (2008 – 2015)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Mała liczba ofert pracy (2017 r.)	Cała Gmina				
	Duża liczba zdarzeń drogowych (2016 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Duża liczba przestępstw i wykroczeń (2016 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Duża liczba interwencji policji (2016 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Niewystarczająca ilość lokali socjalnych	Cała Gmina				
Podsumowanie problemy społeczne	Duże nasilenie problemu	Zebrzydowice	15	9	6	4
	Małe nasilenie problem	Kaczyce	12	18	17	11
	Nie dotyczy	-	0	0	2	2
	Brak negatywnych zjawisk	Zebrzydowice	2	5	10	11
	Rozwój/ pozytywne zjawiska	Kończyce Małe	6	3	0	7
Gospodarcze	Spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej – sektor prywatny (2009 – 2015 r.)	Marklowice Górne				
	Spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej – sektor publiczny (2009 – 2015 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
	Spadek liczby osób prowadzących działalność gospodarczą (2009 – 2015 r.)	Marklowice Górne				
	Spadek liczby przedsiębiorstw zaliczanych do kategorii pozostała działalność według PKD 2007 (m. in. handel i usługi) (2009 – 2015 r.)	Kaczyce, Marklowice Górne				
	Niski poziom rozwoju sektora handlu i usług (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Małe wsparcie dla mikro- i małych przedsiębiorstw (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Mały dostęp do nowoczesnych technologii (ankietyzacja)	Cała Gmina				

	Spadek liczby małych przedsiębiorstw (0 – 9 pracowników) (2009 – 2015 r.)	Marklowice Górne				
	Spadek liczby średnich przedsiębiorstw (10 – 49 pracowników) (2009 – 2015 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe				
Podsumowanie - problemy gospodarcze	Duże nasilenie problemu	Kończyce Małe, Marklowice Górne	0	0	1	1
	Małe nasilenie problem	Marklowice Górne	4	5	4	6
	Nie dotyczy	-	1	1	0	2
	Brak negatywnych zjawisk	Marklowice Górne	1	3	3	0
	Rozwój/ pozytywne zjawiska	Kaczyce, Marklowice Górne	3	0	1	0
Środowiskowe	Aktywne osuwiska (2010 r.)	Zebrzydowice, Marklowice Górne				
	Okresowo aktywne osuwiska (2010 r.)	Cała Gmina				
	Przeciętna jakość powietrza atmosferycznego (2015 r.)	Cała Gmina				
	Zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (2010 – 2013 r.)	Cała Gmina				
	Zły stan wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę (2015 r.)	Cała Gmina				
	Obecność szkodliwego materiału jakim jest azbest na budynkach (2009 r.)	Cała Gmina				
	Niski odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (2008 – 2015 r.)	Kaczyce, Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Mała ilość odprowadzanych ścieków (2008 – 2015 r.)	Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Mała świadomość ekologiczna mieszkańców	Cała Gmina				
Podsumowanie - strefa środowiskowa	Duże nasilenie problemu	Marklowice Górne	1	0	1	3
	Małe nasilenie problem	Kończyce Małe	7	7	8	7
	Nie dotyczy	-	0	1	1	0
	Brak negatywnych zjawisk	Kaczyce, Kończyce Małe, Marklowice Górne	2	0	0	0
	Rozwój/ pozytywne zjawiska	-	0	0	0	0
Techniczne	Spadek ilości nowych budynków mieszkalnych (2008 – 2015 r.)	Cała Gmina				
	Potrzeba remontu budynków wielorodzinnych (2017 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				
	Niska efektywność energetyczna budynków wielorodzinnych (2017 r.)	Zebrzydowice, Kaczyce				

	Potrzeba remontu budynków użyteczności publicznej (2017 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Potrzeba efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej (2017 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Niewystarczająca liczba lokali socjalnych (2016 r.)	Cała Gmina				
	Zły stan techniczny drogi wojewódzkiej nr 937	Zebrzydowice, Kończyce Małe, Marklowice Górne				
	Zły stan techniczny drogi powiatowej nr 2645 S – ul. A. Asnyka w Zebrzydowicach i ul. A. Mickiewicza	Zebrzydowice, Marklowice Górne				
	Brak chodnika oraz zły stan techniczny drogi powiatowej nr 2624 S – ul. Sobieskiego,	Kaczyce				
	Zły stan techniczny drogi powiatowej nr 2624 S – ul. Stalmacha	Kaczyce				
	Zły stan techniczny drogi powiatowej nr 2627 S od granicy państwa w kierunku DW937	Kończyce Małe				
	Źle rozplanowana trasa drogi powiatowej – ul. ks. A. Janusza	Zebrzydowice				
	Brak nawierzchni asfaltowej na drogach gminnych	Cała Gmina				
	Niski odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (2008 – 2015 r.)	Zebrzydowice, Kończyce Małe				
Podsumowanie – strefa techniczna	Duże nasilenie problemu	Zebrzydowice, Kaczyce	4	5	2	3
	Małe nasilenie problem	Zebrzydowice	7	2	6	4
	Nie dotyczy	-	4	6	7	7
	Brak negatywnych zjawisk	Zebrzydowice, Kończyce Małe	0	1	0	1
	Rozwój/ pozytywne zjawiska	-	0	0	0	0
Przestrzenno – funkcjonalne	Mały stopień rozbudowania systemu transportu publicznego (ankietyzacja)	Cała Gmina				
	Niezagospodarowane tereny pogórnice	Kaczyce				
	Niezagospodarowane tereny rekreacyjne nad rzeką Olzą i Piotrówką					

Jak wynika z przeprowadzonej powyżej analizy, najwięcej problemów dotyczy strefy społecznej. Największym problemem wydaje się być ubóstwo, dotyczące mieszkańców Gminy Zebrzydowice. Do innych negatywnych zjawisk, dotyczących całej Gminy, należą uzależnienia, głównie alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie. Do innych obszarów, zjawisk kryzysowych, występujących w całej Gminie można zaliczyć niski przyrost naturalny,

pojawienie się grupy osób bezdomnych, a także bezrobocie i trudną sytuację na rynku pracy, związaną bezpośrednio z małą liczbą ofert zatrudnienia. W całej Gminie brakuje również żłobków i miejsc w przedszkolach. Największa koncentracja negatywnych zjawisk w strefie społecznej występuje na obszarze Zebrzydowic i Kaczyc.

Prawie ponad połowa mniej negatywnych zjawisk, dotyczy strefy technicznej. Największy problem, stanowi zły stan techniczny dróg, związany z brakiem nawierzchni asfaltowych na drogach gminnych, a także brakiem chodników. Ponadto w dwóch miejscowościach stan sieci wodociągowej jest na niezadowalającym poziomie. Największa koncentracja negatywnych zjawisk w strefie technicznej występuje na obszarze Zebrzydowic i Kaczyc.

W przypadku strefy gospodarczej i środowiskowej ilość zdiagnozowanych problemów jest porównywalna. Jak wynika z diagnozy ilościowej do głównych negatywnych zjawisk, związanych z gospodarką, należy spadek liczby przedsiębiorstw. Mieszkańcy Gminy Zebrzydowice, jednocześnie wskazują na inne problemy związane z gospodarką tj. niski poziom rozwoju sektora handlu i usług, co jest zbieżne z wynikiem diagnozy ilościowej. Ponadto ankietyzowani zwracają uwagę na małe wsparcie dla mikro- i małych przedsiębiorstw oraz ograniczony dostęp do nowoczesnych technologii. Największa koncentracja negatywnych zjawisk w strefie gospodarczej występuje w Markłowicach Górnych.

Na terenie całej Gminy Zebrzydowice, występują także negatywne zjawiska związane ze strefą środowiska. Największy problem stanowi tu mała świadomość ekologiczna mieszkańców, co bezpośrednio przekłada się na zły stan środowiska naturalnego. W przypadku systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, największe nasilenie negatywnych zjawisk ma miejsce w jednej miejscowości. Największa koncentracja negatywnych zjawisk w strefie środowiskowej występuje w Markłowicach Górnych.

Najmniej problemów związanych jest ze strefą przestrzenno – funkcjonalną. Zarówno przeprowadzona diagnoza, jak i ankietyzacja wskazują na mało rozbudowany transport publiczny. Ma to negatywny wpływ na skomunikowanie ze sobą poszczególnych miejscowości Gminy.

Podsumowując, zdecydowano o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego w obszarze granic administracyjnych miejscowości: Zebrzydowice oraz Kaczyce. Obszar zdegradowany, dzieli się na dwa podobszary bez wspólnych granic. Powierzchnie obszaru zdegradowanego przedstawia Tabela 69. Szczegółowe rozmieszczenie obszaru zdegradowanego przedstawiają mapy:

- *Lokalizacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice,*
- *Lokalizacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Zebrzydowicach,*
- *Lokalizacja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Kaczycach.*

Wyznaczając obszar rewitalizacji dokonano analizy miejsc koncentracji negatywnych zjawisk. Wyniki wskazują, że największa koncentracja problemów występuje, na w Zebrzydowicach oraz Kaczycach. Należy podkreślić, że obszar rewitalizacji obejmuje tereny zlokalizowane przy głównych szlakach komunikacyjnych, gdzie występuje największa koncentracja ludności, w wyżej wymienionych miejscowościach:

- Zebrzydowice, wzdłuż ul. Kochanowskiego (od skrzyżowania z ul. Dworcową do skrzyżowania z ul. Kasztanową) oraz wzdłuż ul. Dworcowej, a także wzdłuż ul. ks. A. Janusza (od skrzyżowania z ul. Kochanowskiego do skrzyżowania z ul. Orzeszkowej);

obszar rewitalizacji obejmuje również: fragment ul. Granicznej, ul. Wojska Polskiego (od skrzyżowania z ul. Dworcową do skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego), fragment ul. Agrestowej, fragment ul. Jutrzenki.

- Kaczyce, wzdłuż ul. Morcinka (do skrzyżowania z ul. Stalmacha); obszar rewitalizacji obejmuje również: fragment ul. Stalmacha oraz fragment ul. Otrębowskiej.

Szczegółowe rozmieszczenie obszaru rewitalizacji przedstawiają mapy:

- *Lokalizacja obszaru rewitalizacji w Zebrzydowicach Cz. 1,*
- *Lokalizacja obszaru rewitalizacji w Zebrzydowicach Cz.2,*
- *Lokalizacja obszaru rewitalizacji w Kaczycach Cz.1,*
- *Lokalizacja obszaru rewitalizacji w Kaczycach Cz.2.*

Ustalenia zasięgu przestrzennego obszaru rewitalizacji dokonano w oparciu o posiadane dane statystyczne (diagnoza ilościowa) oraz ankietyzację, przeprowadzone konsultacje społeczne oraz bezpośrednie informacje od: Urzędu Gminy Zebrzydowice, Radnych, Sołtysów oraz spółdzielni mieszkaniowych oraz przedsiębiorców. W wyznaczeniu obszaru rewitalizacji kierowano się również wizją obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Zważając na ustawową definicję wyznaczono obszar rewitalizacji zajmujący łącznie powierzchnię 204,36 ha (4,93 % powierzchni Gminy), i zamieszkiwany przez 1088 mieszkańców (8,40% mieszkańców Gminy Zebrzydowice), w tym 591 mieszkańców Zebrzydowic (11,00% mieszkańców Zebrzydowic) oraz 497 mieszkańców Kaczyc (15,66% mieszkańców Kaczyc).

Tabela 69 Powierzchnia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Zebrzydowice

Obszar zdegradowany		
Lokalizacja	Powierzchnia [ha]	% całkowitej powierzchni Gminy Zebrzydowice
Zebrzydowice	1 559,00	37,65
Kaczyce	927,00	22,37
Ogółem	2 487,36	60,02
Obszar rewitalizacji		
Lokalizacja	Powierzchnia	% całkowitej powierzchni Gminy Zebrzydowice
Zebrzydowice	84,36	2,03
Kaczyce	120,00	2,90
Ogółem	204,36	4,93

Źródło: opracowanie własne

5. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale dokonana zostanie pogłębiona diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych tylko dla obszaru rewitalizacji tzn. wyznaczonych terenów z miejscowości Zebrzydowice oraz Kaczyce. Zostaną również opisane przyczyny negatywnych zjawisk ze strefy społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Ponad to do każdego ze zdiagnozowanych problemów, zostaną przyporządkowane planowane zadania, powiązane z głównymi celami i kierunkami *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023*.

5.1. PROBLEMY – STREFA SPOŁECZNA

5.1.1. Depopulacja ludności

Na obszarze rewitalizacji, obserwowane jest zjawisko depopulacji ludności, szczególnie w Kaczycach, co jest spowodowane koncentracją innych negatywnych zjawisk na tym terenie, jak np. duży odsetek osób bezrobotnych, wysoki poziom przestępczości, a także zły stan infrastruktury technicznej. Potwierdza to spadek nowych budynków mieszkalnych, w latach 2008-2015, zarówno w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach. Bezpośredni wpływ na zmniejszanie się liczby ludności ma niski przyrost naturalny, obserwowany zarówno na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach. Bezpośrednią przyczynę malej liczby dzieci może stanowić nie wystarczająca organizacja opieki dla najmłodszych w postaci żłobków i odpowiedniej ilości miejsc w przedszkolach. Ponad to, na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, niski przyrost spowodowany przewagą ludności w wieku poprodukcyjnym nad ludnością w wieku produkcyjnym. Młodzi ludzie często emigrują do większych miast w celu zdobycia wykształcenia lub znalezienia dobrej pracy. Obszar rewitalizacji nie jest obszarem atrakcyjnym dla mieszkańców, jak również dla ludności napływowej z poza obszaru. W związku z tym głównym celem procesu rewitalizacji w tym obszarze będzie stworzenie atrakcyjnych warunków do życia, pracy i wychowywania dzieci.

5.1.2. Mała aktywność społeczna

Potwierdzeniem tego są wyniki przeprowadzonej wśród mieszkańców ankietyzacji, ponieważ aż 53% nie uczestniczy w wydarzeniach i działaniach kulturalnych, organizowanych na terenie Gminy Zebrzydowice. Do głównych przyczyn tego negatywnego zjawiska należy brak imprez kulturalnych, które odpowiadają na zainteresowania i potrzeby mieszkańców, a także niewystarczająca informacja o tego typu wydarzeniach oraz brak czasu. W celu eliminacji tego problemu, na obszarze rewitalizacji, należy dokładnie sprawdzić potrzeby mieszkańców, np. za pomocą anonimowej ankietyzacji, a także stworzyć system rozbudowanej informacji o wydarzeniach i imprezach kulturalnych, poprzez ogłoszenia na stronie internetowej Urzędu Gminy Zebrzydowice, jak również w lokalnej prasie oraz na tablicach informacyjnych w różnych punktach Gminy.

Ważną kwestią w przypadku oceny aktywności społecznej jest także działalność organizacji pozarządowych. Jak wskazują wyniki diagnozy, oparte o informacje, pozyskane z Urzędu Gminy, na obszarze rewitalizacji, zarówno w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach, działa

odpowiednio pięć i trzy organizacje, co porównując z innymi miejscowościami Gminy, stanowi zaletę. W przypadku ankietyzacji, mieszkańcy wskazują jednak na problemy, którymi powinna zająć się nowo powstała organizacja tj. pomoc osobom niepełnosprawnym, edukacja proekologiczna oraz organizacja wolontariatu dla ludzi w trudnej sytuacji życiowej. Na podstawie wyżej przedstawionych informacji, można stwierdzić, że mimo istnienia i prowadzonej działalności organizacji pozarządowych na terenie rewitalizacji, konieczne jest również zwrócenie uwagi na inne negatywne zjawiska, mające wpływ na życie lokalnej ludności.

Podczas ankietyzacji mieszkańcy ocenili swoją aktywność społeczną i integrację jako „dostateczną”. Potwierdzenie tego stanowią również wyniki diagnozy. Aktywność społeczna mieszkańców Gminy Zebrzydowice, analizowana była tam w oparciu o dane statystyczne, dotyczące frekwencji w wyborach samorządowych w 2014 r. oraz frekwencji w wyborach prezydenckich w 2015 r., a także danych o liczbie zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Wyniki wskazują, że tylko mieszkańcy obszaru rewitalizacji w Kaczycach nie są aktywni społecznie, ponieważ w porównaniu z innymi miejscowościami frekwencja w wyborach była dużo niższa od średniej dla całej Gminy. Podczas wyborów prezydenckich, w Obwodowej Komisji Wyborczej z siedzibą w Zespole Szkół w Kaczycach, zarówno w I turze, jak i w II turze frekwencja była o około 10% niższa od średniej. Niska aktywność społeczna na tym obszarze jest spowodowana nagromadzeniem problemów lokalnych, zarówno społecznych, jak i gospodarczych i technicznych na tym terenie, co sprawia, że mieszkańcy nie są zainteresowani sprawami na szczeblu regionalnym i krajowym. Pomoc w rozwiązywaniu lokalnych problemów, obszaru rewitalizacji w Kaczycach, poprzez realizację projektów, dotyczących różnych stref życia, w tym strefy kulturalnej, integracji społecznej, rozwoju strefy gospodarczej oraz modernizacji infrastruktury technicznej, spowoduje pozytywne zmiany na tym obszarze. Końcowym efektem będzie większe zainteresowanie mieszkańców lokalnymi sprawami, integracja ludności, skupionej na realizacji wspólnego celu, jak również chęć realizacji innych projektów.

5.1.3. Brak organizacji wystarczającej opieki nad dziećmi

W przeprowadzonej ankietyzacji, 49% mieszkańców ocenia opiekę przedszkolną jako „dobrą”. Koncentracja negatywnych zjawisk występuje tylko na obszarze rewitalizacji. Zarówno w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach problem stanowi brak żłobków. Ponad to w Gminnym Przedszkolu w Zebrzydowicach przy ul. Makowej 1 problem stanowi również brak wystarczającej liczby miejsc. Obecnie w opiekę nad dziećmi do lat 3, zaangażowane są matki, co potwierdzają wyniki diagnozy, ponieważ zarówno w Zebrzydowicach jak i w Kaczycach, występuje wysoki odsetek kobiet w wieku reprodukcyjnym. Warto zwrócić, że przyczyny bezrobocia w tej grupie wiekowej mogą być również inne, ale najważniejszą wydaje się być konieczność opieki nad najmłodszymi dziećmi. W dalszej perspektywie rozwoju Gminy, należy zaplanowanie powstania żłobka, z dogodną lokalizacją. W tym celu można skorzystać z istniejącej już infrastruktury budowlanej i przystosować budynek dla potrzeb tego typu instytucji. Rozwiązanie problemu, dotyczącego nie wystarczającej liczby miejsc w przedszkolach, będzie związane z dostosowaniem już istniejącej infrastruktury Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach, przy ul. Makowej 1 do utworzenia dodatkowej grupy i przyjęcie większej liczby dzieci.

5.1.4. Wykluczenie społeczne

Istotnym problemem, skoncentrowanym na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, szczególnie wśród mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka, jest wykluczenie społeczne. Budynki zlokalizowane przy tej ulicy są własnością Spółdzielni Mieszkaniowej „NOWA” z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju. Jak wynika z przeprowadzonych konsultacji społecznych, wcześniej mieszkańcami budynków wielorodzinnych przy ulicy Morcinka w Kaczycach, byli pracownicy Kopalni Węgla Kamiennego „Morcinek”. Po zamknięciu zakładów, większość osób, które straciły pracę w kopalni, wyprowadziło się do miejsc, gdzie znalazły nowe zatrudnienie. Na ich miejsce, do bloków, wprowadzili się nowi lokatorzy. Często były to osoby eksmitowane lub mające zaległości w opłatach za czynsz w mieszkaniach, w innych budynkach, należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Nowa”, na terenie miasta Jastrzębie – Zdrój. W wyniku tych działań, nastąpił napływ do Kaczyc, ludności ubogiej, nie raz charakteryzującej się występowaniem patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie), a także zupełnie nie zintegrowanej z lokalną społecznością. Ponad to należy podkreślić, że na obszarze w rejonie ul. Morcinka w Kaczycach, występuje również problem z miejscami pracy i wysokie bezrobocie. Jak wskazano na konsultacjach społecznych, obraz mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka w Kaczycach, jest negatywny. Często zebrani, podkreślali izolację mieszkańców osiedla od lokalnej społeczności oraz wewnętrzny podział mieszkańców Gminy, co powoduje specyficzną mentalność mieszkańców osiedla, którzy „nie chcą pracować”. Jednocześnie podkreślano, że nie wszyscy mieszkańcy osiedla są problemowi. W celu rozwiązania problemów, występujących na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, należy zaplanować kompleksowe działania, dotyczące negatywnych zjawisk, występujących w strefie społecznej, gospodarczej, technicznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej. Projekty związane z wyeliminowaniem wykluczenia społecznego, powinny być skierowane nie na pomoc finansową osobom ubogim, ale na ograniczenie patologii społecznych, integrację ludności oraz podnoszenie kwalifikacji.

5.1.5. Pomoc społeczna, inne formy pomocy finansowej oraz osoby ubogie

Pomoc społeczna na obszarze rewitalizacji, organizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach. Zwiększenie odsetka osób otrzymujących pomoc społeczną na przestrzeni lat 2011-2015, otrzymujących pomoc społeczną, znajdujących się poniżej kryterium dochodowego, związane jest z podniesieniem kryterium dochodowego w 2012r. oraz w 2015r. Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, najwięcej rodzin potrzebujących wsparcia mieszka w Zebrzydowicach i w Kaczycach. Na podstawie informacji przedstawionych przez pracowników GOPS w Zebrzydowicach, można stwierdzić, że główną przyczyną przyznawania świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji jest ubóstwo, co potwierdzają również wyniki ankietyzacji, przeprowadzonej wśród mieszkańców. Kolejnymi wskazanymi powodami, przyznawania pomocy społecznej są:

- długotrwała lub ciężka choroba,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,

- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- alkoholizm,
- przemoc w rodzinie,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sytuacja kryzysowa,
- zdarzenia losowe
- narkomania.

Potrzeba ochrony macierzyństwa konieczna jest tylko na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach. Problem bezradności opiekuńczo – wychowawczej, jak również dużej liczby rodzin z problemem alkoholowym i posiadających niebieskie karty, dotyczy zarówno obszaru rewitalizacji w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach. Większa koncentracja negatywnego zjawiska, obserwowana jest jednak w pierwszej miejscowości. Na obszarze rewitalizacji występuje również negatywne zjawisko, związane z pojawieniem się osób bezdomnych. Przyczyny pojawienia się tego problemu są złożone i trudne do zidentyfikowania. Brak stałego miejsca zamieszkania, może być związany z trudną sytuacją materialną lub uzależnieniami.

W ramach pomocy społecznej, udzielane są świadczenia pieniężne oraz niepieniężne. Do pierwszej grupy zaliczają się zasiłki przyznawane na podstawie kryterium dochodowego – zasiłek stały i zasiłek okresowy. Drugą grupę stanowią świadczenia pieniężne, przyznawane bez kryterium dochodowego – zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy. Świadczenia te stanowią wsparcie dla osób, znajdujących się w trudnej sytuacji z powodów wymienionych powyżej. Z kolei do świadczeń niepieniężnych należą bezpłatne posiłki dla osób dorosłych oraz dla dzieci w szkołach. Stosunkowo dużo dzieci korzysta z tej formy wsparcia, na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach.

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, związana jest także z innymi formami pomocy, nie powiązanych z pomocą społeczną. Należy do nich między innymi zasiłek rodzinny, przyznawany na dzieci, wychowujące się w rodzinach, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Najwięcej rodzin otrzymuje to świadczenie, na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, a stosunkowo dużo na obszarze rewitalizacji w Kaczycach. Do tej grupy zaliczyć można również dodatki mieszkaniowe. Najwięcej tego typu świadczeń pobieranych jest w Kaczycach, a stosunkowo dużo w skali całej Gminy, w Zebrzydowicach. Należy jednak podkreślić, że tylko niewielka ilość rodzin, korzysta jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej i innych form pomocy.

Głównym celem projektów rewitalizacyjnych powinno być ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, które są jednocześnie przyczynami przyznawania pomocy społecznej.

5.1.6. Patologie społeczne

Na podstawie ankietyzacji, można stwierdzić, że mieszkańcy Gminy Zebrzydowice, zwracają w swoim otoczeniu uwagę na patologie społeczne, tj. alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie. Ponad to ankietowani, zauważają skutki negatywnych zachowań, do których można zaliczyć problemy wychowawcze, przestępczość oraz pojawienie się grupy bezdomnych. Na przeprowadzonych konsultacjach społecznych, wskazano, że najczęściej

patologii społecznych występuje wśród mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka w Kaczycach. Bezpośrednie przyczyny takiej sytuacji zostały wskazane w punkcie 3.1.4. *Wykluczenie społeczne*. Istotną przyczyną występowania patologii społecznych na tym obszarze jest także bezrobocie. Problem z uregulowaniem podstawowych rachunków za mieszkanie oraz zaspokojenia bieżących potrzeb rodziny jak artykuły spożywcze i odzież, powoduje pojawienie się poczucia deprywacji materialnej, a w końcowym efekcie przemocy oraz uzależnień. Negatywnym zjawiskiem jest także powielanie negatywnych wzorców przez młodzież.

Działania rewitalizacyjne, powinny być ukierunkowane na dalszą pomoc rodzinom, w których występują patologie społeczne. Szczególnym wsparciem należy objąć dzieci i młodzież, poprzez organizację zajęć edukacyjnych, dotyczących przemocy w rodzinie i profilaktyki uzależnień oraz aktywnego spędzania wolnego czasu. W przypadku osób dorosłych, projekty rewitalizacyjne, powinny być ukierunkowane na wyeliminowanie przyczyn tego negatywnego zjawiska tj. izolacji mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka od lokalnej społeczności oraz bezrobocia.

5.1.7. Brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są budynki:

- z przeznaczeniem na lokale socjalne: ul. Sobieskiego 56 i ul. Morcinka 15 w Kaczycach,
- z przeznaczeniem na lokale komunalne: ul. Kochanowskiego 97 i ul. Kochanowskiego 55 w Zebrzydowicach oraz ul. Harcerska 13, ul. Morcinka 17A, ul. Sobieskiego 56 w Kaczycach.

Mieszkańcy w ankietyzacji ocenili liczbę i stan techniczny infrastruktury mieszkaniowej Gminy na poziomie „dostatecznym” (42%). Ponad to aż 2% ankietowanych, wskazało budynki socjalne jako zaniedbane. Zdiagnozowano jednak, że na obszarze Gminy występuje potrzeba powstania nowych lokali socjalnych dla 3 rodzin (4 osoby), które w grudniu 2016 r., które złożyły wnioski do Urzędu Gminy w Zebrzydowicach. Ponad to będzie konieczne zapewnienie lokali socjalnych dla: 3 rodzin z niebieską kartą, 4 bezdomnych, 2 rodzin objętych postępowaniem sądowym o eksmisję oraz 3 rodzin z innego powodu.

W związku z tym za jeden z kierunków rewitalizacji, związany jest z pozyskaniem nowych lokali socjalnych. Jak wynika z informacji, udzielonych przez Urząd Gminy Zebrzydowice w 2017 r., planowane jest utworzenie 6 lokali socjalnych. W tym celu, zostanie wykorzystana istniejąca infrastruktura. Budynek przy ul. Morcinka 15 w Kaczycach (obszar rewitalizacji), zostanie nadbudowany o jedną kondygnację, gdzie zostaną wydzielone nowe lokale socjalne dla osób potrzebujących. Po realizacji inwestycji będzie możliwość przydzielenia lokalu mieszkalnego także osobom niepełnosprawnym.

5.1.8. Bezrobocie

Bezrobocie jest wymieniane, jako trzecie, na liście przyczyn przyznawania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, można stwierdzić, że na obszarze rewitalizacji w Kaczycach występuje wysokie bezrobocie (40%). Skala problemu jest duża, ponieważ na tym obszarze,

występuje także wysoki odsetek osób do 30 roku życia, pozostających bez pracy, wysoki odsetek bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym, a także stosunkowo wysoki odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy. Można więc wysunąć wniosek, że większość, opisanych we wcześniejszych rozdziałach diagnozy pogłębionej, problemów obszaru rewitalizacji w Kaczycach jest związana z bezrobociem. W przypadku obszaru rewitalizacji w Zebrzydowicach, obserwowany jest mniejszy niż w Kaczycach odsetek osób bezrobotnych (8%). Należy jednak zwrócić, na tym terenie, uwagę na negatywne zjawisko, jakim jest najwyższy w Gminie odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Problemy z zatrudnieniem, odzwierciedlają wyniki ankietyzacji, w której mieszkańcy Gminy, zwracają uwagę na trudną sytuację na rynku pracy, ponieważ 39% ocenia obecną sytuację na poziomie „dostatecznym”, a aż 35% na poziomie „źle lub bardzo źle”. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie, na dzień 03.02.2017 w Gminie pojawiły się tylko dwie oferty. W ankietyzacji mieszkańcy ocenili swoje kompetencje zawodowe na poziomie „dostatecznym” (40%) oraz „dobry”. Jednak do przyczyn bezrobocia na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, zgodnie z diagnozą, zaliczyć można również niskie wykształcenie i brak odpowiednich kwalifikacji wśród osób poszukujących zatrudnienia.

Problem sfery społecznej, jakim jest bezrobocie na obszarze rewitalizacji, jest bezpośrednio związany ze zdiagnozowanymi problemami, dotyczącymi strefy gospodarczej (punkt 3.2. *Problemy- strefa gospodarcza*). Równoległe prowadzenie działań rewitalizacyjnych w strefie gospodarczej pozwoli na poprawę sytuacji na rynku pracy. W przeprowadzonej ankietyzacji 12% mieszkańców wskazało na potrzebę pozyskiwania nowych miejsc pracy. Ważnym elementem będzie również organizacja zajęć i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, dedykowanych dla osób pozostających bez zatrudnienia.

5.1.9. Przestępczość

Wyniki ankietyzacji wskazują, że mieszkańcy oceniają bezpieczeństwo publiczne w Gminie na poziomie „dobrym” (51%), jednocześnie wskazując potrzebę poprawy bezpieczeństwa poprzez częstsze patrole policji (17%). Jednak jak wynika z diagnozy, największa koncentracja negatywnych zjawisk, dotyczących przestępczości występuje na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach. Są to: duża liczba przestępstw i wykroczeń, duża liczba interwencji policji oraz duża liczba zdarzeń drogowych. Przyczyną koncentracji problemów z przestrzeganiem prawa na obszarze rewitalizacji Zebrzydowicach jest duża koncentracja ludności na tym terenie. Z kolei na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, obserwuje się, podobnie jak w Zebrzydowicach, dużą liczbę interwencji policji oraz stosunkowo dużą liczbę przestępstw i wykroczeń. Do przyczyn przestępczości na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, należą opisany wcześniej problem, związany z wykluczeniem społecznym mieszkańców osiedla przy ul. Morcinka, występowaniem patologii społecznych (uzależnienia oraz przemoc w rodzinie), a także bezrobociem.

Rozwiązanie w procesie rewitalizacji problemów ze strefy społecznej, spowoduje wyeliminowanie negatywnych zjawisk związanych z przestępczością. W przypadku zmniejszenia liczby zdarzeń drogowych na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, istotne będą projekty rewitalizacyjne, związane z infrastrukturą techniczną, w tym remonty dróg oraz budowa chodników dla pieszych.

5.2. PROBLEMY – STREFA GOSPODARCZA

Na obszarze rewitalizacji obok problemów społecznych, występują dodatkowo problemy związane ze strefą gospodarczą. Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, na podstawie danych statystycznych, na analizowanym terenie występuje spadek liczby przedsiębiorstw. Na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, dotyczy to przedsiębiorstw, zaliczanych do sektora publicznego. Z kolei w przypadku obszaru rewitalizacji w Kaczycach, związane jest to z przedsiębiorstwami, zaliczanymi do kategorii „pozostała działalność” według PKD 2007 (m.in. handel i usługi), jak również przedsiębiorstwami średnimi, zatrudniającymi od 10 do 49 pracowników. Potwierdzeniem tego są wyniki ankietyzacji, w której mieszkańcy ocenili poziom rozwoju sektora handlu i usług jako „dostateczny” (34%). Za bezpośrednią przyczynę spadającej liczby zakładów pracy, można uznać, wskazane w ankietyzacji, małe wsparcie dla mikro- i małych przedsiębiorstw (33% mieszkańców ocenie wsparcie na poziomie „dostatecznym”, a 29% ocenia wsparcie na poziomie „źle i bardzo źle”). Innymi problemami na obszarze rewitalizacji, na które zwracają uwagę mieszkańcy, są: dostateczny poziom inwestycji gospodarczych (35%) oraz mały dostęp do nowoczesnych technologii (40% mieszkańców ocenia dostęp jako „dostateczny”, a 23% mieszkańców jako „bardzo zły i zły”).

Odrębną kwestię stanowi, zlokalizowany na obszarze rewitalizacji, teren po byłej kopalni węgla „Morcinek” w Kaczycach o powierzchni 45 ha, pomiędzy ul. Morcinka, a ul. Otrębowską. Stopniowo jest on przekształcany w strefę przemysłową, ale większość terenu pozostaje obecnie niezagospodarowana. Właściciele większości działek na przedmiotowym terenie są prywatni. Największy obszar jest w posiadaniu Karbonia S.A. Przedsiębiorstwo posiada koncesję wydaną przez Ministra Środowiska, która uprawnia do rozpoznawania złóż metanu i wydobywania metanu z pokładów węgla kamiennego, w obszarze „Kaczyce I” (powierzchnia 12,99 km²) położonym na Zebrzydowice i Hażlach. Wydobywanie metanu z opuszczonych podziemnych wyrobisk zamkniętej obecnie kopalni Morcinek rozpoczęto w sierpniu 2001 r. Gaz odprowadzany jest przez otwór Kaczyce 1/01, odwiercony do głębokości 680 m. Głównym konsumentem jest Green Gas DPB, mający swoją siedzibę w Paskowie w Republice Czeskiej.

Do głównych problemów obszaru pokopalnianego, wskazanych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji: Obszar po byłej KWK „Morcinek” w Kaczycach*, a które wymagają dalszej interwencji w *Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2017 – 2023* należą:

- Bezrobocie,
- Narastanie zjawiska przestępczości,
- Awaryjny system wodno-kanalizacyjny,
- Pustostany,
- Degradacja stanu technicznego substancji budowlanej,
- Nieefektywna gospodarka energią cieplną w obiektach budowlanych,
- Niezagospodarowane tereny,
- „Tradycyjny” układ komunikacyjny z wadami geometrycznymi,
- Zły stan techniczny dróg wewnętrznych oraz dojazdowych.

Ponad to, istotnym problemem, z którym borykają się przedsiębiorcy, jak wynika z informacji udzielonych przez pracowników J. P. Cover sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Morcinka 17 w Kaczycach, na terenie pogórnym jest brak nazewnictwa ulic i nadania numeracji budynkom, co powoduje liczne nieporozumienia z: pocztą, kurierami, dostawcami i kontrahentami. Potwierdzeniem występowania powyższych negatywnych zjawisk są przeprowadzone konsultacje społeczne oraz wyniki ankietyzacji, w której mieszkańcy za główne potrzeby uznali budowę i przebudowę dróg oraz remont i termomodernizację budynków (24%) oraz stworzenie nowych miejsc pracy (12%). Na spotkaniu z mieszkańcami Kaczyc, również zostały poruszone problemy obszaru po byłej kopalni węgla „Morcinek”. Zgromadzone osoby zwróciły uwagę na atrakcyjne tereny inwestycyjne na tym obszarze, które pozostają niezagospodarowane, a także na złe skomunikowanie go z okolicznymi miejscowościami.

Rysunek 10 Lokalizacja obszaru „Kaczyce I”, na którym wydobywany jest metan przez Karbonia S.A.

Źródło: <http://karbonia.pl/wp-content/uploads/2015/08/Mapa-OG-i-TG-25000.pdf>

Do głównych celów procesu rewitalizacji w sferze gospodarczej należy zahamowanie negatywnego zjawiska, jakim jest spadek liczby przedsiębiorstw, poprzez wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości i nowoczesnych technologii. Szczególną uwagę Gmina powinna skierować na obszar po byłej kopalni węgla kamiennego „Morcinek”, gdzie koncentruje się również większość problemów, dotyczących sfery społecznej. Projekty rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na rozwój infrastruktury technicznej na tym obszarze, co zachęci potencjalnych inwestorów w stworzenie na tym terenie strefy przemysłowej. W efekcie, oprócz eliminacji problemów gospodarczych, nastąpi poprawa w strefie społecznej, poprzez poprawę sytuacji na rynku pracy, na obszarze rewitalizacji.

5.3. PROBLEMY – STREFA ŚRODOWISKOWA

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano także problemy, dotyczące strefy środowiskowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na okresowo aktywne osuwiska na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach i w Kaczycach, które należy cały czas monitorować, aby nie stanowiły bariery dla realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, szczególnie infrastrukturalnych. Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy stan poszczególnych elementów, zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w całej Gminie Zebrzydowice jest: przeciętny – powietrze atmosferyczne, zły – jednolite części wód powierzchniowych, zły – wody powierzchniowe, wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę. W ankietyzacji mieszkańcy wskazali problem „niskiej emisji”, związany ze spalaniem w przydomowych kotłach słabej jakości paliw oraz odpadów komunalnych. Ma to negatywny wpływ na jakość powietrza zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i w całej Gminie. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na „dzikie wysypiska śmieci”, pojawiające się na obszarach lasów, spacerowych, w okolicy rzeki Olzy, które znajdują się w pobliżu wyznaczonego obszaru rewitalizacji w Kaczycach. Ponad to w całej Gminie Zebrzydowice, na nielicznych budynkach mieszkalnych, występuje szkodliwy materiał budowlany, jakim jest azbest (przekrycia dachowe oraz pokrycia przegród zewnętrznych). Na obszarze rewitalizacji można wyróżnić budynki przy: ul. Morcinka 4, ul. Morcinka 17A, ul. Morcinka 17B, ul. Morcinka 17C w Kaczycach. Potwierdzenie wyżej przedstawionych negatywnych zjawisk, dotyczących strefy środowiskowej, stanowią wyniki ankietyzacji, w której mieszkańcy ocenili stan środowiska naturalnego na poziomie „dostatecznym” (43%) oraz „zły i bardzo zły” (30%). Za jedną z przyczyn problemów, można uznać, jak wskazali ankietowani małą aktywność ekologiczną mieszkańców, która została oceniona na poziomie: „dostatecznym” (36%) oraz „złym i bardzo złym” (38%).

Jak wynika z diagnozy problemem na obszarze rewitalizacji w Kaczycach, jest także niski odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacji sanitarnej. Na podobny problem w Zebrzydowicach, zwrócili uwagę mieszkańcy podczas konsultacji społecznych. Obecnie ścieki bytowo – gospodarcze z obiektów, zlokalizowanych na przedmiotowym obszarze, odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych (szamb), skąd wywożone są wozami asenizacyjnymi. Stan istniejących szamb jest zły, ze względu na rozszczelnienia zbiorników, przez które ścieki sanitarne trafiają do środowiska tzn. gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

W ankietyzacji 15% mieszkańców wskazało na potrzebę działalności związanej z ochroną środowiska. W związku z tym, proces rewitalizacji powinien być także ukierunkowany na polepszenie jakości życia mieszkańców, poprzez poprawę stanu elementów środowiska naturalnego, poprzez np. wsparcie mieszkańców w wymianie kotłów c.o. oraz przyłączeniu do kanalizacji sanitarnej. Jednocześnie powinny być prowadzone działania edukacji ekologicznej wśród: dorosłych, a także dzieci i młodzieży. Należy pamiętać, że wyeliminowanie problemów związanych z jakością środowiska, często ma charakter obszarowy. Realizacja projektów poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, również wpływa na osiągnięcie celów środowiskowych na analizowanym terenie.

5.4. PROBLEMY – STREFA TECHNICZNA

Na obszarze rewitalizacji obok problemów dotyczących stref: społecznej, gospodarczej oraz środowiskowej, zdiagnozowano również problemy związane z infrastrukturą techniczną. Zarówno na obszarze rewitalizacji w Zebrzydowicach, jak i w Kaczycach stan techniczny budynków jednorodzinnych jest zróżnicowany. Niektóre budynki jednorodzinne nie posiadają wymienionej stolarki okiennej i drzwiowej oraz ztermomodernizowanych przegród budowlanych. W najgorszym stanie są budynki, zlokalizowane przy: ul. Morcinka 13 w Kaczycach. W przypadku budynków wielorodzinnych również ich stan techniczny jest zróżnicowany. W złym stanie technicznym są budynki przy: ul. Kochanowskiego 64, 62, 60, 58, 56, 54, 52 w Zebrzydowicach. Jak wynika z informacji przedstawionych przez zarządców, najczęstszym problemem są tu nieocieplone: przegrody zewnętrzne, stropy, zły stan pokryć dachowych, a także przestarzała wewnętrzna instalacja c.o. Termomodernizacji wymagają budynki wielorodzinne, zlokalizowane przy ulicach: Morcinka 17A, Morcinka 17C w Kaczycach, Agrestowej 15, Agrestowej 17, Agrestowej 19 oraz Agrestowej 21, Dworcowej 32, Dworcowej 34, Dworcowej 36 oraz Kochanowskiego 54 w Zebrzydowicach. W przypadku budynków użyteczności publicznej, termomodernizacji wymagają budynki Zespołu Szkół w Zebrzydowicach (tzn. obiekt szkoły podstawowej oraz obiekt hali sportowej), przy ulicy Kochanowskiego 55. Obecnie budynek szkoły podstawowej ma nieszczelną stolarkę okienną i drzwiową, przestarzałą instalację wewnętrzną c.o. Z kolei budynek hali sportowej wymaga docieplenia przegród zewnętrznych. Do innych budynków użyteczności, podczas ankietyzacji wskazali budynek dworca PKP wraz z budynkami kolejowymi w Zebrzydowicach (69%), budynki po byłej KWK „Morcinek” w Kaczycach (6%) oraz budynek Komisariatu Policji w Zebrzydowicach (4%). Na budynek dworca PKP w Kaczycach, okoliczne budynki i pobliskie tereny, zwrócili uwagę zebrani na konsultacjach społecznych. Według mieszkańców budynek dworca oraz stacja kolejowa powinny stanowić wizytówkę Gminy, a niestety obecnie jest bardzo zaniedbany.

Rysunek 11 Budynek dworca PKP w Kaczycach

Źródło: https://125iw.google.pl/125iw125ce?q=dworzec+kolejowy+125iw125ce125&espv=2&125iw125ce=lnms&tbn=isch&125i=X&ved=0ahUKEwjPzJXnq7_TAhULrRQKHdeHB2cQ_AUIBi gB&125iw=1916&bih=948&dpr=1#imgrc=tRC3I5tNAFOYLM:

Do drugiej grupy problemów związanych ze strefą techniczną, zaliczyć można zły stan infrastruktury komunalnej oraz drogowej. Na obszarze rewitalizacji, zdiagnozowano następujące negatywne zjawiska:

- Zły stan techniczny drogi wojewódzkiej nr 937 w Zebrzydowicach (od ronda w kierunku Jastrzębia - Zdroju),
- Źle rozplanowana trasa drogi powiatowej w Zebrzydowicach (ul. ks. A Janusza),
- Zły stan techniczny drogi gminnej w Zebrzydowicach (ul. Dworcowa od skrzyżowania z ul. Wojska Polskiego do skrzyżowania z ul. Kochanowskiego),
- Brak nawierzchni asfaltowych na drogach gminnych

W ankietyzacji mieszkańcy określili stan infrastruktury komunalnej, do której zaliczono: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie ulicznego, określili na poziomie „dostatecznym” (40%). Ponad to wskazali ulice wymagające remontów, zlokalizowane na obszarze rewitalizacji: ul. Kochanowskiego oraz ul. Jutrzenki w Zebrzydowicach, a także ul. Sobieskiego i ul. Stalmacha w Kaczycach. Ponad to jako potrzebę rewitalizacyjną ankietowani uwagę na budowę chodników (12%). Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy zwrócili również uwagę na brak chodników wzdłuż dróg powiatowych w Kaczycach.

Do strefy technicznej można zaliczyć również problemy z dostawą wody do odbiorców, spowodowane brakiem dostatecznie rozbudowanej oraz wysoką awaryjnością sieci wodociągowej. Na obszarze rewitalizacji to negatywne zjawisko w szczególności dotyczy ul. Kochanowskiego.

W procesie rewitalizacji należy uwzględnić potrzebę remontu i termomodernizacji budynków zarówno mieszkalnych (jednorodzinnych i wielorodzinnych), jak i użyteczności publicznej. Istotnym elementem powinien być też sukcesywny remont dróg, polegający głównie na wymianie nawierzchni oraz budowie chodników. Trzeba także skoncentrować się na poprawie niezawodności sieci wodociągowej, aby woda o określonych parametrach była

dostarczana do jak największej liczby odbiorców. W końcowym efekcie przewiduje się poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji, a także podniesienie walorów funkcjonalnych, użytkowych i estetycznych infrastruktury budowlanej i komunalnej.

5.5. STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Jednym z problemów ze strefy przestrzenno-funkcjonalnej są niezagospodarowane tereny po byłej kopalni węgla kamiennego „Morcinek” w Kaczycach, co szczegółowo zostało opisane w punkcie 3.2. *Problemy Strefy gospodarczej*. Dodatkowo podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych, mieszkańcy wskazali na zły stan dróg łączących Kaczyce z obszarami przygranicznym (Republika Czeska). Według zebranych osób stanowi to barierę dla rozwoju strefy przemysłowej w rejonie ul. Morcinka w Kaczycach. Zły stan infrastruktury drogowej powoduje, że teren nie jest atrakcyjny dla zewnętrznych inwestorów i powstania na tym terenie nowych przedsiębiorstw.

Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy wskazali również na niewykorzystany potencjał, atrakcyjnych terenów rekreacyjnych nad rzeką Olzą. Obecnie teren ten ze względu na swoje walory przyrodniczo – krajobrazowe jest miejscem chętnie odwiedzanym. Szczególny problem stanowi brak deptaka dla spacerowiczów. Obszar ten znajduje się w pobliżu obszaru rewitalizacji w Kaczycach.

W przeprowadzonej ankietyzacji, mieszkańcy zwrócili również uwagę na brak wystarczająco rozbudowanej sieci komunikacji publicznej (10%), co w zestawieniu z wynikami diagnozy, pozwala stwierdzić, że największy problem występuje na obszarze rewitalizacji w Kaczycach. Na tym terenie transport publiczny realizowany jest: autobusami komunikacji miejskiej (ZGK Cieszyn – linia nr 32, kurs relacji Cieszyn – Kaczyce) oraz busami przez prywatnych przewoźników (Linea Trans Sp. z o.o., kurs relacji Cieszyn – Jastrzębie przez Kaczyce oraz Kaczyce – Markłowice).

Proces rewitalizacji w strefie przestrzenno-funkcjonalnej, powinien być ukierunkowany na zagospodarowanie terenów pokopalnianych w Kaczycach i utworzenie tam atrakcyjnej dla inwestorów strefy przemysłowej. W tym celu należy zmodernizować sieć dróg wewnętrznych na tym obszarze, a także sieć dróg łączących przedmiotowy obszar z okolicznymi miejscowościami i terenami przygranicznymi.

6. WIZJA I CELE REWITALIZACJI

Działania podejmowane przez Gminę Zebrzydowice mają docelowo doprowadzić do realizacji wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji:

Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji jest przestrzenią zagospodarowaną w myśl zasady zrównoważonego rozwoju przy uwzględnieniu potencjału społeczno-gospodarczego, jak również przestrzennego. Ponad to obszar jest dostępny i atrakcyjny zarówno dla mieszkańców, jak i zewnętrznych inwestorów. Charakteryzuje go rozbudowana infrastruktura techniczna i rekreacyjna dostęp do wysokiej jakości usług publicznych przy jednoczesnym poszanowaniu zasad ochrony środowiska naturalnego.

Obszar rewitalizacji został podzielony na dwa podobszary, bez wspólnych granic. Pierwszy z podobszarów rewitalizacji, zlokalizowany jest na północnym wschodzie Gminy, w miejscowości Zebrzydowice, a drugi z podobszarów zlokalizowany jest na południu Gminy, miejscowość Kaczyce. Na tych obszarach zdiagnozowano podobne zjawiska kryzysowe (sfera społeczna, gospodarcza, środowiskowa, techniczna i przestrzenno – funkcjonalna), dlatego wyznaczono jedną wizję dla dwóch obszarów po przeprowadzeniu rewitalizacji. W związku z tym wymienione poniżej cele i kierunki działań (Tabela 70), również są takie same dla każdego z podobszarów. Zakres interwencji, mających na celu osiągnięcie planowanego efektu rewitalizacji, poprzez eliminację negatywnych zjawisk jest identyczny dla całego obszaru rewitalizacji. Biorąc to pod uwagę wyznaczono cele i odpowiadające im konkretne kierunki działań.

Tabela 70 Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Lp.	Cel rewitalizacji	Nr	Kierunki działań
1.	Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców	1.1.	Wsparcie osób wykluczonych/ zagrożonych wykluczeniem społecznym
		1.2.	Wsparcie osób niepełnosprawnych w uczestnictwie w życiu społecznym i kulturowym
		1.3.	Dodatkowe mieszkania socjalne.
		1.4.	Zapewnienie opieki nad osobami niepełnosprawnymi.
		1.5.	Organizacja zajęć dodatkowych dla seniorów.
		1.6.	Zapewnienie opieki nad osobami starszymi.
		1.7.	Rozwijanie atrakcyjnej oferty kulturalnej.
		1.8.	Organizacja spotkań i warsztatów służących integracji mieszkańców.
		1.9.	Integracji mieszkańców i zwiększenie intensywności współpracy między instytucjami w rejonach przygranicznych.
		1.10.	Promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu.
		1.11.	Aktywizacja zawodowa i podwyższenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
		1.12.	Włączenie mieszkańców w rozwiązywanie problemów, występujących na obszarach rewitalizowanych.
2.	Podwyższenie jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej	2.1.	Wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.

		2.2.	Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci ze specjalnymi potrzebami.
		2.3.	Organizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych dzieci i młodzieży.
		2.4.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży.
3.	Poprawa jakości życia mieszkańców	3.1.	Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców.
		3.2.	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.
		3.3.	Poprawa jakości powietrza.
		3.4.	Dostawa wody o właściwych parametrach do odbiorców.
		3.5.	Rozwój turystyki weekendowej
4.	Nadanie terenom nowych funkcji użytkowych	4.1.	Rozwój nowoczesnych technologii.
		4.2.	Zagospodarowanie terenów po byłej KWK „Morcinek”.
		4.3.	Powstanie nowych miejsc pracy.
		4.4.	Wsparcie i współpraca między przedsiębiorstwami
5.	Zmniejszenie negatywnego oddziaływania infrastruktury na środowisko	5.1.	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
		5.2.	Poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury publicznej.
		5.3.	Zmniejszenie ilości ścieków wprowadzanych do gleby i wód przez nieszczelności w zbiornikach na nieczystości.
		5.4.	Rozwój gospodarki odpadami
6.	Podniesienie walorów funkcjonalnych, użytkowych i estetycznych infrastruktury budowlanej.	6.1.	Poprawa stanu technicznego budynków.
		6.2.	Dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych.
		6.3.	Poprawa warunków nauki dzieci i młodzieży.
		6.4.	Modernizacja obiektów gminnych
7.	Integracja przestrzenno – funkcjonalna obszarów rewitalizowanych	7.1.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.
		7.2.	Rozbudowa sieci wodociągowej.
		7.3.	Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej.
		7.4.	Rozbudowa strefy przemysłowej.

Źródło: opracowanie własne

7. PROJEKTY REWITALIZACYJNE I MECHANIZMY ZAPEWNIENIA ICH KOMPLEMENTARNOŚCI

7.1. PODSTAWOWE I UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Biorąc pod uwagę zdiagnozowane problemy występujące na obszarze Gminy Zebrzydowice, a w szczególności na obszarze rewitalizowanym, planuje się szereg projektów rewitalizacyjnych dotyczących sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Szczegółowy opis podstawowych projektów zawiera Tabela 71. Wszystkie planowane projekty rewitalizacyjne realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Przedstawione projekty zostaną uzupełnione dodatkowymi przedsięwzięciami, które realizują wyznaczone kierunki działań celem eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Szczegółowy opis uzupełniających projektów rewitalizacyjnych zawiera Tabela 72. Z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji najbardziej istotne znaczenie mają przedsięwzięcia dotyczące:

- Wsparcia i aktywizacji społeczności lokalnej, szczególnie w zakresie integracji oraz uczestnictwa w kulturze, a także integracji ludności z obszarów przygranicznych (m.in. organizacja zajęć dodatkowych dla seniorów, organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, organizacja zajęć kulturalnych, kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe, kursów doszkalających, wspieranie osób starszych, niesamodzielnych, samotnych i niepełnosprawnych),
- Podwyższenia jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej (m.in. organizacja dodatkowych zajęć edukacyjnych, pomoc dla dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe dla nauczycieli),
- Poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zwiększanie bezpieczeństwa i modernizację infrastruktury publicznej,
- Nadania terenom pokopalnianym nowych funkcji użytkowych, poprzez zagospodarowanie terenów pokopalnianych, wsparcie dla rozwoju przedsiębiorstw i wprowadzania nowych technologii,
- Poprawy i monitorowania stanu środowiska naturalnego, a także budowania większej świadomości ekologicznej wśród mieszkańców,
- Podniesienia walorów funkcjonalnych, użytkowych i estetycznych infrastruktury budowlanej poprzez termomodernizację i remont budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych,
- Integracji przestrzenno – funkcjonalnej poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, a także modernizację dróg.

Szczególną uwagę należy zwrócić na prowadzenie projektów, które dają możliwość włączania mieszkańców w rozwiązywanie problemów występujących w obszarach rewitalizowanym (np. utworzenie Klubu Integracji Społecznej, rozwój usług społecznych i aktywizacyjnych). Uczestnictwo w tego typu projektach pozwala bowiem nie tylko rozwiązać konkretny problem, lecz skutkuje także większą integracją mieszkańców i zainteresowaniem kwestiami

lokalnymi. Dzięki temu, niejako przy okazji, odbywa się aktywizacja społeczna mieszkańców. Główne cele poszczególnych podstawowych projektów rewitalizacyjnych są ukierunkowane na rozwiązanie lokalnych problemów w sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej, a także technicznej.

Do grupy uzupełniających projektów rewitalizacyjnych, zaliczają się zadania, które wpisują się w główne cele i kierunki rewitalizacji. Podobnie jak projekty podstawowe są odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby lokalnej społeczności. Realizacja poszczególnych uzupełniających projektów rewitalizacyjnych, jest ukierunkowana na rozwiązanie problemów dotyczących sfery: społecznej, środowiskowej oraz technicznej. Zakres poszczególnych projektów uzupełniających, wykracza poza obszar rewitalizacji, ponieważ są one rozległe obszarowo i dotyczą zarówno przedsięwzięć infrastrukturalnych jak i „miękkich”, tj.

- *Strażacy na granicy – wczoraj i dziś,*
- *Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice,*
- *Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczych i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych,*
- *Wdrażanie projektów w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice,*
- *Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zebrzydowice,*
- *Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice,*
- *Przebudowa drogi powiatowej 2624S (Kacze ul. Stalmacha).*

Jednak prognozowane efekty, które zostaną osiągnięte po realizacji projektów, będą pozytywnie wpływać na obszar rewitalizacji i lokalną społeczność.

Podstawowe projekty rewitalizacyjne, realizowane w ramach powyższych obszarów tematycznych wraz z planowanymi, uzupełniającymi projektami rewitalizacyjnymi staną się realną odpowiedzią na sytuację kryzysową, w jakiej znajduje się obszar rewitalizacji na terenie Gminy Zebrzydowice.

Tabela 71 Podstawowe projekty rewitalizacyjne w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
STREFA SPOŁECZNA							
1.	Równaj szanse – wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci uczęszczających do Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach	Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach ul. Makowa 1 Zebrzydowice	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie dodatkowych miejsc edukacji przedszkolnej dla 25 dzieci (13 chłopców, 12 dziewczynek), w tym 2 dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (1 chłopiec, 1 dziewczynka), - Organizacja zajęć dodatkowych wyrównawczych dla 105 dzieci, uczęszczających do Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach (55 chłopców, 50 dziewczynek), - Podniesienie umiejętności i kompetencji zawodowych 2 nauczycieli wychowania przedszkolnego. 	337 492,04	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, - Wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, - Zwiększenie ilości zajęć dodatkowych, zwiększających szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej, - Polepszenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli wychowania przedszkolnego. 	1.11 2.1. 2.2. 2.3.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognostowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
2.	Aktywny senior na granicy	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 Zebrzydowice	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Działania na rzecz seniorów w zakresie animacji czasu wolnego tj.: - zajęcia sportowe, - kurs komputerowy, - spotkania, wycieczki i ognisko integracyjne, - wideokonferencje. Współpraca między Gminą Zebrzydowice a Oberc Petrovice u Karvine (Republika Czeska), gdzie realizowany jest projekt komplementarny „Aktywni senior na hranici”.	86 800,00	- Aktywizacja seniorów, - Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla seniorów, - Rozwój turystyki weekendowej, - Zwiększenie intensywności współpracy instytucji i społeczności w regionie przygranicznym.	1.5. 1.7. 1.8. 1.9. 1.10. 3.5.
3.	Młodzieżowy hokej nie zna granic	Gmina Zebrzydowice ul. Kochanowskiego 26	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	- Organizacja zajęć sportowych (łyżwy, hokej na lodzie) dla dzieci z Polski i Republiki czeskiej, - Organizacja wspólnych treningów dla dzieci z Polski i Republiki czeskiej, - Zakup sprzętu sportowego, - Współpraca między Gminą Zebrzydowice, a Sportovní Klub Karvina (Republika Czeska).	94 068,00	- Rozszerzenie oferty dodatkowych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, - Promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, - Pomoc dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, - Integracja dzieci i młodzieży z Polski i Republiki Czeskiej, - Zwiększenie intensywności współpracy instytucji i społeczności w regionie przygranicznym.	1.1. 1.9. 1.10. 2.4.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
4.	Osoby zależne są wśród nas – wsparcie dla rozwoju usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych	Gmina Zebrzydowice oraz Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	<p>- Utworzenie Ośrodka Krótkookresowego Pobytu Dziennego, w ramach którego 10 osób w wieku powyżej 60 lat będzie dowożonych busem z terenu całej gminy do Urzędu Gminy Zebrzydowice, gdzie w Sali na poddaszu będą raz w tygodniu prowadzone zajęcia z terapeutą zajęciowym, w tym warsztaty manualne (m.in. tkactwo, ceramikę, szydełkowanie) oraz inne formy terapii zajęciowej (biblioterapia, muzykoterapia, zajęcia relaksacyjne). Uczestnicy będą mogli dodatkowo skorzystać z pomocy opiekunki dziennej, która będzie im towarzyszyć zarówno w drodze do ośrodka jak i podczas zajęć. Każdy z uczestników otrzyma posiłek dostosowany do indywidualnej diety. Ponadto dla uczestników zaplanowany został udział w lokalnych imprezach takich jak dożynki, „Złoty Kłos”,</p> <p>- Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w zastępstwie za opiekunów faktycznych. Z tej formy wsparcia skorzystają 3 osoby niesamodzielne w wieku powyżej 60 lat (2 mężczyzn i 1 kobieta),</p> <p>- Asystent osoby niepełnosprawnej -. Przewidziana dla 3 osób niepełnosprawnych. Zadaniem asystenta będzie m.in. ułatwienie osobie niepełnosprawnej</p>	218 412,50	<p>- Aktywizacja seniorów,</p> <p>- Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla seniorów,</p> <p>- Integracja społeczna,</p> <p>- Organizacja opieki nad niesamodzielnymi osobami starszymi oraz osobami niepełnosprawnymi,</p> <p>- Polepszenie kwalifikacji i poziomu wiedzy osób zajmujących się opieką nad niesamodzielnymi osobami starszymi oraz osobami niepełnosprawnymi.</p>	<p>1.4.</p> <p>1.5.</p> <p>1.6.</p> <p>1.7.</p> <p>1.8.</p> <p>1.11.</p> <p>1.12.</p>

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
5.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej	Kaczyce ul. Morcinka 15	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej w budynku, w którym mieszczą się lokale socjalne, przy ul. Morcinka 15 w Kaczycach, w celu: - integracji społecznej mieszkańców, - zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu lokalnej społeczności, - organizacja szkoleń z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, - inne zadania Klubu Integracji Społecznej.	350 000,00	- Integracja społeczna mieszkańców Gminy, - Zatrzymanie zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego lokalnej społeczności, - Podniesienie kwalifikacji zawodowych przez osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	1.1. 1.7. 1.8. 1.11. 1.12. 3.1.
STREFA GOSPODARCZA I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA							
6.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap I oraz Etap II	Kaczyce ul. Morcinka 17	J. P. Cover Sp. z o.o.	Rozwój firmy w zakresie produkcji artykułów chemii budowlanej i materiałów budowlanych. Etap I: - budowa suszarni piasku, która będzie częścią obecnie budowanej instalacji do produkcji perlitu (materiał termonizolacyjny),	2 500 000,00	- Rozwój firmy J. P. Cover sp. z o.o. polegający na zwiększeniu produkcji materiałów dla budownictwa w oparciu o innowacyjne technologie, wzrost obrotów i rentowności firmy oraz wzrost konkurencyjności, - Zagospodarowanie terenów po byłej kopalni węgla „Morcinek”, - Powstanie nowych miejsc pracy.	1.11. 4.1. 4.2. 4.3. 7.4.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
7.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap II	Kaczyce ul. Morcinka 17	J. P. Cover Sp. z o.o.	Rozwój firmy w zakresie produkcji artykułów chemii budowlanej i materiałów budowlanych. Etap II - budowa hali produkcyjno-magazynowej (1 200 m ²) dla linii produkcyjnej prefabrykatów dla budownictwa, zawierających perlit.	3 500 000	- Rozwój firmy J. P. Cover sp. z o.o. polegający na zwiększeniu produkcji materiałów dla budownictwa w oparciu o innowacyjne technologie, wzrost obrotów i rentowności firmy oraz wzrost konkurencyjności, - Zagospodarowanie terenów po byłej kopalni węgla „Morcinek”, - Powstanie nowych miejsc pracy.	1.11. 4.1. 4.2. 4.3. 7.4.
8.	Uporządkowanie działalności związanej z gospodarką odpadami na obszarze pokopalnianym ¹	Kaczyce (obszar po byłej KWK „Morcinek”)	Prywatni przedsiębiorcy	- Rozwój i wykorzystanie nowoczesnych technologii, - Rozwój współpracy z innymi przedsiębiorcami przy stworzeniu strefy przemysłowej w Kaczycach, - Utworzenie nowych miejsc pracy.	Brak danych	- Wsparcie dla przedsiębiorstw zajmujących się gospodarką odpadami,	4.1. 4.3. 4.4. 5.4. 7.4.
STREFA TECHNICZNA							
9.	Nadbudowa budynku socjalnego w Kaczycach	Kaczyce ul. Morcinka 15	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Nadbudowa istniejącego budynku socjalnego w Kaczycach o jedną kondygnację. Przewiduje się prace: - konstrukcyjno – budowlane, - instalacyjne, - elektryczne. Dostosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych. Ponadto przewiduje się działania informacyjno – promocyjne.	915 323,53	- Zwiększenie ilości lokali socjalnych w Gminie Zebrzydowice, - Poprawa dostępu do usług społecznych dla osób ubogich, niepełnosprawnych i niesamodzielnych, wykluczonych/ zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1.1. 1.3. 3.1. 6.1. 6.2.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
10.	Rozbudowa budynku przedszkola w Zebrzydowicach wraz z wyposażeniem	Zebrzydowice ul. Makowa 1	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Rozbudowa budynku przedszkola, która będzie obejmować: - budowę w miejscu obecnego tarasu nowej sali zabaw wraz z sanitariatami w przyziemiu, - adaptacja sali zabaw, na pierwszym pięttrze na salę zajęć dydaktyczno – opiekuńczo – wychowawczych z zapleczem sanitarnym dla nowej grupy przedszkolnej. Przewiduje się: roboty budowlane, instalacyjne, elektryczne, nadzór inwestorski elektryczny oraz działania informacyjno-promocyjne. Zaplanowano zakup niezbędnego wyposażenia sal. Powstanie nowej grupy przedszkolnej dla dzieci w wieku 3 – 4 lata. Organizacja nowych zajęć dodatkowych dla dzieci.	707 387,50	- Zwiększenie powierzchni użytkowej Publicznego Przedszkola w Zebrzydowicach, - Poprawa warunków kształcenia w placówkach oświatowych, - Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu dla dzieci w wieku 3 – 4 lat, - Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych.	2.1. 2.3. 2.4. 6.1. 6.3.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognostowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
11.	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół (tj. szkoły podstawowej i hali sportowej) w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 55	Zebrzydowice ul. Kochanowskiego 55	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół (tj. szkoły podstawowej i hali sportowej) w Zebrzydowicach, obejmująca: - wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej w budynku szkoły podstawowej, - wymianę instalacji c.o. oraz źródła ciepła w budynku szkoły podstawowej, - docieplenie ścian zewnętrznych hali sportowej. Przewiduje się: roboty budowlane, instalacyjne, nadzór inwestorski elektryczny oraz działania informacyjno-promocyjne.	675 004,71	- Zwiększenie efektywności energetycznej budynków Zespołu Szkół w Zebrzydowicach, - Spadek emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, - Obniżenie kosztów zużycia energii, - Poprawa warunków kształcenia, - Poprawa stanu technicznego i estetyki budynków Zespołu Szkół w Zebrzydowicach.	3.3. 5.1. 5.2. 6.1. 6.3.
12.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach	Kaczycze ul. Morcinka 17A	Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWA ul. Wielkopolska 5A 44-335 Jastrzębie-Zdrój	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach, obejmująca: - kotwienie ścian warstwowych, - docieplenie ścian podłużnych styropianem, - wykonanie wyprawy tynkarskiej, - wykonanie nowych obróbek blacharskich, - wymiana parapetów.	Brak danych	- Zwiększenie efektywności energetycznej budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach, - Spadek emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, - Obniżenie kosztów zużycia energii, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Poprawa stanu technicznego i estetyki budynku wielorodzinnego mieszkalnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach.	3.1. 3.3. 5.1. 5.2. 6.1.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
13.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17C w Kaczycach	Kaczyce ul. Morcinka 17C	Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWA ul. Wielkopolska 5A 44-335 Jastrzębie-Zdrój	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach, obejmująca: - kotwienie ścian warstwowych, - docieplenie ścian podłużnych styropianem, - wykonanie wyprawy tynkarskiej, - wykonanie nowych obróbek blacharskich, - wymiana parapetów.	Brak danych	- Zwiększenie efektywności energetycznej budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach, - Spadek emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, - Obniżenie kosztów zużycia energii, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Poprawa stanu technicznego i estetyki budynku wielorodzinnego mieszkalnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach.	3.1. 3.3. 5.1. 5.2. 6.1.
14.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych	Zebrzydowice: ul. Agrestowa 15, ul. Agrestowa 17, ul. Agrestowa 19, ul. Agrestowa 21	Przedsiębiorstwo Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. ul. Bielska 3B	- Wymiana sieci wodociągowej zasilającej budynki, - Ocieplenie stropów nad piwnicą, - Ocieplenie stropów nad ostatnią kondygnacją, - Wymiana pokryć dachowych	Brak danych	- Zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych, - Spadek emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, - Obniżenie kosztów zużycia energii, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Poprawa stanu technicznego i estetyki budynków wielorodzinnych mieszkalnych,	3.1. 3.3. 3.4. 5.1. 5.2. 5.3. 6.1. 7.1. 7.2.
		Zebrzydowice ul. Dworcowa 32	ZAPON Sp. z o.o. ul. Bielska 3B	- Ocieplenie stropu nad piwnicą, - Wymiana instalacji c.o.			
		Zebrzydowice ul. Dworcowa 34	43-400 Cieszyn	- Ocieplenie stropów nad piwnicą, - Ocieplenie stropów nad ostatnią kondygnacją, - Wymiana instalacji c.o.			

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
		Zebrzydowice ul. Kochanowskiego 54		<ul style="list-style-type: none"> - Podłączenie budynku do sieci wodociągowej, - Podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej, - Ocieplenie stropu nad piwnicą, - Wymiana pokrycia dachu, - Remont elewacji, - Wymiana instalacji c.o. 		<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie niezawodności sieci wodociągowej, poprzez ograniczenie strat na przesyle, - Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody pitnej w odpowiedniej jakości i ilości, - Zmniejszenie ilości ścieków wprowadzanych do gleby i wód przez nieszczelności w zbiornikach na nieczystości. 	
		Zebrzydowice ul. Dworcowa 36	Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ul. Dworcowej 36 w Zebrzydowicach	<ul style="list-style-type: none"> - Kupno palnika do pieca grzewczego lub cały piec, - Stopniowy remont dachu, - Częściowa termomodernizacja budynku. 			
15.	Przebudowa ul. Dworcowej w Zebrzydowicach	Zebrzydowice ul. Dworcowa	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Przebudowa ul. Dworcowej, polegająca na: <ul style="list-style-type: none"> - wykonaniu nowej nawierzchni asfaltowej jezdni i pętli autobusowej, - poszerzeniu chodnika do 2 m wraz z wykonaniem nowej nawierzchni z kostki betonowej. 	423 000,00	<ul style="list-style-type: none"> - Polepszenie stanu technicznego odcinka drogi gminnej (ul. Dworcowa) w Zebrzydowicach, - Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. 	3.1. 3.2. 7.3.

Tabela 72 Uzupełniające projekty rewitalizacyjne w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot realizujący	Zakres zadań	Szacowana wartość [zł]	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do kierunków działań
STREFA SPOŁECZNA							
1.	Strażacy na granicy – wczoraj i dziś	Marklowice Górne ul. Szkolna 10	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Współpraca między jednostkami straży pożarnej: OSP Marklowice Górne (Polska) i SDH Dolni Marklowice (Republika Czeska) poprzez: - wspólne spotkania i ćwiczenia, - wymiana doświadczeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej - zakup wyposażenia.	72 066,00	- Zwiększenie intensywności współpracy między jednostkami straży pożarnej w rejonie przygranicznym, - Zintegrowanie działań w zakresie rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rejonie przygranicznym, - Lepsze wyposażenie jednostek straży pożarnej.	1.9. 1.11. 3.2.
STREFA ŚRODOWISKOWA							
2.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice	Zebrzydowice: ul. J. Słowackiego, ul. J. Kochanowskiego, ul. ks. A Janusza, ul. Orzeszkowej, ul. Kasztanowa, ul. Stawowa, ul. Zamkowa, ul. Akacyjowa, ul. Wałowa Kończyce Małe: ul. J. Korczaka, ul. Staropolska	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice, polegająca na wymianie 354 opraw oświetleniowych i przebudowie szaf zasilających z zachowaniem pozostałej infrastruktury. Nowe źródła światła będą wykonane w niskoemisyjnej technologii LED z zaawansowaną technologią rozsyłu światła. Ciągi oświetleniowe będą sterowane inteligentną automatyką. Przewiduje się roboty demontażowe i montażowe opraw oraz urządzeń sterujących oraz działania informacyjno – promocyjne.	900 099,09	- Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego, - Spadek emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.	3.1. 3.2. 3.3. 4.1. 5.1. 5.2. 7.3.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot	Zakres zadań	Szacowana wartość	Prognozowane rezultaty	Odniesienie do
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych	Zebrzydowice: ul. Jesionowa, ul. ks. A. Janusza, ul. Nowy Dwór Kaczyce: ul. Ogrodnicza, ul. Stalmacha, ul. Słoneczna, ul. Kolonii Kończyce Małe: ul. Hallera	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej (10,26 km) i wodociągowej (1,65 km) wraz z przyłączami do budynków (do sieci kanalizacji sanitarnej – 116 szt, do sieci wodociągowej – 14 szt.).	4 745 504,39	- Zmniejszenie ilości ścieków wprowadzanych do gleby i wód przez nieszczelności w zbiornikach na nieczystości, - Dostawa wody o właściwych parametrach do odbiorców, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców.	3.1. 3.4. 5.3. 7.1. 7.2.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot	Zakres zadań	Szacowana	Prognozowane	Odniesienie
4.	Wdrażanie projektów w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice	Gmina Zebrzydowice, w tym obszar rewitalizacji	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43-410 Zebrzydowice, Zarządcy budynków mieszkalnych wielorodzinnych, Prywatni właściciele budynków mieszkalnych, Przedsiębiorstwa.	- Poprawa efektywności energetycznej, - Zwiększenie skali wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, - Zmniejszenie uciążliwości transportu dla środowiska, - Zrównoważone zarządzanie Gminą i budowa postaw proekologicznych wśród mieszkańców.	Brak danych	- Włączenie mieszkańców w rozwiązywanie problemów, występujących na obszarach rewitalizowanych, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Poprawa jakości powietrza, - Rozwój nowoczesnych technologii, - Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, - Poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury publicznej, - Poprawa stanu technicznego budynków, - Poprawa warunków nauki dzieci i młodzieży, - Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej.	1.12. 3.1. 3.3. 4.1. 5.1. 5.2. 6.1. 6.3. 7.3.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot	Zakres zadań	Szacowana wartość	Prognozowane rezultaty	Odniesienie
5.	Realizacja Programu Ograniczenia Emisji dla Gminy Zebrzydowice	Gmina Zebrzydowice w tym obszar rewitalizacji	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43-410 Zebrzydowice, Prywatni właściciele budynków mieszkalnych , Przedsiębiorstwa.	- Wymiana istniejących kotłów węglowych na gazowe (z zamkniętą komorą spalania i/lub kondensacyjne), - Wymiana istniejących kotłów węglowych na nowe z automatycznym sposobem zasilania paliwa bez rusztu awaryjnego, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012 - montaż elektrofiltrów na instalacjach kominkowych, wykorzystywanych do ogrzewania domu	Brak danych	- Włączenie mieszkańców w rozwiązywanie problemów, występujących na obszarach rewitalizowanych, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Poprawa jakości powietrza, - Rozwój nowoczesnych technologii, - Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, - Poprawa stanu technicznego budynków	1.12. 3.1. 3.3. 4.1. 5.1. 6.1.
STREFA TECHNICZNA							
6.	Budowa ścieżki rowerowej wykorzystującej nieczynny szlak kolejowy pt. „Żelazny szlak rowerowy”	Nasyp kolejowy od rzeki Piotrówki do ul. Skotnickiej oraz ul. Jutrzenki	Gmina Zebrzydowice	Budowa ścieżki rowerowej wraz z punktami odpoczynkowymi o długości około 3 km.	3 000 000,00	- Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, - Promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu, - Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, - Poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców, - Rozwój turystyki weekendowej.	1.10. 2.4. 3.1. 3.5.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot	Zakres zadań	Szacowana wartość	Prognozowane rezultaty	Odniesienie
7.	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice	Zebrzydowice ul. Kochanowskiego, ul. Orzeszkowej Kończyce Małe ul. Zielona, ul. Chmielna, ul. Staropolska	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice, będzie obejmować: - zmianę sposobu użytkowania Ujęcia Wody „Myśliwska” na Stacji Uzdatniania Wody „Myśliwska”, - przebudowę sieci wodociągowej o długości 5,585 km, - przebudowę przyłączy wodociągowych o długości 0,3238 km, - przyłączenie do sieci wodociągowej 128 budynków, Przewiduje się prace instalacyjno-budowlane dotyczące Stacji Uzdatniania Wody „Myśliwska”, roboty ziemne, montażowe, dotyczące przebudowy wodociągu oraz działania informacyjno – promocyjne.	2 600 979,55	- Rozbudowanie sieci wodociągowej na obszarze Gminy Zebrzydowice, - Zwiększenie niezawodności sieci wodociągowej, poprzez ograniczenie strat na przesyłach, - Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody pitnej w odpowiedniej jakości i ilości, - Zwiększenie odsetka ludności korzystającej z sieci wodociągowej,	3.1. 3.4. 7.2.
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2624 S	Kaczyce ul. Stalmacha	Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie ul. Bobrecka 29 43-400 Cieszyn	Przebudowa drogi powiatowej nr 2645 S na odcinku 1+630 – 2+393.	2 500 000,00	- Polepszenie stanu technicznego odcinka drogi powiatowej nr 2624 S, - Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	3.1. 3.2. 7.3.
9.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2646 S	Zebrzydowice ul. ks. A Janusza	Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie ul. Bobrecka 29 43-400 Cieszyn	- Przebudowa drogi powiatowej nr 2646 S, związana ze zmianą trasy na odcinku 2+790 – 3+015.	800 000,00	- Polepszenie stanu technicznego odcinka drogi powiatowej nr 2646 S, - Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	3.1. 3.2. 7.3.

Lp.	Nazwa projektu	Lokalizacja	Podmiot	Zakres zadań	Szacowana wartość	Prognostyczne rezultaty	Odniesienie do planu
10.	Przebudowa dróg gminnych	<p>Zebrzydowice: droga boczna od ul. Wojska Polskiego, droga boczna od ul. Zamkowej, ul. Wałowa, ul. Jutrzenki, ul. Skotnicka z łącznikiem do ul. Sadowej, ul. Jesionowa</p> <p>Kaczyce: ul. Średnicowa, ul. Poczтовая</p> <p>Kończyce Małe: ul. Botaniczna, droga boczna od ul. Korczaka, ul. Zielona, ul. Jaśminowa, ul. Wiśniowa</p> <p>Markłowice Górne: ul. Polna, ul. Ustronna, ul. Lipowa</p>	Gmina Zebrzydowice ul. ks. A. Janusza 6 43- 410 Zebrzydowice	- Przebudowa dróg gminnych polegająca na odtworzeniu nowej nawierzchni asfaltowej, na odcinkach o łącznej długości 11,26 km wraz z odwodnieniem.	Brak danych	- Polepszenie stanu technicznego odcinków dróg gminnych, - Zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	3.1. 3.2. 7.3.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zebrzydowice

¹ Działanie będzie możliwe do realizacji po dokonaniu stosownych zmian w prawie lokalnym

7.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Działania rewitalizacyjne powinny cechować się komplementarnością – wzajemne uzupełnianie się interwencji prowadzi bowiem do synergii oraz lepszego wykorzystania istniejącego potencjału. W przypadku rewitalizacji efekt synergii jest wysoce pożądaną wartością, która mobilizuje do kolejnych działań na rzecz wyprowadzania obszarów ze stanu kryzysowego oraz sprawia, że mieszkańcy widzą sens podejmowania pracy służącej lokalnej społeczności. Dzięki temu partycypacja społeczna nie kończy się wraz z przygotowaniem dokumentów oraz informowaniem społeczeństwa, lecz trwa także podczas realizacji lokalnego programu rewitalizacji.

Zaplanowane w ramach niniejszego programu projekty uzupełniają się w kilku wymiarach. Komplementarność przestrzenna, związana jest z powiązaniem poszczególnych projektów lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tak aby w końcowym efekcie wpłynąć na cały obszar, znajdujący się w stanie kryzysowym, a nie w pojedynczych miejscach, punktowo. Ważne jest także to, lokalizacja projektów rewitalizacyjnych nie powodowała powstawania tych samych lub nowych problemów poza obszarem rewitalizacji. W wymiarze przestrzennym jednym z mechanizmów zapewnienia komplementarności jest planowanie projektów „miękkich” w miejscach realizacji projektów inwestycyjnych. Przykład stanowi projekt społeczny: *Równaj szanse-wyrównanie szans edukacyjnych dla dzieci uczęszczających do Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach*, który jest komplementarny przestrzennie z projektem technicznym: *Rozbudowa budynku przedszkola w Zebrzydowicach wraz z wyposażeniem*, które będą realizowane w Gminnym Przedszkolu Publicznym w Zebrzydowicach, przy ul. Makowej 1. Innym przykładem komplementarności przestrzennej, jak również problemowej, jest projekt społeczny *Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej*, zbieżny z projektami ze strefy gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej, które dotyczą *Rozbudowy zakładu produkcyjnego J.P. Cover sp. z o.o. w Kaczycach* i *Rozwoju działalności związanej z gospodarką odpadami na obszarze pokopalnianym*, a także z projektami technicznymi, dotyczącymi termomodernizacji budynków wielorodzinnych: *Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A i 17C w Kaczycach*. Realizacja wyżej wymienionych projektów pozytywnie wpłynie na zahamowanie negatywnych zjawisk na obszarze w rejonie ul. Morcinka w Kaczycach. Ponad to pozwoli ograniczyć ryzyko rozprzestrzenienia się głównie problemów dotyczących sfery społecznej na społeczność lokalną. Ponad to komplementarne przestrzennie z projektami podstawowymi są projekty uzupełniające. Zadania te są rozległe obszarowo, większość dotyczy sfery środowiskowej, ale będą w pozytywny sposób oddziaływać na obszar rewitalizacji.

Komplementarność problemowa, związana jest z realizacją projektów, które będą dopełniały się tematycznie, a w końcowym efekcie pozwalają na rewitalizację kompleksową, w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno – funkcjonalnym i technicznym. Planowane projekty uzupełniają się tematycznie, ponieważ dotyczą wyeliminowania negatywnych zjawisk, dotyczących sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej, jak również przestrzenno-funkcjonalnej. Przykład może stanowić projekt społeczny *Aktywny senior na granicy*, który jest zbieżny z projektem *Osoby zależne są wśród nas* –

wsparcie dla rozwoju usług społecznych i zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych. Do wspólnych celów i kierunków wymienionych zadań należy głównie aktywizacja seniorów oraz rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla tej grupy wiekowej. Kolejnym przykładem projektów powiązanych problemowo jest ponownie projekt: *Aktywny senior na granicy* i projekt: *Młodzieżowy hokej nie zna granic*, ponieważ przewidywany efekt realizacji dotyczy integracji ludności i zwiększenia intensywności współpracy instytucji w rejonie przygranicznym. Innymi projektami zbieżnymi problemowo są projekty związane z termomodernizacją budynków wielorodzinnych mieszkalnych oraz budynku użyteczności publicznej – szkoły podstawowej i hali sportowej przy Zespole Szkół w Zebrzydowicach. Ich główny cel to poprawienie efektywności energetycznej i stanu technicznego przedmiotowych budynków, przez co zostanie osiągnięty efekt ekologiczny, związany ze zmniejszeniem ilości dwutlenku węgla emitowanego do atmosfery oraz ekonomiczny, spowodowany przez obniżenie kosztów ogrzewania. Komplementarność problemowa dotyczy także projektów podstawowych i uzupełniających. Dotyczy to głównie zadań związanych z remontem dróg gminnych i powiatowych, których końcowym efektem ma być polepszenie ich stanu technicznego, a także zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców. Realizacja projektów dotyczących sfery technicznej będzie miała pozytywny wpływ również na zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji (niezagospodarowanych terenów pokopalnianych) dla zewnętrznych inwestorów, w związku z tym rozwój gospodarki.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna związana jest z systemem zarządzania programem rewitalizacji. Zarówno podstawowe jak i uzupełniające projekty rewitalizacyjne będą realizowane przez różnych interesariuszy procesu rewitalizacji: Gminę Zebrzydowice, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, J.P. Cover Sp. z o.o., Spółdzielnię Mieszkaniową NOWA, Przedsiębiorstwo Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o., innych zarządców budynków wielorodzinnych oraz Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie. W zbieranie informacji oraz danych, niezbędnych do stworzenia *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023* zaangażowany był Urząd Gminy Zebrzydowice. Planuje się by w dalszą koordynację wdrażania projektów rewitalizacyjnych, wprowadzanie zmian, monitorowanie postępów i raportowanie programu był odpowiedzialny Urząd Gminy Zebrzydowice. W tym celu wzajemnego współdziałania interesariuszy procesu rewitalizacji i zachowania spójności procedur, zostaną wykorzystane istniejące w urzędzie struktury, zostało opisane w rozdziale: *10. Zarządzanie Lokalnym Programem Rewitalizacji*.

Komplementarność międzyokresowa polega na zachowaniu ciągłości programowej, związanej z kontynuacją lub rozwijaniem procesów rewitalizacji finansowanych ze środków wspólnotowych w ramach polityki spójności 2007-2013. Gmina Zebrzydowice już we wcześniejszych latach realizowała projekty, których celem było zahamowanie negatywnych zjawisk i rozwiązanie problemów: socjalnych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Planowane projekty rewitalizacyjne wykazują komplementarność międzyokresową z projektami realizowanymi przy współudziale funduszy europejskich jak i środków krajowych oraz zagranicznych. Źródła finansowania zrealizowanych projektów przedstawia Tabela 73.

Komplementarność źródeł finansowania opisano w rozdziale: *11.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności źródeł finansowania przedsięwzięć*.

Tabela 73 Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Projekt zrealizowany przez Gminę Zebrzydowice	Zakres zadań	Nakłady inwestycyjne ogółem [zł]	Źródło finansowania				Projekt komplementarny
				Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 [zł]	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 [zł]	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 [zł]	Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 [zł]	
1.	Przebudowa układu komunikacyjnego w Zebrzydowicach - odcinek ul. Orzeszkowej i Kasztanowej	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej sieć drogową (droga, skrzyżowanie, przejście dla pieszych, most, oświetlenie uliczne)	2 223 772,12	1 039 215,43	-	-	-	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice
2.	Rewitalizacja budynku starej szkoły w Zebrzydowicach na potrzeby Centrum Aktywności Lokalnej oraz na cele edukacyjne	Termomodernizacja budynku z wymianą źródła ciepła, prace w obrębie instalacji: wod.-kan., gazowej, elektr., wykonanie nowego podziału funkcjonalnego, zakup wyposażenia.	4 266 900,80	1 739 483,83	-	-	-	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej (Kaczyce)
3.	Współpraca młodych ludzi nie zna granic	Wspieranie współpracy z rejonami przygranicznymi w zakresie edukacji i podnoszenie umiejętności i kwalifikacji.	146 643,00	-	88 707,99	-	-	Aktywny senior na granicy Młodzieżowy hokej nie zna granic
4.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Jutrzenki w Zebrzydowicach	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej	117 138,65	-	-	78 818,24	-	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych

5.	Budowa parkingu w centrum Zebrzydowic przy ul. ks. A. Janusza 6	Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnowienie lub budowę parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego.	235 438,55	-	-	103 764,00	-	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice
6.	Budowa dwóch odcinków sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków przy ul. ks. A Janusza oraz ul. Groblowej w Zebrzydowicach	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej poprzez budowę sieci wodociągowej.	197 577,61	-	-	49 932,00	-	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Sobieskiego w Kaczycach	Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej.	421 408,69	-	-	156 456,00	-	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych
8.	Kraina sportem i miodem płynąca – organizacja imprez sportowych na terenie Gminy Zebrzydowice	Podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej na obszarze objętym LSR poprzez organizację imprez kulturalnych , promocyjnych, rekreacyjnych lub sportowych, związanych z promocją lokalnych walorów.	7 515,29	-	-	-	5 454,05	Młodzieżowy hokej nie zna granic

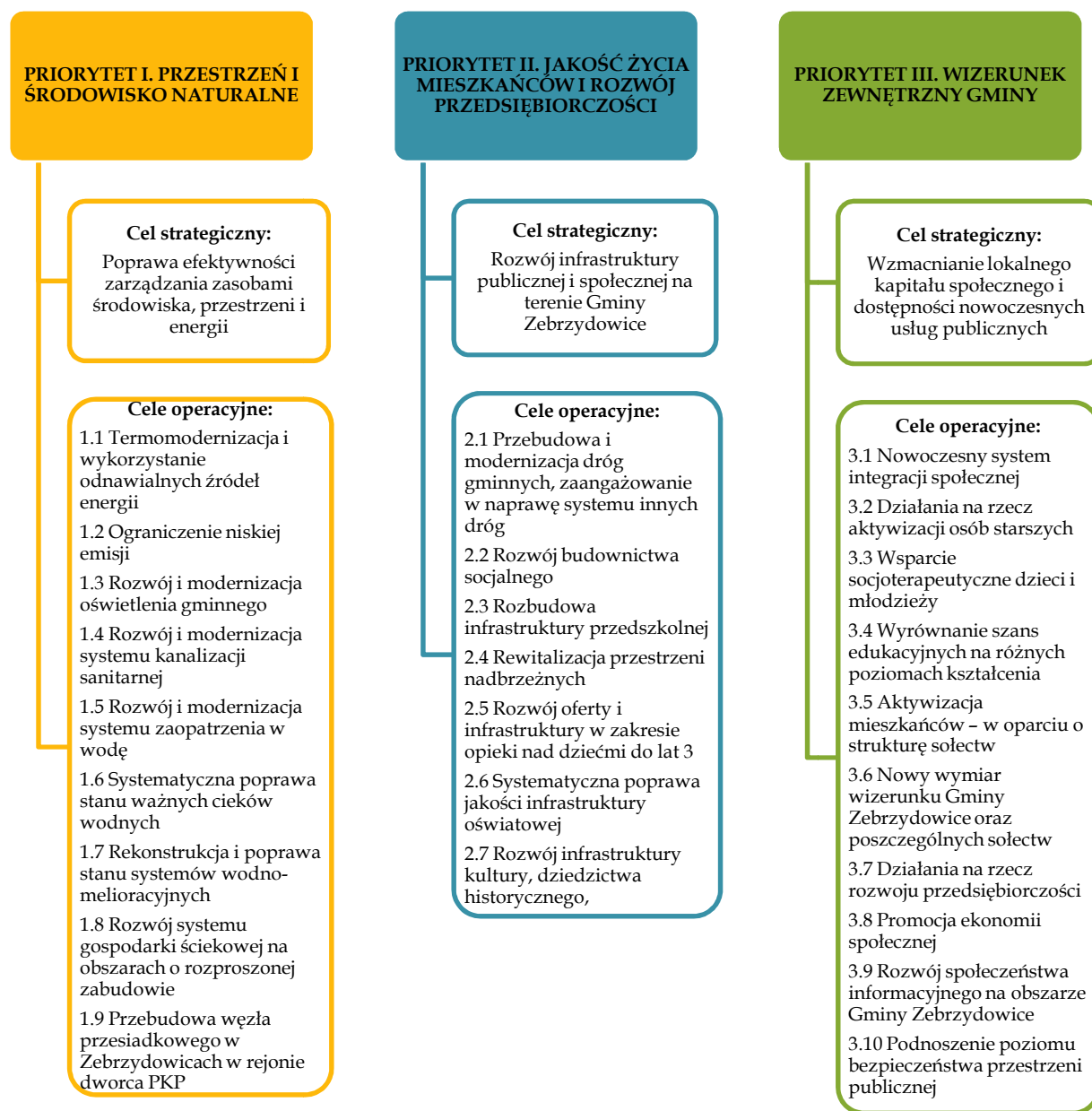
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zebrzydowice

8. KONTEKST STRATEGICZNY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI – POWIĄZANIA Z ZAPISAMI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PLANISTYCZNYCH GMINY

Lokalny Plan Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice jest jednym z kluczowych narzędzi wprowadzania zmian na obszarze Gminy. Nie może zatem funkcjonować w oderwaniu od najistotniejszych dokumentów strategicznych i planistycznych.

Strategia Rozwoju Gminy Zebrzydowice do 2020 roku (SGR). Strategia wskazuje wizję rozwoju gminy, a także określa cele strategiczne i cele operacyjne.

Rysunek 12 Priorytety, cele strategiczne i cele operacyjne w SGR

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Zebrydowice do roku 2020

Piąty cel rewitalizacji *Zmniejszenie negatywnego oddziaływania infrastruktury na środowisko*, szósty cel rewitalizacji *Podniesienie walorów funkcjonalnych, użytkowych i estetycznych infrastruktury budowlanej* oraz siódmy cel rewitalizacji *Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszarów rewitalizacyjnych*, wpisują się w Priorytet I *Przestrzeń i środowisko naturalne*. Zbieżne działania, dotyczą tu: termomodernizacji budynków, ograniczenia niskiej emisji, rozwoju i modernizacji oświetlenia ulicznego, rozwoju i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej oraz zaopatrzenia w wodę. Z kolei pierwszy cel rewitalizacji *Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców*, drugi cel rewitalizacji *Podwyższenie jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej*, siódmy cel rewitalizacji *Integracja przestrzenno – funkcjonalna obszarów rewitalizowanych*, wpisują się w Priorytet II *Jakość życia*

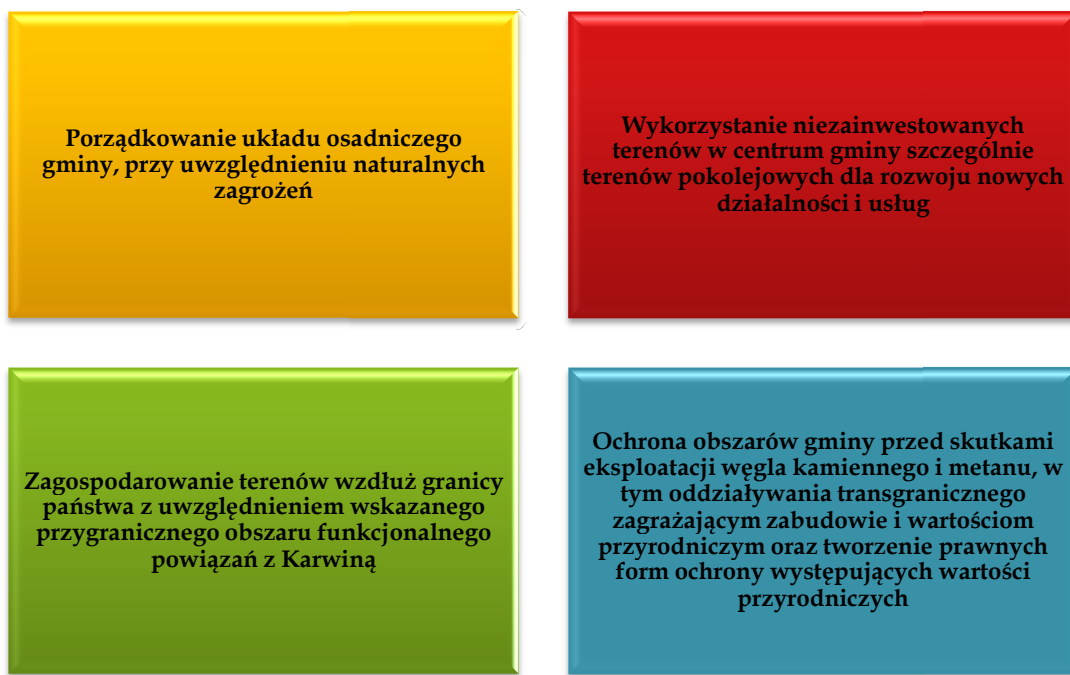
mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości. Zbieżne działania, dotyczą tu: przebudowy i modernizacji dróg gminnych, a także zaangażowania w naprawę innych dróg, rozwoju budownictwa socjalnego, rozbudowy infrastruktury przedszkolnej, poprawy jakości infrastruktury oświatowej. Pierwszy cel rewitalizacji *Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców*, drugi cel rewitalizacji *Podwyższenie jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej*, trzeci cel rewitalizacji *Poprawa jakości życia mieszkańców* oraz czwarty cel rewitalizacji *Nadanie terenom nowych funkcji użytkowych*, wpisują się w Priorytet III *Wizję i kierunek zewnętrzny Gminy*. Zbieżne działania, dotyczą tu: działań na rzecz aktywizacji osób starszych, wsparcia socjoterapeutycznego dzieci i młodzieży, aktywizacji mieszkańców, działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, a także polepszenie poziomu bezpieczeństwa przestrzeni publicznej.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP)

W studium ujęte są kierunki rozwoju, które pozwolą na realizację wizji gminy w najbliższych 20 – 30 lat. Wizja ta zakłada Gminę Zebrzydowice jako „*otwartą na otoczenie, wykorzystującą swoje cechy i zasoby przyrodnicze oraz położenie w układzie województwa i kraju*”.

W dokumencie założono następujące cele strategiczne niezbędne do osiągnięcia wizji:

Rysunek 13 Cele strategiczne SUiKZP

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Zdefiniowane zostały również obszary realizacji polityki przestrzennej:

- obszary zespołów zabudowy mieszkaniowej;
- obszary „ulicowej” zabudowy mieszkaniowej;
- obszary „wyspowej” zabudowy zagrodowej, agroturystycznej i mieszkaniowej;
- obszary zespołów i obiektów usługowych, w tym US tereny sportowo-rekreacyjne;
- obszary aktywności gospodarczej, w tym UC rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000m²;
- obszary zieleni urządzonej, w tym ZC tereny cmentarzy;

- przygraniczny obszar funkcjonalny;
- obszary lasów i zadrzewień wyłączone z zabudowy;
- obszary rolne wyłączone z zabudowy.

Powyższe cele rozwoju i zadania polityki przestrzennej wiążą się z wizją i celami rewitalizacji określonymi w niniejszym dokumencie. Szczególnie należy podkreślić korelację działań rewitalizacyjnych dotyczących modernizacji dróg gminnych, rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowę sieci wodociągowej w rejonie ul. Dworcowej w Zebrzydowicach z celem strategicznym *Wykorzystanie niezainwestowanych terenów w centrum Gminy, szczególnie terenów pokolejowych dla rozwoju nowych działalności i usług*. Ponad to rozbudowa strefy przemysłowej poprzez zagospodarowanie terenów po byłej kopalni węgla kamiennego KWK „Morcinek” jest związane z celem *Ochrona obszarów Gminy przed skutkami eksploatacji węgla kamiennego i metanu (...)*.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP)

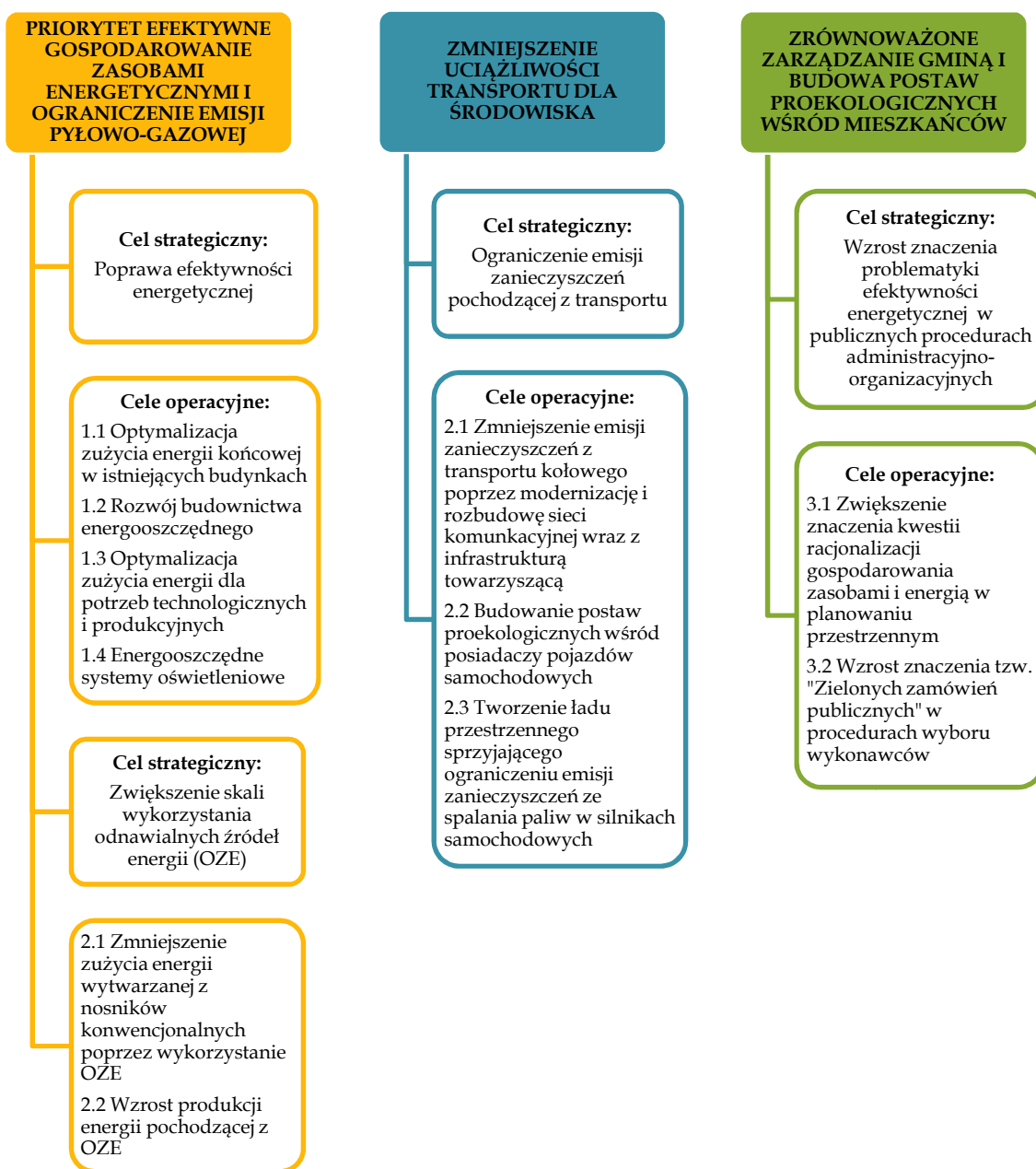
Biorąc pod uwagę wydzielone liniami rozgraniczającymi tereny oraz ustalenia dla nich należy stwierdzić, że planowane w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023* projekty wpisują się w funkcje obszaru i ich przeznaczenie zapisane w MPZP.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice (PGN)

Poniższe priorytety, cele strategiczne i operacyjne Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice są zbieżne z wizją i celami rewitalizacji określonymi w niniejszym dokumencie. Trzeci cel rewitalizacji *Poprawa jakości życia mieszkańców* (w szczególności kierunek dotyczący *Poprawy jakości powietrza*), a także cel rewitalizacji *Zmniejszenie negatywnego oddziaływania infrastruktury na środowisko* (w szczególności kierunki: *Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych* oraz *Poprawa efektywności energetycznej budynków infrastruktury publicznej*), są zbieżne z celem strategicznym PGN *Poprawa efektywności energetycznej*. Ponad to cel rewitalizacji *Integracja przestrzenno – funkcjonalna obszarów rewitalizowanych* (w szczególności kierunek *Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej*) jest zbieżny z celem strategicznym PGN *Zmniejszenie uciążliwości transportu dla środowiska*.

Rysunek 14 Priorytety, cele strategiczne, cele operacyjne PGN

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zebrzydowice na lata 2011 – 2017 (SRPS)

Głównym priorytetem strategii jest „*Wspieranie lokalnej społeczności w jej działaniach na rzecz podnoszenia jakości życia oraz zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych*”. W strategii wskazano obszary problemowe i wypracowano odpowiadające im cele strategiczne.

Tabela 74 Cele strategiczne wskazane w SRPS 2011 – 2017 i powiązanie z celami LPR dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023

Lp.	Cel strategiczny SRPS	Cel rewitalizacji / Kierunek działań
1.	Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, głównie wynikającego głównie z braku pracy, aktywizacja zawodowa tych osób oraz realizacja przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie prowadzące do marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie osób wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem społecznym, - Aktywizacja zawodowa i podwyższenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, <p>Cel rewitalizacji: nadanie terenom nowych funkcji użytkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powstanie nowych miejsc pracy.
2.	Wsparcie dla rodzin dysfunkcyjnych oraz zagrożonych dysfunkcjami.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie osób wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3.	Działania na rzecz integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie osób niepełnosprawnych w uczestnictwie w życiu społecznym i kulturowym, - Zapewnienie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, - Organizacja zajęć dodatkowych dla seniorów, - Zapewnienie opieki nad osobami starszymi,
4.	Działania gminy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie osób wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5.	Działania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie osób wykluczonych / zagrożonych wykluczeniem społecznym,
6.	Dostosowanie systemu pomocy społecznej do wzrastających potrzeb.	<p>Cel rewitalizacji: Wsparcie i aktywizacja społeczna mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dodatkowe mieszkania socjalne
7.	Podniesienie jakości oraz oferty usług socjalnych w szczególności przez fundusze pomocowe	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zebrzydowice na lata 2011 – 2017*

9. FINANSOWANIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1. BUDŻET PROGRAMU

Łączna wartość nakładów na realizację programu wyniesie 24 426,12 tys. zł (w tym projekty podstawowe: 9 807,48 tys. zł, projekty uzupełniające: 14 618,64 tys. zł), przy czym tylko część nakładów poniesie Gmina Zebrzydowice. Pozostałe koszty poniosą inni interesariusze procesu rewitalizacji: firma J. P. Cover z siedzibą przy ul. Morcinka 17 w Kaczycach, Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWA z siedzibą przy ul. Wielkopolskiej 5A w Jastrzębiu-Zdroju, Przedsiębiorstwo Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Bielskiej 3B w Cieszynie, Wspólnota Mieszkaniowa budynku przy ul. Dworcowej w 36 w Zebrzydowicach oraz Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie z siedzibą przy ul. Bobrecka 29 w Cieszynie. Szczegółowe zestawienie wydatków zawiera rozdział 11.2.

9.2. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE PROJEKTÓW

Koszty projektów rewitalizacyjnych zaplanowanych do wdrożenia najczęściej znacznie przewyższają możliwości finansowe jednostek samorządu lokalnego. Niezbędne jest więc korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania – środków krajowych, zagranicznych i funduszy europejskich.

Zważając na rodzaje planowanych projektów rewitalizacyjnych obecna perspektywa finansowa daje możliwość uzyskania wsparcia z funduszy europejskich na lata 2014 – 2020, szczególnie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego oraz programów ogólnopolskich m.in. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wśród środków krajowych należy zwrócić uwagę na ofertę Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019. Na poziomie województwa można korzystać z oferty Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Wśród środków zagranicznych należy zwrócić uwagę na Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska, koordynowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej. Należy także podkreślić możliwość korzystania z kredytów i pożyczek bankowych, zawiązywania partnerstwa publiczno-prywatnego, jak i zaangażowania sektora biznesu i osób fizycznych w poszczególne inwestycje, które mogą przynosić zysk.

Celem realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych jest wykorzystanie środków pomocowych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich alokowanych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020, a także: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019. Indykatywne ramy finansowe projektów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 75 Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
PROJEKTY PODSTAWOWE						
1.	Równaj szanse – wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci uczęszczających do Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach	337,49	Budżet gminy 33,75	-	Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – RIT Subregionu Południowego 303, 74	-
2.	Aktywny senior na granicy	86,80	Budżet gminy 13,02	-	-	Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej) 73,78
3.	Młodzieżowy hokej nie zna granic	94,07	Budżet gminy 14,11	-	-	Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej) 79,96

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
4.	Osoby zależne są wśród nas – wsparcie dla rozwoju usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych	218,41	Budżet gminy 15,29	-	Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – RIT Subregionu Południowego (Oś Priorytetowa IX Wyłączenie Społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Podziałanie 9.9.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych) 203,12	-
5.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej	350,00	Budżet gminy 17,50	-	Europejski Fundusz Społeczny w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 – RIT Subregionu Południowego (Oś Priorytetowa IX Wyłączenie Społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Podziałanie 9.1.2. Wzmacnianie potencjału społeczno – zawodowego społeczności lokalnych) 332,50	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
6.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap I	2 500,00	-	Budżet J. P. Cover sp. z o.o. 2 500,00	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	-
7.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap II	3 500,00	-	Budżet J. P. Cover sp. z o.o. 3 500,00	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	-
8.	Uporządkowanie działalności związanej z gospodarką odpadami na obszarze pokopalnianym	Brak danych	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (opcjonalnie) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (opcjonalnie) Inne	Środki własne prywatnych przedsiębiorców	Regionalny Programu Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (opcjonalnie)	-
9.	Nadbudowa budynku socjalnego w Kaczycach	915,32	Budżet gminy 137,30	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 778,02	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
10.	Rozbudowa budynku przedszkola w Zebrzydowicach wraz z wyposażeniem	707,39	Budżet gminy 108, 28	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 599,11	-
11.	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół (tj. szkoły podstawowej i hali sportowej) w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 55	675,00	Budżet gminy 101,25	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 573,75	-
12.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach	Brak danych	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Budżet Spółdzielni Mieszkaniowej NOWA w Jastrzębiu-Zdroju	-	-
13.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17C w Kaczycach	Brak danych	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Budżet Spółdzielni Mieszkaniowej NOWA w Jastrzębiu-Zdroju	-	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
14.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych	Brak danych (ze względu na brak szczegółowej dokumentacji projektowej)	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (opcjonalnie) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (opcjonalnie) Bank Gospodarstwa Krajowego (opcjonalnie)	Budżet spółdzielni/ wspólnoty mieszkaniowej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (opcjonalnie)	-
15.	Przebudowa ul. Dworcowej w Zebrzydowicach	423,00	Budżet gminy 221,00	-	-	Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 202,00
OGÓŁEM - PROJEKTY PODSTAWOWE 9 807,48			Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [ty. Zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
			661,50	6 000,00	2 790,24	355,74

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE						
1.	Strażacy na granicy - wczoraj i dziś	72,06	Budżet gminy 10,80	-	-	Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Republiki czeskiej) 61,26
2.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice	900,1	Budżet gminy 207,90	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 692,20	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych	4 745,5	Budżet gminy 711,82	-	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Podziałanie „wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energetykę odnawialną i w oszczędzanie energii” Operacja typu „Gospodarka wodno-ściekowa” 4 033,68	-
4.	Wdrażanie projektów w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice	Brak danych	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (opcjonalnie) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (opcjonalnie) Bank Gospodarstwa Krajowego (opcjonalnie)	Środki własne inwestora	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (opcjonalnie)	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
5.	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zebrzydowice	Brak danych	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach Brak danych Budżet Gminy Brak danych	-	-	-
6.	Budowa ścieżki rowerowej wykorzystującej nieczynny szlak kolejowy pt. „Żelazny szlak rowerowy	3 000,00	Budżet gminy 150,00	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 2 850,00	-
7.	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice	2 600, 98	Budżet gminy 390,15	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 2 210,83	-

Lp.	Nazwa projektu	Szacowana wartość [tys. zł]	Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [tys. zł]	Krajowe prywatne [tys. zł]	Fundusze UE [tys. zł]	Inne [tys. zł]
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2624 S	2 500,00	Środki Powiatowego zarządu Dróg w Cieszynie 625,00 Budżet gminy 625,00	-	-	1 250,00
9.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2646 S	800,00	Środki Powiatowego zarządu Dróg w Cieszynie 400,00 Budżet gminy 400,00	-	-	-
10.	Przebudowa dróg gminnych	Brak danych (ze względu na brak szczegółowej dokumentacji projektowej)	-	-	-	-
OGÓŁEM - PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE 14 618,64			Źródło finansowania			
			Krajowe publiczne [ty. zł]	Krajowe prywatne [ty. zł]	Fundusze UE [ty. zł]	Inne [ty. zł]
			2 782,75	Brak danych	9 786,71	1 311,26

9.3. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ

Planowane do realizacji projekty rewitalizacyjne będą finansowane z różnych, wzajemnie łączących się i uzupełniających, źródeł, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Lokalny Program Rewitalizacji zakłada realizację projektów, których finansowanie opiera się na zaangażowaniu obok środków publicznych, środków prywatnych, co korzystnie wpłynie na dynamikę zaplanowanych działań. Pozyskanie środków prywatnych dotyczy włączenia w realizację projektów rewitalizacyjnych, kapitału pochodzącego od osób i przedsiębiorstw prywatnych, a także spółdzielni mieszkaniowych. Proces ten jest uzależniony od różnych czynników tj. kondycji finansowej, dostępności środków w ramach programów pomocowych. Główne źródło środków publicznych stanowią fundusze europejskie: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Regionalnego Programu Województwa Śląskiego 2014-2020.

Wsparcie finansowe jest możliwe zarówno w ramach regionalnych programów operacyjnych, jak i krajowych programach operacyjnych, które wzajemnie się łączą w realizacji poszczególnych celów, jak również uzupełniają tematycznie. Do głównych zadań regionalnych programów operacyjnych należy zaplanowanie sposobów i umożliwienie skutecznej realizacji projektów rewitalizacyjnych. Obszary wykorzystania środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 przedstawia Tabela 76. Istotnym elementem wydatkowania środków przez Regionalny Program Operacyjny jest przeznaczenie ich tylko i wyłącznie na realizację projektów rewitalizacyjnych. Zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Śląskiego, w przypadku projektów rewitalizacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL 2014-2020 będzie możliwe uzyskanie dofinansowania wkładu własnego z budżetu państwa. W praktyce, oznacza to, że montaż finansowy projektu może obejmować 85% kosztów kwalifikowanych dofinansowania z EFRR oraz 10% kosztów kwalifikowanych z budżetu państwa. Należy podkreślić, że Gmina Zebrzydowice wpisana jest w RIT Subregionu Południowego.

Krajowe programy operacyjne mają, z kolei na celu zapewnienie wsparcia i promocji przy realizacji projektów rewitalizacyjnych. Założenia te są realizowane poprzez wprowadzenie systemu prewencji, polegającego na: konstrukcji kryteriów oceny projektów, przygotowywaniu konkursów dotyczących projektów realizowanych na obszarach objętych programami rewitalizacji oraz profilowanie kryteriów dla projektów innych niż rewitalizacyjne wybieranych w trybie konkursowym lub pozakonkursowym. Dostępne programy krajowe oraz obszary wykorzystania środków w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych przedstawia Tabela 77. Gmina Zebrzydowice przy realizacji projektów rewitalizacyjnych będzie korzystała ze środków finansowych, pochodzących zarówno z regionalnych, jak i krajowych programów operacyjnych.

Tabela 76 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z realizacją w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego

Oś priorytetowa	Główny cel	Działanie/podziałanie	Oczekiwane efekty	Metoda preferencji	Poziom dofinansowania	Fundusz
III- Konkurencyjność Małych i Średnich Przedsiębiorstw	Wzmacnianie konkurencyjności Małych i Średnich Przedsiębiorstw	3.1.2. Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield - RIT	Zwiększenie liczby przedsiębiorstw, które wzmocniły swoją konkurencyjność korzystając ze wsparcia inkubatorów przedsiębiorczości.	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny	85% Ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa zostanie określone na etapie ogłoszenia o konkursie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
IV- Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	Poprawa efektywności energetycznej w województwie śląskim	4.3.2. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – RIT 4.3.4. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej- konkurs 4.5.2. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie-RIT	Zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym, Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów.	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny	85% Ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa zostanie określone na etapie ogłoszenia o konkursie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
V- Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	Poprawa ochrony środowiska w województwie śląskim	5.1.2. Gospodarka wodno-ściekowa – RIT 5.3.1. Dziedzictwo kulturowe-konkurs	Zwiększenie atrakcyjności obiektów kulturowych regionu, Wzmocnienie mechanizmów ochrony różnorodności biologicznej w regionie.	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny	85% Ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa zostanie określone na etapie ogłoszenia o konkursie	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Oś priorytetowa	Główny cel	Działanie/podziałanie	Oczekiwane efekty	Metoda preferencji	Poziom dofinansowania	Fundusz
VII- Regionalny rynek pracy	Wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych, rozwój przedsiębiorczości i zatrudnienia	7.1.2. Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizacyjnych-RIT7.3.2. Promocja samo zatrudnienia na obszarach rewitalizowanych-RIT	Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, Rozwój przedsiębiorczości i samo zatrudnienia.	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR	Do 95%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	Europejski Fundusz Społeczny
VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	Poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia	8.1.2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do lat 3-RIT	Wzrost liczby osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka,	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR	Do 90%. Maksymalny % poziomu dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	Europejski Fundusz Społeczny
	Poprawa kompetencji i kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw sektora MŚP zgodnie z ich potrzebami	8.2.2. Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa-RIT	Poprawa kompetencji kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw sektora MŚP zgodnie z ich potrzebami.		Do 85%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	
IX- Wyłączenie społeczne	Wzmocnienie aktywności społecznej i podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych	9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych –RIT	Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i preferyferyjne, Wzrost dostępności i jakości	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR	Do 95%. Maksymalny % poziomu dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	Europejski Fundusz Społeczny

Oś priorytetowa	Główny cel	Działanie/podziałanie	Oczekiwane efekty	Metoda preferencji	Poziom dofinansowania	Fundusz
	wykluczeniem społecznym	9.2.2. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych -RIT	usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, Wzrost dostępności do usług zdrowotnych w regionie,		Do 93%. Maksymalny % poziomu dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	
X- Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych mieszkańców województwa śląskiego	10.2.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych-RIT 10.2.4. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	Zwiększenie dostępności do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Oś priorytetowa	Główny cel	Działanie/podziałanie	Oczekiwane efekty	Metoda preferencji	Poziom dofinansowania	Fundusz
		<p>10.3.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych-RIT</p> <p>10.3.5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych –wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie</p>	Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.	<p>Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR</p> <p>Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa</p>	<p>95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 <p>W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej</p>	
XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	Poprawa dostępu do wysokiej jakości edukacji oraz podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych	11.4.2. Kształcenie ustawiczne -RIT	Uzyskiwanie kwalifikacji lub zdobywanie i poprawa kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców Województwa śląskiego, w szczególności osób starszych i o niskich kwalifikacjach	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR	Do 85%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.	Europejski Fundusz Społeczny

Oś priorytetowa	Główny cel	Działanie/podziałanie	Oczekiwane efekty	Metoda preferencji	Poziom dofinansowania	Fundusz
XII Infrastruktura edukacyjna	Wzrost potencjału edukacyjnego Województwa Śląskiego	12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego	Zwiększona liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego, Zwiększone kompetencje uczniów szkół kształcących w zawodach..	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RPO WSL 2014-2020 i Wytocznych

Tabela 77 Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych

Oś priorytetowa	Priorytety inwestycyjne
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	<p>Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.</p> <p>Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających na celu oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.</p> <p>Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.</p> <p>Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojaskowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu.</p> <p>Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączania społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.</p>
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	<p>Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży.</p>
Program Operacyjny Polska Cyfrowa	<p>Poszerzenie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzenie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.</p> <p>Wzmacnianie zastosowań UIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-wyłączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.</p>
Program Operacyjny Pomoc Techniczna	<p>Wsparcie procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych, które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środków UE.</p> <p>Wsparcia procesu przygotowania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter.</p>
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	<p>Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.</p> <p>Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.</p> <p>Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczenie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji ze strony www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz Wytycznych

Do realizacji projektów rewitalizacyjnych wykorzystane zostaną również środki krajowe, pochodzące z budżetu państwa i budżetu własnego gminy. Środki z budżetu państwa mogą być pozyskane za pomocą różnych programów dotacyjnych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa (Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019). Drugim kluczowym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki lokalnego samorządu terytorialnego, czyli pochodzące z budżetu Gminy Zebrzydowice. Należy podkreślić, że Gmina dąży do maksymalizacji wykorzystania środków zewnętrznych w stosunku do środków własnych, tak by umożliwić realizację jak największej liczby projektów przy jednoczesnym bezpieczeństwie finansowym. Ponad to Gmina Zebrzydowice przy realizacji projektów rewitalizacyjnych będzie korzystała z zagranicznych środków publicznych, pochodzących z Ministerstwa Rozwoju Republiki Czeskiej w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Połączenie wykorzystania środków z lokalnych, jak i krajowych programów operacyjnych ze środkami budżetu państwa oraz samorządu terytorialnego wpisuje się w spełnienie zasady dodatkowości środków UE.

12. ZARZĄDZANIE LOKALNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

10.1. SYSTEM WDRAŻANIA – STRUKTURY ORGANIZACYJNE

Opracowanie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 - 2023* (LPR) zostało wykonane kompleksowo przez firmę zewnętrzną przy bezpośredniej współpracy z pracownikiem Urzędu Gminy Zebrzydowice – Pracownikiem ds. rewitalizacji. Efektywne zarządzanie LPR również na etapie realizacji programu wymaga umożliwienia szerokiego dostępu interesariuszy do udziału w każdym etapie realizacji oraz oceny LPR. Przy współdziałaniu instytucji, mieszkańców, organizacji i przedsiębiorców niezbędna jest sprawna koordynacja. W związku z powyższym system zarządzania programem został osadzony w istniejącym systemie zarządzania Gminą Zebrzydowice. Został powołany i zatwierdzony przez Wójta Gminy Zebrzydowice, zespół ds. rewitalizacji, w którego skład wchodzi:

- Kierownik GOPS,
- Pracownik ds. rewitalizacji,
- Pracownik ds. planowania i gospodarki przestrzennej,
- Przedstawiciele mieszkańców przeznaczonych do rewitalizacji terenów,
- Partnerzy społeczni i biznesowi Gminy.

Kształt oraz ewentualne zmiany będą, na etapie tworzenia dokumentu, przedstawiane do akceptacji Wójta Gminy, który jest organem wykonawczym. Gotowy dokument zostanie przedstawiony do oficjalnego przyjęcia i akceptacji na Radzie Gminy. Spotkania zespołu będą, na wszystkich etapach procesu rewitalizacji będą odbywać się w miarę potrzeb, ale przynajmniej raz w miesiącu. Każdorazowo, przynajmniej na tydzień przed planowanym spotkaniem zespołu zostanie do wszystkich członków notatka o stanie prac/wdrażania LPR oraz materiał do dyskusji. Ponadto członkowie zespołu będą mieli obowiązek uczestnictwa w spotkaniach z mieszkańcami.

Do głównych kompetencji pracownika ds. rewitalizacji należeć będzie:

- Koordynowanie całego procesu tworzenia dokumentu LPR,
- Nadzór nad realizacją zapisów LPR,
- Działania organizacyjne,
- Stworzenie sprawnego systemu komunikacji wewnątrz zespołu ds. rewitalizacji,
- Organizacja, prowadzenie i zarządzanie procesem partycypacji społecznej.

Zespół ds. rewitalizacji będzie również odpowiedzialny za wdrażanie, realizację i monitoring postanowień LPR. Członkowie zespołu będą mieli w swoich obowiązkach również zadania związane z:

- współpracą z organami Gminy Zebrzydowice w opracowaniu dokumentów o znaczeniu strategicznym, uchwał, zarządzeń oraz innych aktów i dokumentów, istotnych dla realizacji procesu rewitalizacji,
- prowadzeniem działań promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych (np. ogłoszenia w lokalnej prasie),
- monitoringiem zmian zachodzących w obszarze rewitalizacji i ewaluacją LPR,
- modyfikacją LPR w reakcji na zachodzące zmiany,

- wykonywaniem innych zadań własnych samorządu gminnego, sprzyjających osiągnięciu poszczególnych celów procesu rewitalizacji.

Podjęmowanie kluczowych decyzji zapewniających prawidłową realizację LPR będzie odbywało się przy udziale: Wójta Gminy Zebrzydowice, zespołu ds. rewitalizacji oraz społeczności lokalnej. Ścieżka podejmowania decyzji ujmuje więc szerokie grono zainteresowanych procesem rewitalizacji. System koordynowania LPR odbywa się w ramach istniejących struktur Urzędu Gminy Zebrzydowice, co skutkuje brakiem dodatkowych kosztów zarządzania programem.

10.2. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE WE WDRAŻANIE PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za właściwą realizację projektów rewitalizacyjnych oraz wdrażanie postanowień *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 - 2023* (LPR) jest samorząd lokalny – Gmina Zebrzydowice. Gmina współpracuje w tym zakresie z szerokim gronem interesariuszy:

- mieszkańcami,
- przedsiębiorcami m.in. J.P. Cover Sp. z o.o. z siedzibą w Kaczycach,
- zarządcami budynków wielorodzinnych m.in. Spółdzielnią Mieszkaniową NOWA w Jastrzębiu-Zdrój, Przedsiębiorstwem Zarządzania i Obrotu Nieruchomościami ZAPON Sp. z o.o. w Cieszynie, Zarządem Wspólnoty Mieszkaniowej budynku przy ul. Dworcowej 36 w Zebrzydowicach,
- instytucjami publicznymi m.in. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, Powiatowym Zarządem Dróg w Cieszynie,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi działającymi w gminie,
- instytucjami wspierającymi i monitorującymi rynek pracy, m.in. Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie,
- instytucjami wspierającymi rozwój dzieci i młodzieży m.in. Zespołem Szkół w Zebrzydowicach, Przedszkolem Publicznym w Zebrzydowicach,
- Komisarzatem Policji w Zebrzydowicach.

10.2.1. Mechanizmy włączania podmiotów w proces rewitalizacji

Gmina Zebrzydowice opracowała *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 - 2023* (LPR) przy współpracy z szerokim gronem interesariuszy na wszystkich etapach procesu rewitalizacji, co przedstawia Tabela 78. Wiadomość o opracowaniu tego dokumentu strategicznego oraz informacje edukacyjne, umieszczono na stronie internetowej Urzędu Gminy Zebrzydowice, a także przedstawiono na posiedzeniach Rad Sołeckich. Podczas etapu diagnostycznego zebrano dane od instytucji zajmujących się pomocą społeczną, edukacją, rynkiem pracy, bezpieczeństwem i infrastrukturą publiczną oraz przeprowadzono ankietyzację mieszkańców. Wzór ankiet w rozdziale 3. *Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – wyniki ankietyzacji i konsultacji społecznych*. Efekty diagnozy przeprowadzonej w ramach przygotowania LPR, udostępniono do publicznego wglądu na stronie internetowej Gminy Zebrzydowice oraz podczas spotkania z mieszkańcami. Uwagi można było zgłaszać za pomocą formularza umieszczonego na

stronie internetowej Urzędu Gminy Zebrzydowice, a także osobiście w Urzędzie Gminy Zebrzydowice. Zebrane w ten sposób sugestie interesariuszy uwzględniono w dalszych etapach procesu rewitalizacji. Dnia 6 kwietnia 2017r. przeprowadzono konsultacje społeczne. Szczegółowy opis spotkań z mieszkańcami zawarto w rozdziale 3.8. *Konsultacje społeczne*. Wszystkie przeprowadzone działania w ramach etapu projektowego i diagnostycznego, pozwoliły na zapoznanie się z problemami, występującymi na obszarze rewitalizacji, potrzebami lokalnej społeczności oraz planowanymi zadaniami.

Następnie został stworzony projekt dokumentu *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 - 2023* (LPR). W pierwszej dekadzie czerwca 2017 r. udostępniono projekt LPR do publicznego wglądu na stronie internetowej Gminy Zebrzydowice. Uwagi można było zgłaszać za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Urzędu Gminy Zebrzydowice, a także osobiście do Urzędu Gminy. Zebrane w ten sposób sugestie i uwagi uwzględniono w dalszych etapach procesu rewitalizacji.

Planuje się współpracę z szerokim gronem interesariuszy na etapie wdrażania programu rewitalizacji. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieć możliwość czynnego uczestniczenia w realizacji projektów rewitalizacyjnych. W szczególności w przypadku działań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, związanych z organizacją opieki nad osobami starszymi i stworzeniem klubu integracji społecznej. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji włączą się w proces przygotowania niezbędnych dokumentów strategicznych.

Na etapie monitorowania istotnym elementem będzie ponowne zbieranie informacji od interesariuszy procesu rewitalizacji, co pozwoli na określenie efektów podjętych działań. Ponad to prowadzony będzie bieżąca ocena realizacji projektów rewitalizacyjnych pod względem aktualności i stopnia realizacji zaplanowanego zakresu rzeczowego. Realizacja realizacji harmonogramu LPR zostanie oceniona raz na rok. W przypadku stwierdzenia, że Program wymaga zmian, nastąpi jego aktualizacja.

Tabela 78 Instrumenty partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji Gminy Zebrzydowice

Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji	
Etap projektowy	
	<ul style="list-style-type: none"> • Poinformowanie społeczeństwa o przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023. • Zbieranie danych od instytucji zajmujących się: pomocą społeczną, edukacją, rynkiem pracy, bezpieczeństwem i infrastrukturą publiczną. • Przeprowadzenie ankietyzacji mieszkańców poprzez rozesłanie druków na punkty adresowe w Gminie Zebrzydowice, umieszczenie w lokalnej prasie oraz poprzez przeprowadzenie spacerów eksperckich. • Zabieranie informacji od Urzędu Gminy Zebrzydowice.
Etap diagnostyczny	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zbieranie uwag dotyczących wyników diagnozy sytuacji za pośrednictwem strony internetowej oraz w siedzibie Urzędu Gminy Zebrzydowice. • Zbieranie uwag dotyczących wyników diagnozy sytuacji podczas konsultacji społecznych.

Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji
Etap wykonawczy
<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie indywidualnych wywiadów z przedstawicielami przedsiębiorczości. Indywidualne spotkania z przedstawicielami pomocy społecznej w celu określenia problemów i potrzeb mieszkańców. Zbieranie uwag dotyczących wyników diagnozy sytuacji za pośrednictwem strony internetowej oraz w siedzibie Urzędu Gminy Zebrzydowice.
Etap wdrażania
<ul style="list-style-type: none"> Czynny udział mieszkańców obszaru rewitalizacji w realizacji zaplanowanych w LPR projektów. Konstrukcja montażu finansowych uzależnionych od zdolności finansowej beneficjentów. Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji w procesie przygotowania niezbędnych dokumentów strategicznych. Okresowe badanie opinii różnych grup interesariuszy w celu badania oceny w sferze podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz informacji o ewentualnych proponowanych nowych projektach (np. w formie anonimowej ankiety zamieszczonej w prasie lokalnej). Organizacja spotkań otwartych (w ramach spotkań sołeckich) dla zainteresowanych grup społecznych w celu informowania o wprowadzonych w LPR zmianach, planowanych dalszych działaniach i zbierania propozycji nowych projektów.
Etap monitoringu / oceny procesu rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> Ponowne zbieranie danych od instytucji zajmujących się: pomocą społeczną, edukacją, rynkiem pracy, bezpieczeństwem i infrastrukturą publiczną w celu określenia efektów realizacji zaplanowanych działań. Ponowne zbieranie informacji od Urzędu Gminy Zebrzydowice w celu określenia efektów realizacji zaplanowanych działań. Badanie opinii różnych grup interesariuszy w celu badania oceny w sferze zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (np. w formie anonimowej ankiety zamieszczonej w prasie lokalnej), uwzględnienie zebranych, na etapie wdrażania, opinii różnych grup interesariuszy w celu oceny procesu rewitalizacji. Organizacja spotkań otwartych, w ramach spotkań sołeckich dla zainteresowanych grup społecznych w celu poinformowania o osiągniętych efektach i ocenie procesu rewitalizacji. Zamieszczanie na stronie Urzędu Gminy Zebrzydowice, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń, raportów z realizacji LPR.

Źródło: opracowanie własne

10.3. MONITORING I OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Sprawne zarządzanie i wdrażanie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023* (LPR) wymaga uruchomienia systemu monitoringu, który pozwoli na weryfikację skuteczności prowadzonych działań. System powinien zapewnić :

- dane ilościowe i jakościowe odnośnie sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej; dane wskazywać będą na zmiany zachodzące w obszarze rewitalizacji,
- monitoring realizacji projektów objętych LPR.

Priorytetową kwestią jest zaprojektowanie systemu monitoringu w sposób pozwalający na identyfikację barier realizacji LPR. Szczególną uwagę należy zwrócić na bariery wynikające z przyzwyczajeń, przekonań i mentalności społeczności lokalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe powołany wewnątrz Urzędu Gminy Zebrzydowice zespół ds. rewitalizacji, pod koordynacją Pracownika ds. rewitalizacji, przygotowuje raz na rok raport z wdrażania LPR zawierający informację na temat, postępu w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz analizę ich oddziaływania na mieszkańców obszaru rewitalizacji. W raporcie znajdzie się także odniesienie do zidentyfikowanych barier realizacji LPR.

Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych będzie dokonywana systematycznie, po zakończeniu prac dotyczących danego przedsięwzięcia i po rozpoczęciu funkcjonowania danego obiektu / instytucji. Przeprowadzenie oceny nastąpi w oparciu o kluczowe wskaźniki, które związane są ze spodziewanymi efektami przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Wartość referencyjną wskaźników ustala się na ostatni rok realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak pożądane jest wcześniejsze osiągnięcie zakładanych rezultatów. Zestaw wskaźników prezentuje tabela poniżej.

Tabela 79 Wskaźniki monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023

Wskaźnik monitoringu	Jednostka	Wartość bazowa		Wartość referencyjna		Źródło danych do weryfikacji wartości referencyjnej
		rok	wartość	rok	wartość	
Liczba dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego	[szt.]	2017	0	2018	25	- Arkusz organizacyjny Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach, - System Informacji Oświatowej.
Liczba dzieci korzystających z nowych zajęć dodatkowych zwiększających szanse w edukacji przedszkolnej	[osoby]	2017	0	2018	105 (55 chłopców, 50 dziewczynek)	- Deklaracja przystąpienia do projektu, - Dziennik zajęć.
Liczba nauczycieli wychowania przedszkolnego, którzy podnieśli swoje kompetencje i kwalifikacje zawodowe	[osoby]	2017	0	2018	2	- Deklaracja przystąpienia do projektu, - Certyfikat ukończenia szkolenia.
Wzrost liczby projektów realizowanych na obszarze przygranicznym	[szt.]	2016	0	2020	3	- Raport z realizacji projektu.
Liczba osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi	[osoby]	2017	0	2018	63	- Statystyki i dokumenty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach

Wskaźnik monitoringu	Jednostka	Wartość bazowa		Wartość referencyjna		Źródło danych do weryfikacji
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujące pracy, uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu, zdobywające kwalifikacje, pracujące	[osoby]	2017	0	2023	10	- Statystyki i dokumenty Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach
Wzrost liczby nowych miejsc pracy w Gminie Zebrzydowice	[szt.]	2017	0	2021	6	- Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.
Zagospodarowanie dodatkowych terenów po byłej KWK „Morcinek”	[ha]	2017	0	2021	1,41	- Końcowy protokół odbioru robót, - Dane firmy J. P. Cover sp. z o.o.
Zwiększenie liczby lokali socjalnych	[szt.]	2017	19	2018	25	- Końcowy protokół odbioru robót.
Liczba nowych obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	[szt.]	2017	0	2018	1	- Końcowy protokół odbioru robót.
Spadek emisji gazów cieplarnianych w wyniku modernizacji oświetlenia ulicznego	[t równoważnika CO ₂]	2016	0	2018	78,49	- Audyt oświetlenia ulicznego po realizacji zadania.
Spadek emisji gazów cieplarnianych w wyniku termomodernizacji budynków publicznych	[t równoważnika CO ₂]	2016	0	2019	94,99	- Audyty budynków po realizacji zadania.
Liczba budynków mieszkalnych wielorodzinnych poddanych termomodernizacji	[szt.]	2017	0	2023	10	- Końcowe protokoły odbioru robót.
Liczba zmodernizowanych punktów oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice	[szt.]	2016	0	2018	354	- Końcowy protokół odbioru robót.
Długość nowej sieci kanalizacji sanitarnej	[km]	2018	0	2020	10,26	- Końcowy protokół odbioru robót.
Długość nowej sieci wodociągowej	[km]	2018	0	2020	1,65	- Końcowy protokół odbioru robót.

Wskaźnik monitoringu	Jednostka	Wartość bazowa		Wartość referencyjna		Źródło danych do weryfikacji
Liczba budynków przyłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	[szt.]	2018	0	2020	116	- Końcowy protokół odbioru robót.
Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej	[szt.]	2018	0	2020	14	- Końcowy protokół odbioru robót.
Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach	[szt.]	2016	0	2018	25	- Sprawozdanie Dyrektora Gminnego Przedszkola w Zebrzydowicach.
Zwiększenie ilości zajęć dodatkowych dla dzieci w wieku przedszkolnym	[szt.]	2016	0	2018	13	- Sprawozdanie Dyrektora Gminnego Przedszkola w Zebrzydowicach.
Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej w budynkach użyteczności publicznej	[GJ/rok]	2017	0	2019	312,61	- Końcowe protokoły odbioru robót.
Długość rozbudowanej sieci wodociągowej	[km]	2017	0	2018	5,58	- Końcowy protokół odbioru robót.
Długość odcinka przebudowanej drogi gminnej (z nową nawierzchnią)	[km]	2016	0	2017	0,998+0,260	- Końcowy protokół odbioru robót.
Długość odcinka wybudowanej ścieżki rowerowej	[km]	2017	0	2019	3,00	- Końcowy protokół odbioru robót

Źródło: opracowanie własne

Po zakończeniu realizacji całego *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 -2023*, sporządzony zostanie raport końcowy zawierający podsumowanie wszystkich prowadzonych działań oraz ocenę rezultatów wdrażania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych, w szczególności w odniesieniu do planowanych wartości wskaźników monitoringu. Dokumenty służące monitoringowi i ewaluacji LPR mogą zostać opracowane przez pracowników członków zespołu ds. rewitalizacji pod koordynacją Pracownika ds. rewitalizacji.

10.3.1. System wprowadzania modyfikacji

Ciągły proces monitoringu oraz systematyczna ewaluacja prowadzonych działań daje możliwość wskazania zmian zachodzących w obszarze rewitalizowanym oraz całym obszarze zdegradowanym. Zaplanowany system wdrażania pozwala z kolei na efektywny przepływ informacji oraz rekomendowanie zmian *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023* (LPR). Dzięki kompleksowości systemu możliwa będzie modyfikacja i uzupełnienie prowadzonych działań oraz korygowanie kierunków interwencji. Podstawą do wprowadzania modyfikacji będzie roczny raport z wdrażania LPR.

10.3.2. Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023* w głównej mierze opiera się na realizacji planowanych projektów rewitalizacyjnych oraz ocenie postępu i wyników prowadzonych działań. Planowany rozkład działań w czasie przedstawia Tabela 80.

Tabela 80 Harmonogram wdrażania postanowień Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017-2023

Lp.	Część programu	Lp.	Wyszczególnienie	Ramy czasowe realizacji
1.	Realizacja podstawowych projektów rewitalizacyjnych	1.	Rozbudowa budynku przedszkola w Zebrzydowach wraz z wyposażeniem	czerwiec 2016 r. – sierpień 2018 r.
		2.	Aktywny senior na granicy	wrzesień 2016 r. – czerwiec 2017 r.
		3.	Młodzieżowy hokej nie zna granic	listopad 2016 r. – listopad 2017 r.
		4.	Nadbudowa budynku socjalnego w Kaczycach	marzec 2017 r. – wrzesień 2018 r.
		5.	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół (tj. szkoły podstawowej i hali sportowej) w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 55	kwiecień 2017 r. – wrzesień 2018 r.
		6.	Przebudowa ul. Dworcowej w Zebrzydowicach	kwiecień 2017 r. – grudzień 2017 r.
		7.	Równaj szanse – wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci uczęszczających do Gminnego Przedszkola Publicznego w Zebrzydowicach	1 lipca 2017 r. – 31 sierpnia 2018 r.
		8.	Osoby zależne są wśród nas – wsparcie dla rozwoju usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych	lipiec 2017 r. – grudzień 2018 r.
		9.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap I	2018 r. – 2019 r.
		10.	Rozbudowa zakładu produkcyjnego J. P. Cover sp.z o.o. w Kaczycach Etap II	2020 r. – 2021 r.
		11.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych	kwiecień 2017 r. – grudzień 2023 r.
		12.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17A w Kaczycach	kwiecień 2017 r. – grudzień 2023 r.
		13.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Morcinka 17C w Kaczycach	kwiecień 2017 r. – grudzień 2023 r.

Lp.	Część programu	Lp.	Wyszczególnienie	Ramy czasowe realizacji
		14.	Uporządkowanie działalności związanej z gospodarką odpadami na obszarze pokopalnianym	kwiecień 2017 r. – grudzień 2023 r.
		15.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Gminy Zebrzydowice poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej	kwiecień 2017 r. – grudzień 2023 r.
2.	Realizacja uzupełniających projektów rewitalizacyjnych	1.	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Zebrzydowice	marzec 2017 r. – wrzesień 2018 r.
		2.	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Zebrzydowice	czerwiec 2016 r. – czerwiec 2017 r.
		3.	Strażacy na granicy – wczoraj i dziś.	wrzesień 2016 r. – czerwiec 2017 r.
		4.	Wdrażanie projektów w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zebrzydowice	2016 r. – 2020 r.
		6.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2624 S (ul. Stalmacha w Kaczycach)	2017 r. – 2018 r.
		7.	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Zebrzydowice	2017 r. – 2022 r.
		8.	Budowa ścieżki rowerowej wykorzystującej nieczynny szlak kolejowy pt. „Żelazny szlak rowerowy”	2018 r. – 2019 r.
		9.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kaczycach i w Zebrzydowicach oraz sieci wodociągowej w Kończycach Małych	marzec 2018 r. – luty 2020 r.
		10.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2646 S (ul. ks. A. Janusza w Zebrzydowicach)	2021 r.
		11.	Przebudowa dróg gminnych	2017 r. – 2023 r.
3.	Raporty z wdrażania programu	1.	Raport roczny z postępów wdrażania LPR dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 - 2023 wraz z odniesieniem się do zidentyfikowanych barier i koniecznych do wprowadzenia modyfikacji w realizacji Programu	Do końca II kwartału po zakończeniu danego roku wdrażania LPR Zebrzydowice (30.06.2018 r. – 30.06.2023 r.)
		2.	Raport końcowy z wdrażania LPR dla Gminy Zebrzydowice na lata 2017 – 2023, zawierający w szczególności odniesienie się do wskaźników monitoringu	Do końca III kwartału 2023 r.

Źródło: opracowanie własne